

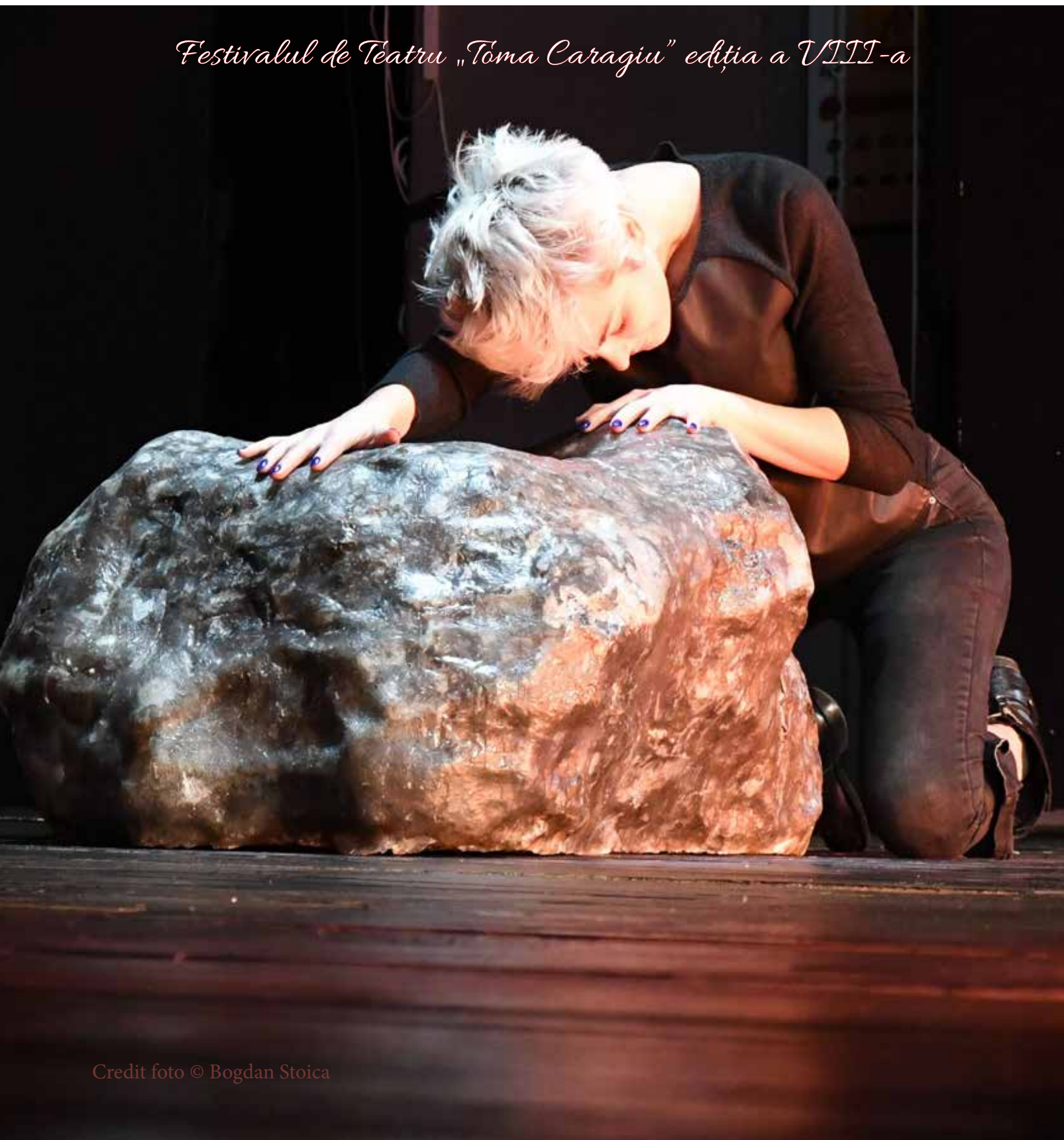
PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

Festivalul de Teatru „Toma Caragiu” ediția a VIII-a

DESPRE PESCĂRUȘI

de Gelu Nicolae Ionescu

Da! Recunosc! După spectacolul regizat de Andrei Șerban am fost resetat.

Ore în șir, întrebările m-au luat în stăpânirea lor și dulce și chinuitoare. Spectacolul celor de la UNTEATRU a fost de-o forță artistică fantastică. Am gustat cu voluptate și jocul regizoral și jocul scenic. Ce Mașa excepțională! Ce Nina uluitoare! Ce Sorin desăvârșit! Toți! Toți au jucat genial, într-un spectacol care a riscat și a câștigat totul.

... Și... până la urmă, toate personajele celebrei piese cehoviene sunt niște pescăruși... iar visele lor sunt ale noastre, ale tuturor. Toți oamenii au destin de pescăruși uciși... uciși de dorințe, de vise, de ambiții, de orgolii, de pasiuni giganteste, pentru care, uneori, nici văzduhul nu mai este suficient de încăpător. Până la urmă, pierdem. Dar triumful clipei trăite intens și frumos rămâne.

... Și, până la urmă, cel mai frumos e zborul, sentimentul libertății, viața trăită în starea sublimă a fericirii, viața ca un zbor de pescăruș.

Ce oglindă mai limpede ca aceea de murano poate să fie un spectacol de teatru! Le mulțumesc aici, în scris, actorilor, regizorului și tuturor celor care

au muncit la acest spectacol și felicit selecționerii acestei ediții pentru că ne-au adus într-o seară de noiembrie un asemenea dar nouă, ploieștenilor.

De altfel, trebuie să recunosc cu sinceritate, că această ediție a Festivalului de Teatru „Toma Caragiu” a fost excelentă și doamna directoare Mihaela Rus, alături de întreaga echipă pe care o coordonează, merită felicitări!

Ada Milea a strălucit din nou, de data aceasta în postura de regizoare. Spectacolul „Svejk în concert” a la Cluj are ironie, are un umor. Spectacolul este viu, original, savuros, inteligent, rafinat. Personajul preot este antologic! Combinația de teatru și muzică nu este un amestec, ci o frumoasă completare. Toți actorii din distribuție joacă asumat și cu o rarismă plăcere. După ce vezi acest spectacol, te gândești ce-ar fi dacă niciun om al planetei nu ar mai lupta și, de câte ori vreun lider ne-ar chema la luptă, noi toți am lua în răs dorința sa și, în loc de război, am oferi cu toții, o parodie a războiului și o ironizare a liderilor care, în loc să apere pacea, dragostea, frumosul, ne dăruiesc...

Fata din Curcubeu a Liei Bugnar este un spectacol-metaforă extrem de dur, al cărui final te lasă efectiv în aer. Surprinzător text și foarte consistent jocul scenic al fetei din Curcubeu. Povestea vieții fetei din Curcubeu te emoționează și îți amintește că a judeca oamenii este o întreprindere cumplit de urâtă și de nedreaptă...

...Și, astfel, Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești își respectă blazonul, prin munca unei echipe frumoase și dedicate, ducând mai departe o poveste în care triumfă binele și frumosul!

Bravo!

Aniversare

*Valul înserării
Mă prinsese înalt
Aniversându-mi clipa,
La țarm de gând,
și mă aruncase
într-o imensitate mov
din care niciun cal putere
nu mă mai putea trage,
niciun concept,
niciun resort...
zvonuri cromatice
șopteau privirii
că toamnă era fericită.
Iar eu,
În ziua aceea,
Tocmai îmi aruncasem instrumentele
de scris!
De ce să le mai fi păstrat,
Dacă descoperisem
Că puteam scrie și cu mâinile goale?*

*Cu mâinile goale scriam un poem!
Da, cu mâinile goale!
Îi scriam
pe tâmpile
un poem.*

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: [Ion Stratan](#)

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești
e-mail: gelunionescu@yahoo.com
revistaculturala@casadecultura.ro
tel./fax: 0244/578 148
0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Layout & DTP: Adriana Nicoleta Zamfir
Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Coperta 1: Imagine din spectacolul *Pescărușul* (producție a Teatrului UNTEATRU București), credit foto © Bogdan Stoica

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

REFLECȚII MĂRUNTE DESPRE „MODELE”

de Eugen Simion

Eugen Simion
sursa foto: www.ziarulprahova.ro

***Generația mea i-a avut
pe Vianu, G. Călinescu, Al.
Rosetti și pe Iorgu Iordan.
Oameni învățați, din vechea
generație. Mari profesori.
O generație strălucită.***

Se discută mult despre *modele* (modele intelectuale, modele morale, modele – în genere – de existență), toată lumea de azi, îngrijorată de confuziile postmodernității, deplânge absența *modelelor* morale și spirituale. Căci vechile modele nu mai au căutare („au expirat”, îmi amintesc că spunea nu demult un istoric), iar altele noi întârzie să apară. Ce-i de făcut? Să nu uităm însă că modelele (morale, intelectuale, civice, existențiale) se formează în familie și școală, apoi în universitate și, prin lectură, modelele se fixează prin știința și voinței individului. Mai nou, familia și școala abandonează progresiv educația copilului și adolescentului și, în locul lor, vin în forță cu efecte rapide și distrugătoare *strada* și *televiziunea* (industria mediatică în genere). Nici universitatea (locul în care un tânăr își formează caracterul și își alege un model intelectual și moral) nu mai este ceea ce era înainte. Sunt tot mai rari marii profesori de care tinerii se simt atrași și vor să-i urmeze, studenții nu mai sunt fascinați de „cursurile magistrale” și nu mai acceptă ușor profesiunile intelectuale nerentabile. Cum ar fi filosofia sau literatura. S-a schimbat enorm lumea în ultimele decenii, s-au schimbat și modelele. Barthes avertiza, cu trei – patru decenii în urmă, că mitul *marelui scriitor* a dispărut și că în locul lui a apărut – în sferă umanistă – mitul *profesorului* („guru”, „le maître à penser”). A dispărut însă și mitul profesorului înțelept și în universitățile de azi circulă alte modele. Care?

Generația mea i-a avut pe Vianu, G. Călinescu, Al. Rosetti și pe Iorgu Iordan. Oameni învățați, din vechea generație. Mari profesori. O generație strălucită. Am și azi viul sentiment că ei au format și au salvat, astfel, generația mea de poeți, critici și profesori („generația '60”). Fără ei, mă întreb, ce ne-am fi făcut în istoria rea (cea mai rea din istoria modernă a României)

„Mă întreb, de pildă, ce poate să învețe un tânăr onest care urmează cursurile unei Universități private și află de la colegii săi că poți obține o diplomă fără să te obosești prea mult?”

În care am trăit (anii '50, obsedantul deceniu – cum l-a numit Marin Preda)? A trecut, iată, mai mult de o jumătate de secol și mă gândesc, și azi, cu admirație și recunoștință la ei, ca la niște veritabile modele de existență (și de cultură) pe care viața ni le-a trimis, la timp, în cale. Care sunt profesorii ascultați azi în Universitatea bucureșteană? N-aș putea spune. Nu mai cunosc gusturile și ambițiile studenților actuali. Am ținut cu câțiva ani în urmă un curs (un semestru) la școala doctorală de la Facultatea de Litere. N-am putut să-mi fac o idee despre ce vor și ce așteaptă „masteranzii” de la profesorii lor, în afară de note bune. „Media” românească le oferă, după opinia mea, modele mai degrabă negative. Se practică, aici, o cultură a inculturii, cum am zis odată. Politica? Mai bine să nu vorbim de ea. Politica nu poate fi luată în niciun caz ca model moral și civic pentru cine vrea să facă o carieră intelectuală performantă. Știința? Știința poate fi atractivă, dar, pentru a reuși în acest domeniu, un tânăr trebuie să se pregătească pentru sacrificiu sau, dacă are părinți cu dare de mână, să-și facă studiile în străinătate. Universitatea? Universitatea românească este, și ea, de mai multe feluri. Mă întreb, de pildă, ce poate să învețe un tânăr onest care urmează cursurile unei Universități private și află de la colegii săi că poți obține o diplomă fără să te obosești prea mult? E suficient să trăiești, să zicem, la Râmnicu Sărat sau la Alexandria și să capeți, fără mari eforturi, patalamaua de licențiat în litere, economie sau drept. „De la distanță” – se spune.

Ce-i de făcut? De făcut nu-i rămâne unui tânăr inteligent, onest și ambițios decât să-și caute singur modelul de care are nevoie. Prin lectură și prin autoeducație. Dacă are noroc, poate avea un profesor bun în liceu sau la facultate, un profesor inteligent, învățat și drept – moralmente – pe care să-l urmeze. Nu exclud această șansă.

DRAGOSTE

de Alex Ștefănescu

**„Așa ceva nu mai
întâlnisem decât în
cărțile lui Jack London.”**

Bunica din partea mamei, Aneta Horga, locuia singură, într-o casă construită cu mâinile ei, la Boroaia, un sat dintre Fălticeni și Târgu-Neamț, și avea și un câine, Hurmuz, pe care noi, nepoții ei, îl iubeam ca pe un frate. Când Hurmuz a murit (de bătrânețe), bunica a adoptat o cățelușă-lup, Ozana, primită în dar de la un vecin. La Boroaia, noi, copiii (adică eu și frații mei mai mici, Sanda și Florin), ajungeam numai în vacanțele de vară, care erau însă destul de lungi (trei luni) ca să ne bucurăm pe săturate de pomi și fluturi, de râuri de munte și zile însorite.

În prima vacanță, Ozana mi s-a părut un cățelandru obișnuit, jucăuș și neajutorat, care trăgea de câte o curelușă de la sandalele mele cu dinții și cădea de fiecare dată în fund, într-un mod caraghios-simpatic. Luam cățelușa în brațe și o țineam la piept cu infinită duioșie, simțind cum și ea se lipește încrezătoare de mine. În asemenea momente, tremura de fericire, dar asta nu mi se părea ceva ieșit din comun, gândindu-mă că orice pui de animal are nevoie de ocrotire.

În a doua vacanță, Ozana era deja un câine-lup în toată puterea cuvântului. Puternică și nesupusă, a venit în întâmpinarea mea la mai mult de un kilometru de casa bunicii. Nici nu coborâsem bine din autobuzul care mă adusese de la Suceava și am și văzut-o apropiindu-se în salturi de mine. Mă identificase probabil de la distanță, după voce, pentru că avea auzul extrem de fin. Era, toată, o explozie de bucurie, iar unii trecători s-au și speriat pentru că în dragostea ei era ceva sălbatic.

Vacanța aceea a fost a unei prietenii stranie, de neuitat, dintre mine și un câine, a unei solidarități fanatice om-animal, a bucuriei fără margini de a străbate în doi câmpiile, luncile și pădurile din împrejurimi. Așa ceva nu mai întâlnisem decât în cărțile lui Jack London. Dacă vreun om făcea greșeala să dea impresia că mă lovește sau doar să ridice vocea într-o discuție cu mine, Ozana se năpustea asupra lui într-o secundă și trebuia să-mi folosesc toată autoritatea ca să o conving să-l lase în pace.

În fiecare vacanță, coborând din autobuzul care mă aducea de la Suceava, eram întâmpinat de Ozana, care schelălăia de fericirea revederii. Era ca și cum timp de nouă luni nu ar fi făcut decât să mă aștepte. O dată a venit cu lanț cu tot, pe care îl rupsese prin smucituri, pentru că

”**Sufletul mi-a fost inundat de dragoste și vinovăție.**”

bunica (după cum mi-a explicat ulterior) nu reușise să o dezlege repede.

Au trecut anii și bunica, imobilizată de la un moment dat într-un scaun cu roțile, a trebuit luată de părinții mei la Suceava. Am găsit pe cineva în sat care iubea animalele (contrar a ceea ce se crede, nu sunt mulți țărani care le iubesc) și i-am încredințat-o, dându-i și o sumă de bani pentru întreținerea ei. Țăranul iubea animalele în felul lui, grosolan. I-a făcut Ozanei o căsuță din lemn masiv și a legat-o cu un lanț scurt și gros de căsuță (care era atât de grea, încât un om abia reușea să o urnească din loc). Nu o dezlega niciodată (spre deosebire de noi, care o lăsam liberă în fiecare noapte).

Devenisem student și altele erau alegerile mele în petrecerea vacanțelor. Timp de doi-trei ani n-am mai ajuns la Boroaia. La Ozana mă gândeam rar și nu-mi imaginam că ea mă aștepta neîntrerupt, zi și noapte. Începea să se agite – avea să-mi povestească noul ei stăpân – ori de câte ori venea în sat autobuzul de la Suceava și părea cuprinsă de o tristețe fără margini când își dădea seama, de la distanță, că nu sunt și eu printre pasageri.

În sfârșit, într-o vară, mi s-a făcut dor de ea și m-am dus s-o văd. Imediat după ce m-am dat jos din autobuz am auzit-o urlând deznădăjduită undeva, departe, în curtea ei. M-am mirat că nu a apărut alergând în salturi ca să mă întâmpine, dar mi-am adus aminte că era legată și că nu se afla bunica prin preajma ei ca să o dezlege. Am mărit pasul tot mai nerăbdător să o iau în brațe, în timp ce inima îmi bătea nebunește. Când curtea țaranului a intrat în raza mea vizuală, am asistat la un spectacol de neuitat. Ozana dărmase gardul de scândură putredă și, trăgând căsuța grea după ea (lanțul nu se rupseseră), a început să înainteze spre mine. Schelălăia îngrozitor și se sufoca (întrucât avea lanțul legat direct de gât), dar opintindu-se, cu eforturi supracăinești, arând pur și simplu ulița cu căsuța pe care o remorca, se apropia tot mai mult. La un moment dat, belciugul de care era prins lanțul a ieșit din lemnul căsuței și Ozana, rămasă numai cu lanțul, s-a avântat spre mine, jeluindu-se și tremurând, din adâncul ființei ei. Sufletul mi-a fost inundat de dragoste și vinovăție. Am îngenuncheat în praful drumului și am ținut-o pe Ozana la pieptul meu minute în șir.

P.S. În Boroaia, pe vremea când eram eu copil, câinii-lup se obțineau din încrucișarea unei cățele domestice cu un lup adevărat, din pădure. Țăranul care avea această îndeletnicire ducea în pădure și abandona, într-un moment al anului numai de el știut, o cățea din sat. Se întâmpla uneori ca ea să fie mâncată de lupi. Dar, dacă era rezistentă (și, probabil, dacă avea „vino-ncoa”), se întorcea în sat zgâriată și plină de spini, dar gravidă!

UNIREA BUCOVINEI CU ROMÂNIA

de Ion Ștefan Baicu

O serie de *trăsături specifice* a cunoscut procesul de *unire* a **BUCOVINEI** cu România. În *primul rând*, desfășurarea primei conflagrații mondiale a adâncit vizibil criza de structură a sistemului politic dualist din Imperiul Austro-Ungar, impunând, în context, rezolvarea situației provinciilor locuite de către români, așa cum era, de pildă, Bucovina. Vechiul teritoriu al Moldovei de Sus a fost, în *al doilea rând*, un teatru de război, el fiind ocupat de trei ori de trupele ruso-țariste, dar, tot de atâtea ori, recucerit de armata austro-ungară. În *al treilea rând*, suferințele locuitorilor aveau să fie agravate, ca urmare a înrolării tinerilor de diferite naționalități, inclusiv a celor de etnie românească, în diviziile imperiului cu capitala la Viena; în *al patrulea rând*, provincia cu pricina a constituit un subiect al planurilor inițiate de autoritățile centrale pentru federalizarea imperiului în frunte cu împăratul Carol I, care lansase un manifest intitulat *Către Popoarele Mele Credincioase*. În fine, din păcate, apariția divizării clasei politice românești a dăunat mult luptei pentru eliberare națională; în *al cincilea rând*, deci, pe de o parte activau adeptii unirii cu România în cap cu **Iancu Flondor**, iar pe de alta, mai puțini, urmăreau o înțelegere cu Ucraina, principalul militant fiind **Aurel Onciul** – cf. enciclopedia on line **WIKIPEDIA** și *Din istoria Bucovinei. 1775-1944*, în 1999, de **Nicolae CIACHIR**.

IANCU FLONDOR, membru al unei familii nobiliare, a văzut lumina zilei în anul 1865 în orașul bucovinean *STAROJINETȘI* și se va stinge din viață în anul 1924 în metropola *Cernăuți*; el a fost descendentul unei vechi familii boierești, care a deținut dregătorii și a avut moșii în Țara de Sus a Moldovei, botezată ulterior *BUCOVINA* – cuvânt, care, în limba slavă, însemna – de la *BUC* – pădure de *FAGI*. După absolvirea *Liceului German* și, apoi, a *Universității* din *Cernăuți*, tânărul *Iancu Flondor* va dobândi titlul științific de doctor în drept în cadrul *Universității Franz Joseph* din Viena. În viața politică, el s-a implicat devreme, făcând parte din *gruparea tinerilor români* ca: *George Popovici*, *Grigore Filimon*, *Floreana Lupu*, *Zaharia Voronca* și alții; se va implica în activitatea societății *CONCORDIA*, un instrument important, ce va contribui la constituirea viitorului *Partid Național Român* din Bucovina – cf. *Istoria Ilustrată a României și a Republicii Moldova*, în 2017, în coord. acad. **Ioan Aurel POP** și nr. 6 pe 2000 al revistei *MAGAZIN ISTORIC*.

Evenimentele din perioada celui dintâi război mondial au răscălit puternic conștiințele românilor bucovineni, un loc de seamă revenind, îndeosebi, luptătorului unionist *Iancu Flondor*. O însemnătate aparte a

avut apariția publicației *Glasul Bucovinei* – organ energic în mobilizarea românilor pentru *unirea* provinciei cu *Țara Mamă*. În data de 14/27 octombrie 1918, la *Cernăuți* s-a organizat o *Mare Adunare*, care și-a asumat atribuțiile de *CONSTITUANTĂ*; în context a fost creat *Consiliul Național Român*, inclusiv s-a format un organism cu caracter de guvern, denumit *Consiliul Secretarilor de Stat*, în frunte cu *Iancu Flondor*. Numai că au început atunci să se agite și elementele antiunioniste în cap cu avocatul român **Aurel ONCIUL** – n. în 1864 și d. în 1921; în epocă, cel din urmă susținea aplicarea unei *diviziuni a provinciei pe linii etnice*: o parte sudică controlată de români și o parte nordică de către ucraineni – vezi enciclopedia on line **WIKIPEDIA** și *Enciclopedia Bucovinei*, în 2004, de **Emil SATCO** din Chișinău.

În acel climat efervescent s-a simțit și prezența activă a *SOCIALIȘTILOR BUCOVINENI*. Unul dintre cei mai atâșați idealului unionist a fost **George GRIGOROVICI** – n. în 1871 și d. în 1950 – care era deputat în parlamentul de la Viena și devenise membru al *Consiliului Național Român* din Austria. Să mai menționăm că liderul socialist a participat la *Adunarea Constituantă* de la *Cernăuți*, ținută recent în atmosfera entuziastă a intonării cunoscutului imn *Deșteaptă-te Române*; în cuvântul rostit, el a declarat că *voiește o Românie Mare, care să cuprindă toate teritoriile românești*, apoi, după formularea unor critici la adresa autorităților austriece, a adăugat: *Unirea românilor este un ideal și o țintă, pe care le vor urmări aceștia întotdeauna și în veci, iar în tot momentul și în toate împrejurările, Bucovina trebuie restituită patriei*, deci regatului României – cf. nr. 3 din 29 octombrie 1918 al gazetei *Glasul BUCOVINEI*. Ulterior, *George Grigorovici* se va număra printre cei mai dinamici membri ai *Partidului Social-Democrat din Bucovina*; în perioada imediat următoare sciziunii politice din mai 1921, această formațiune avea să facă parte din *Federația Partidelor Socialiste din România*, al cărui oficios va fi *VREMEA NOUĂ*. În fine, spre încheierea perioadei interbelice, unul dintre membri ai *SENATULUI* de la București va fi însuși *George Grigorovici* – vezi *Momente din istoria Social-Democrației Române – Epoca Contemporană. 1918-2002*, în 2002, de **Ion Șt. BAICU** și *George Grigorovici și social-democrația în Bucovina*, în 1998, de **Petru RUȘINDILAR**, inclusiv *Istoria Bucovinei*, în 1923, de **Ion NISTOR**.

În condițiile în care, formațiunile paramilitare ucrainene au recurs la acte violente, *Consiliul Național Român* din Bucovina a solicitat ajutor militar guvernului de la Iași. Sub comanda generalului **Iacob**

ZADIC, divizia 8 a armatei române a intrat în *Cernăuți* și a restabilit ordinea, inamicii retrăgându-se în Ucraina. Noua situație sigură a permis desfășurarea lucrărilor *Congresului General al Bucovinei*: era în data de 15/28 noiembrie 1918, iar spațiul a fost asigurat de *Palatul Mitropolitan din CERNĂUȚI*. Sub președinția lui *Iancu Flondor*, marele forum a votat, în unanimitate, *Declarația de Unire a Bucovinei cu regatul României în prezența următorilor delegați*: 74 români, 13 ucraineni, 7 germani și 6 polonezi; în text se arăta: *Astăzi, când, după sfortări și jertfe uriașe din partea României și a puternicilor și nobililor ei aliați, s-au întronat în lume principiile de drept și umanitate pentru toate neamurile și când, în urma loviturilor zdrobitoare, monarhia austro-ungară s-a zguduit din temelii ei și s-a prăbușit și toate neamurile încătușate în cuprinsul ei și-au câștigat dreptul de liberă hotărâre de sine, cel dintâi gând al Bucovinei dezrobite se îndreaptă către regatul României, de care întotdeauna am legat nădejdea dezrobirii noastre, drept aceea, noi, Congresul General al Bucovinei, întru-pând suprema putere a țării și fiind investit singur cu puterile legiuitoare, în numele suveranității naționale, hotărâm: unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru cu regatul ROMÂNIEI* – cf. *Unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România. 1917-1918. DOCUMENTE*, în 1995, de **Ion Calafeteanu** și **Viorica Moisuc** și *Enciclopedia Bucovinei*, în 2004, de **Emil Satco**.

La 19 decembrie 1918/1 ianuarie 1919, se va publica *Decretul-Lege*, semnat de către regele **Ferdinand** și premierul **Ionel Brătianu** privind recunoașterea unirii Bucovinei cu România; de asemenea, un alt act normativ stabilea intrarea în guvernul român a doi miniștri fără portofoliu pentru Bucovina: **Iancu Flondor** și **Ion Nistor**. Încă un deosebit eveniment cu data de 10 decembrie 1919: prin tratatul de pace cu Austria, semnat la *Saint-Germain*, în Franța, fosta putere vieneză renunța la *Ducatul Bucovinei* în favoarea României. Spre cinstirea celor ce s-au jertfit pentru înfăptuirea idealului sfânt de unire, la 11 noiembrie 1924, în piața centrală cernăuțeană a fost dezvelit *Monumentul UNIRII*; în aplauzele mulțimii prezente, la festivitate au luat parte tandemul regal – *Ferdinand* și *Maria* – principesa *Elena* și principele *Carol*, inclusiv șeful de guvern: liberalul *Ionel Brătianu* – cf. enciclopedia on line **WIKIPEDIA**, de asemenea: *Bucovina în secolul XX: istorie și cultură*, în 2012, de **Vasile Diacon** și *Iancu Flondor, Bucovina și România Mare: Documente și Scrisori*, în 2017, ediție de **Andrei Popescu**.

SCRISORI PENTRU VIITOR (V)

de Traian D. Lazăr

„Oricine luptă pentru un ideal așa de înalt nu poate fi învins”

Traian D. Lazăr

Printre ofițerii luați prizonieri la Turtucaia se aflau persoane cu studii superioare astfel încât nu e de mirare că, în scrisorile adreseate lui Traian Grigorescu, ei exprimă idei bine fundamentate, reflex al unui sistem de gândire modernă. Procesul dialectic început cu revoluția burgheză din Franța din anul 1789 a impus mediului politic european luarea în considerație a drepturilor individului, iar la începutul secolului al XX-lea trebuia soluționată problema drepturilor naționale. Obiectivul războiului de întregire dus de România, desăvârșirea unității statale a românilor, era în concordanță cu mersul istoriei și, tocmai de aceea, cu toate înfrângerile suferite în 1916, acest ideal se va împlini. Dialectica susținea astfel moralul prizonierilor români din Bulgaria.

Îndurând mizeriile prizonieratului, ofițerii erau cu gândul la țară și erau decisi a lupta pentru „mântuirea neamului din greșelile trecutului”. Pe de altă parte, suferințele prizonieratului și ale ocupației, comportamentul barbar al învingătorilor de moment, alimentau gândul unora de răzbunare, de revanșă. Învingători la finalul Primului Război Mondial, românii, sârbii, englezii sau francezii nu au materializat acest gând. Iau dat contur real, învingătorii momentului 1916, înfrânți în 1918.

Dr. C. Fedeleș

Cîrjali 6 ian(uarie) 1917

În 1789, Franța a proclamat pentru întâia dată Drepturile Omului. O lume întreagă s-a prăbușit de cutremurul produs de aceste cuvinte. Sufletul și harta Europei s-a înnoit. Noi ne-am deșteptat, și am început a căuta Dreptățile îngropate ale Neamului nostru.

Ne foloseam de o luptă la care n-avusem norocul de a lua parte.

În 1914, Europa întreagă împreună cu cele mai alese popoare din Asia și America au deschis

lupta pentru Drepturile Națiunilor. Împotriva tuturor puterilor medievale coalizate. Va fi cea mai mare mândrie a vieții mele că și noi am luat parte la ea acolo unde nevoia a cerut-o.

Învinși sau învingători, îmi este indiferent, azi oricine luptă pentru un ideal așa de înalt nu poate fi învins la urma urmei.

A ajuta din toate puterile evoluția istoriei și morală a omenirii și a contribui la realizarea binelui pe pământ este a urma căile Domnului în lupta lui eternă cu principiul Răului.

Satan nu va învinge niciodată. El face binele chiar când vrea răul.

Dr. C. Fedeleș
Iași

Locotenent R. Macarie

Civilizație barbară, ori barbarie civilizată – iată antiteza pe care ți-o sugerează actualul război mondial;

Războiul, totuși, poate fi considerat în viața popoarelor civilizate, ca un fel de atavism social, cu manifestări cu atât mai rare în viitor, cu cât educația și hereditatea, îndepărtează pe om de animalitate.

Locotenent R. Macarie
Profesor, liceul Pitești

Locotenent I. Petrescu

18/31 ian(uarie) 1917

Îmi cereți o impresie D(omnu)le căpitan. Nu! Vă fixez „un moment”. Amintiți-vă!

Un hambar enorm, în care vântul suflă ca afară, - un porumbar – locuința ofițerilor români, prizonieri în Haskovo?

De când au venit camarazii de la Kîrdjali, e numai ger. Diferența de temperatură e marcată de sutele de „ochi” de geamuri, neaburite.

Ofițerii dorm pe scânduri, dispuși ca într-un „poulailler”. Se pare că în ciuda bestiiilor, ne-am încăpățânat să trăim. O forță nebănuită în noi, ne ține. Poate speranța zilelor mai bune și dorința Revanșei, ce o întrevădem, în actuala mizerie, a acestei „nebułose” balcanice.

În acest moment mă găsesc în fundul barăcii, unde „Corul ofițerilor Revanșei” drapați în pături subțiri, mantale, cu chipiuri fără cozoroc

și soioase, cu picioarele degerate în sandale de lemn, câțiva cu căciuli arătând că au fost robiți iarna, totuși suflete uniforme, bântuiți de același dor de țară și de dorul luptei de mântuire a neamului din greșelile trecutului.

Corul – intonează nostalgice cântece „de la noi”.

Ascultându-l, nu știu ce să admir mai mult! Suavitățile an-samblului sau firea fericită a Românilor uitător, chiar al mizeriei prezentului, când o vorbă de haz, un cântec vesel îi descrețește fruntea. Alături, un civil, mișcat vădit de frumusețea cântecului, bate cadența, privind uimit, când la gura tenorilor, când la bașii, ce grav, pedalează răspunsurile. Desigur, regretă anii pierduți din mijlocul muzicii și al societății, regretă gestul fatal ce l-a aruncat pentru jumătatea vieții în întuneric și pentru rest în jenă și rușine. Îl compățimesc.

Sunt alții mai „rău” ca noi.

În timp ce corul cântă „Vinul cel de România”, pe ușă intră „umbrele” soldaților români ce au îndrăznit într-o bună zi, din cauza mizeriei, să-și ia drumul greu al Patriei. După o săptămână de beci, fără hrană și bătuți au fost scoși, just timpul necesar pentru a muri pe scândurile murdare ale barăcii. Unul a murit până în seară, restul mâine-poimâine, dacă asistența, grăbită, a ofițerilor nu va fi prea târzie. Nu-i primul caz și nici cel din urmă. Ne trebuie ca să ne învățăm „a nu uita”.

Deviza noastră, a omogenului corp al Răzbumării, va fi „Să nu uităm”, altfel ne vom fi meritat soarta, ce în aparență ne-a fost creată, altfel, vom fi fost lași. Vă dăm adresele, cu nădejdea în suflet, că prin d(umnea) voastră, ne vom aduna, în timp, în onoarea devizei noastre și în amintirea eroice înfruntări a soartei.

Întors în Patrie, nu ne uitați, cum noi nu vă vom uita.

Locot(enent) I. Petrescu
Com(andantul) Bat(eriei) de
57 (mm) a Brig(ăzii) 45 Inf(anterie)

Din Reg(imentul) 9 Inf(anterie) R(âmnicu)-Sărat

continuare în numărul viitor

IONEL BRĂȚIANU – UN MARE PREMIER UNIONIST ȘI PATRIOT ROMÂN (V)

de Ion Ștefan Baicu

La data de 19 ianuarie 1922 va debuta marea guvernare liberală postbelică, care însemna, totodată, un model de *REGIM POLITIC BURGHEZO-DEMOCRATIC* ca emanație a noului *SISTEM POLITIC PLURIPARTIDIST*, inaugurat, în România Mare, după aplicarea, în premieră, a legii *VOTULUI UNIVERSAL*; în istoriografie, perioada 1918-1928 poartă și denumirea de *Decada Brătienistă* pornindu-se de la rolul covârșitor al lui **Ionel Brătianu** în viața politică din acest răstimp, chiar dacă pe la cârma țării au mai trecut, cam șters, guvernările de sub conducerea lui Alexandru Vaida-Voievod și generalului Alexandru Averescu – reiese din lucrarea *Ion I.C. Brătianu* din 1993 a istoricului **IOAN SCURTU**. La Prahova, în acea decadă, s-au afirmat personalități liberale ca: Ion Ionescu-Quintus, Dem I. Nicolaescu, Nicolae Constantinescu-Bordeni, Aurelian Moșoiu și alții; să menționăm și faptul că oficiosul liberalilor prahoveni a fost ziarul *LUMINA*. O scurtă analiză conduce la *concluzia* că, în timpul regimului politic brătienist din anii interbelici – având în frunte pe același energic și priceput conducător de guvern, **IONEL BRĂȚIANU** – au fost obținute importante *realizări* în multiple domenii de activitate; în context, însăși regina **MARIA** va consemna, în amintirile ei, cuvinte de caldă apreciere la adresa liberalilor și, mai ales, a liderului *Ionel Brătianu*, pe care îi considera mai bine organizați și mai dinamici, mai pasionați pentru muncă și chiar adevărați patrioți – cf. **MARIA**, regina României, *Histoire de Ma Vie* – în 1939, Paris.

Sub patronajul lui **IONEL BRĂȚIANU**, ca premier în perioada 1922-1926, *REGIMUL POLITIC LIBERAL* cu caracter *burghezo-democratic* a rămas înscris în analele istoriei naționale cu *izbânzi* dintre cele mai benefice pentru progresul real al societății românești interbelice. **În primul rând:** măsurile adoptate de guvern au contribuit efectiv la așezarea bazelor instituțiilor

ilor României Mari; în adevăr, *Ionel Brătianu* moștenise de la tatăl său *acel devotament față de interesul național românesc, atât de caracteristic generației pașoptiste* – notează acad. **Florin CONSTANTINIU** în revista *HISTORIA*, nr. 71, nov., 2007.

În al doilea rând: la 15 octombrie 1922, în *CATEDRALA* de la Alba-Iulia a avut loc încoronarea lui Ferdinand I și a soției sale, Maria, ca *suverani* ai României Mari; se susține că actul încoronării a constituit, din punct de vedere politic, *consacrarea statului național unitar român* – se notează în lucrarea *România Mare – Puterea Politică*, în 1998, autorii fiind **Gavriil Preda** și colaboratorii săi din Ploiești.

În al treilea rând: la 28 martie 1923, regele Ferdinand I a promulgat noua *CONSTITUȚIE*, care a oferit baza legală a tuturor acțiunilor vizând dezvoltarea și consolidarea statului național unitar România Mare și a consacrat trecerea de la monarhia constituțională la monarhia parlamentară, deci cu accent pe rolul corpurilor legislative în viața politică a țării; ea se va dovedi a fi *una dintre cele mai democratice constituții din acel timp* – scrie, în *op. cit.*, istoricul **ANASTASIE IORDACHE**. **În al patrulea rând:** la propunerile guvernului și ale lui *Ionel Brătianu* se va adopta, în parlament, un adevărat *pachet de legi* cu caracter *economic*, menite să concretizeze concepția liberală *prin noi înșine*: se preciza. în legile din 1924, că două treimi din membrii consiliilor de administrație urmau să fie români și că, din totalul capitalului unei întreprinderi, 40 la sută aparțineau, ca participare, capitalului străin și 60 la sută capitalului românesc – scrie, în revista mai sus citată, istoricul **Ioan Scurtu**. **În al cincilea rând:** la grea încercare a fost pus guvernul liberal și însuși premierul *Ionel Brătianu* în fața acțiunilor periculoase ale *COMINTERNULUI* cu sediul la Moscova, care patrona, se știe, demersurile *Partidului Comunist din România*,

Ionel Brătianu
sursa foto: ro.wikipedia.org

însărcinat cu misiunea de a lupta pentru *autodeterminarea până la despărțirea unor provincii de statul existent* România Mare; în cele din urmă, prin *ordonanțele militare* din aprilie și din iulie 1924, autoritățile de stat au declarat dizolvate P.C.R., U.T.C. și *alte organizații revoluționare* – reiese din lucrarea din 1971 cu titlul *Mișcarea muncitorească din România în anii 1921-1924* a istoricului **Marin C. Stănescu**.

În al șaselea rând, în anul 1925 s-a trecut la inițierea și la votarea, în parlament, a legilor pentru unificarea organismului de stat, a administrației publice și a sistemului monetar: de asemenea, s-a continuat procesul de aplicare a reformei agrare și de respectare a funcționării regimului politic pe baza votului universal. **În al șaptelea rând:** una dintre prioritățile guvernului *Ionel Brătianu* a constat în grija imediată pentru refacerea și pentru dezvoltarea mai alertă a economiei cu accent pe industrializare și protecția socială. *Economia statului național unitar român a fost în măsură să valorifice noile posibilități de după 1918, refacerea și dezvoltarea au împletit organic aspectele cantitative cu cele calitative, de modernizare* – apreciază istoricul **Ion AGRIGOROAIEI**, în 2001, în sinteza *România Interbelică*.

continuare în numărul viitor

REGELE FERDINAND ÎN MIJLOCUL OSTAȘILOR (VII)

de Traian D. Lazăr

Un jurnalist, aflat la fața locului, detaliază momentul: „Regele împarte tocmai decorațiile, bravilor distinși pe front, ofițeri combatanți, doctori, și soldați. Le strânge, apoi, cu căldură mâna: pe unii îi îmbrățișează sărutându-i. Alteța Sa Regală, Principele Carol ține cutiile din care M.S. Regele scoate decorațiile. În timpul acesta, fanfara cântă <Onor la Rege>. După aceea, vine rândul generalului Berthelot să împartă decorații. Înalt, gros, un gigant cu obraji roșii, plin de-o simpatică opulență fizică, *un vrai coq gaulois*, se îndreaptă spre un rând de ofițeri români, colonei, maiori și un plutonier. Și, <în numele Președintelui republicii franceze> atârnă pe pieptul bravilor, Legiunea de onoare, atingându-i apoi pe umăr cu vârful spadei, sărutându-i după aceea pe amândoi obraji; la cei cu decorații mai mici, strângându-le numai mâna. În timpul acesta goar-nele cântă <pentru onor>-ul francez, după care, apoi, fanfarele noastre intonează Marseilleza”¹.

Fiul locotenentului Gheorghe Nicolaescu din Drăgășani, „un copil de 9 ani și jumătate, suit pe o masă declamă *Furtuna*, poezie de Zaharia Bârsan. Ofițerii englezi, francezi, ruși și japonezi îl ascultă încremeniți. Toți cei de față ne minunăm de adâncă pricepere cu care copilul de 9 ani spune poezia, de inteligenta simțire cu care știe s-o arunce de la inima lui la a noastră. Și ce mimică de mare artist! Regina îl sărută. Regele îl mângâie”².

În sunetul marșului Sambre et Meuse a început defilarea, care a durat o oră. „În șiruri lungi, semețe, cu pulpele picioarelor strâns înfășurate în curele de postav, ca niște grenadierii napoleonieni, ostașii bravei noastre Divizii (a 2-a) măcinate și de lupte și de exantematic, trec prin fața regelui și a strălucitei mulțimi, cu pas cadențat, cu talpa la pământ, cu pieptul înainte, cu fiorii mândriei în inimi și cu strălucirea victoriei de mâine în priviri”³. Regele a cerut ca trupele să treacă mai aproape de el.

Regina, într-o rochie albă de dimie fină românească, cu chenare negre, urmărirea neclintită defilarea. Și-a exprimat simțămintele în *Jur-*

nal: „Totul devenea înduioșător la gândul că cei mai mulți dintre oamnenii aceștia au fost în bătaia focului, că erau rămășițele armatei noastre, care la început a fost de două ori mai mare! Că, prin greutatea de neînchipuit, prin lipsurile și mizeria iernii trecute, ceea ce vedeam aici era un efort incredibil de reconstrucție în împrejurări cumplit de grele. Era deosebit de mișcător când ne gândeam la miile și miile care sunt acum sub pământ, secerăți de focuri de armă, boli și mizerie. Îmi apare în fața ochilor, iarna trecută, ca un coșmar pe care mintea omenească de-abia dacă poate să-l cuprindă – vai! Domnul, dă (Dea domnul, n.n.) să nu mai trăim o asemenea iarnă”⁴!

După terminarea defilării, trupele s-au așezat în careu oferind mulțimii un spectacol grandios. Un grup de gimnaști, îmbrăcați cu bluze rusești și capele românești au executat exerciții de gimnastică suedeză pe melodia unui marș. Pitorescul dans al călușarilor, simbolizând răpirea sabinelor, îmbinând mărturia originii noastre latine/romane cu tradiția națională, a fost apreciat și de militarii aliați prezenți la spectacol. Corul celor nouă mii de ostași ai Diviziei a 2-a a cântat sub dirijarea compozitorului Alfons Castaldi melodia „La Arme”, pe versurile lui Șt. O. Iosif. Entuziasmat, V. G. Morțun i-a dăruit compozitorului ceasul său de aur⁵.

Sfârșindu-se reprezentația artistică, familia regală s-a pregătit de plecare. „Înainte să plecăm de acolo am fost salutați cu ovații răsunătoare, scrie regina. Odată ce am urcat în automobil, stând în picioare, vedeam întregul câmp și l-am convingins pe Nando să-și scoată chipiul și să-l fluture către ei, cum fac și ei când sunt cuprinși de entuziasm. Stăteam alături de el și făceam cu mâna – a urmat un vuiet de urale. Toți soldații au început să alerge către noi, aruncându-și chipiele în aer, alții și le puseră în vârful baionetelor și fluturau armele, i-a copleșit un incredibil suflu de entuziasm; am plecat petrecuți de uralele lor.

Stătusem acolo mai bine de trei ore! Dar vremea era minunată, în-

Regele Ferdinand al României
sursa foto: www.descopera.ro

sorită, cu un cer albastru, însă nu prea caldă”⁶.

Festivitățile au continuat, după amiază, cu un spectacol de gală la Teatrul Național. Familia regală fiind prezentă s-a cântat, de elevii școlilor de ofițeri, de militari prezenți și de sala întreagă, „Trăiască Regele”.

După prânz, scrie regina, „am mers la teatru și acolo a fost foarte cald, iar atmosfera a fost tare entuziastă – toți foarte patrioți, foarte loiali. Sala era plină de soldați și ofițeri, care au cântat împreună *Trăiască regele în cor*”⁷.

George Enescu a cântat la vioară, „cu măiestrie, cum știe el. Mări-oara Ventura declamă *10 Mai 1915* de Octavian Goga și *Vitejilor noștri* de Mircea Rădulescu”. S-a prezentat, apoi, poemul dramatic *Pe aicea nu se trece*, pe versurile lui Corneliu (Moldovan) și Mircea (Rădulescu). Rolul reginei Maria era interpretat de Maria Filotti. Sala era plină de ofițeri români, francezi și ruși. Într-o lojă se afla generalul Berthelot. „Regina, într-un superb vestmânt, cu diademă de aur pe frunte – pare întruparea unei zâne din povești. Lumea e vrăjită de frumusețea reginei”. S-a prezentat și un film, în care „regina mai apare pe front, în tranșee. Toată sala sculată în picioare aplaudă în delir. ... Nu mai e serbare, e o apoteoză”⁸, constată jurnalistul.

continuare în numărul viitor

Note:

¹ Radu Cosmin, op., cit., p. 283;

² Radu Cosmin, op., cit., p. 284;

³ Radu Cosmin, op., cit., p. 285;

⁴ Maria Regina României, Jurnal de război 1916-1917, Editura Humanitas, 2014, p. 483

⁵ Radu Cosmin, op., cit., pp.286, 287

⁶ Maria Regina României, Jurnal de război 1916-1917, Editura Humanitas, 2014, p.483

⁷ Maria Regina României, op., cit., p. 483

⁸ Radu Cosmin, op., cit., p.290

MAREȘALI ROMÂNI – LUPTĂTORI PENTRU FĂURIREA ROMÂNIEI MARI: AVERESCU, PREZAN ȘI ANTONESCU (III)

de Ion Ștefan Baicu

Pornind de la promisiunile cancelarului nazist de la Berlin privind rezolvarea problemei majore a granițelor românești în perioada următoare, dar și de la obiectivul mareșalului român de a contribui, alături de Germania, la lichidarea sistemului comunist sovietic, inclusiv, desigur, de la străvechea deviză că inamicul trebuia urmărit până la totala lui înfrângere la *el acasă*, dictatorul mioritic – un fel de *caudillio* autohton – va opta pentru continuarea războiului dincolo de frontiera recunoscută a țării de pe apa Nistrului. *Hotărârea lui Ion Antonescu a fost determinată de un considerent militar și de un altul politic* – scrie acad. **FLORIN CONSTANTINIU**, care, apoi, detaliază: oprirea ofensivei pe un aliniament, în speță pe râul Nistru, devenise o imposibilitate de ordin strategic; la procesul său postbelic, mareșalul va cita pilda romanilor, care nu se mulțumiseră doar cu înfrângerea lui *Hannibal*, mergând în Africa pentru a distruge Cartagina; de asemenea, el va reaminti chiar și exemplul din anul 1812, când, după *retragerea* lui *Napoleon* din Rusia, armata de cazaci avea să mărsăluiască până la Paris. *A rămâne pe Nistru și a lăsa teritoriul românesc expus contraoloviturilor sovietice – pe uscat, din aer și pe apă – ar fi fost o imensă eroare* – notează amintitul istoric și, mai departe, se referă imediat și la cel de-al doilea *considerent*, cel de ordin politic: refacerea granițelor României Mari și acțiunea războinică pentru doborârea *bolșevismului rus*, un *mare dușman al civilizației, al Europei și al țării mele* – scria, la 30 iulie 1940, șeful statului român într-o scrisoare trimisă lui **ADOLF HITLER** – cf. *op. cit.* de **Petre DOGARU**.

În istoriografie se susține că războiul purtat de armata română de sub comanda mareșalului *Ion Antonescu* a avut, într-adevăr, în prima sa fază, un caracter eliberator, iar în cea de a doua fază, un caracter militaro-strategic și politico-doctrinar. Dar se pune și se va pune, întotdeauna, *întrebarea*: cu ce riscuri și cu ce consecințe pentru poporul român? Și încă o *întrebare*: să fi fost *marele vinovat* numai și numai conducătorul statului de atunci sau în actul de acuzare ar trebui incluși și alți factori, dar și alți indivizi, care cădeau prea repede, în patima exceselor? *Răspunsurile*: unele pot fi date și se vor

mai da, altele, însă, rămân și vor rămâne eterne din păcate și învelite de *plapuma istoriei*; să sperăm că această imparțială judecătoare – *ISTORIA* – să facă, în ultima instanță, cuvenita *DREPTATE* – în opinia subsemnatului **Ion Șt. BAICU**.

Cercetările istoricilor, descoperirea unor noi documente în arhive, intervenția factorului timp în analiza și în aprecierea evenimentelor din 1939-1945 – iată ce îndeamnă astăzi pe specialiști și nu numai la regândirea și la rediscutarea CAZULUI mareșalului Ion Antonescu – scrie istoricul **GHEORGHE BUZATU**, care, apoi, readuce, în atenție, profețiile formulate de mareșal în testamentul său politic, expus în ultima ședință a *TRIBUNALULUI* din 1946: *Scump popor român!... Am luptat în două războaie pentru gloria ta!... Las țării tot ce a fost mai bun în guvernarea mea. Tot ce a fost rău iau asupra mea, în afară de crimă! Acest război, care s-a sfârșit cu înfrângerea Germaniei hitleriste, nu va pune capăt conflictului mondial, deschis în 1914. Prevăd un al treilea război mondial, care va pune omenirea pe adevăratele ei temelii sociale. Ca atare, dv. și urmașii dv. veți face mâine ceea ce eu am încercat să fac astăzi, dar am fost înfrânt! Dacă aș fi fost învingător aș fi avut statui în fiecare oraș al României. Cer să fu condamnat la moarte și refuz dinainte orice grațiere... Am terminat...!* O atenționare a istoricului menționat: de fapt, *Ion Antonescu* luase parte activă la patru războaie, în care luptase ca ofițer pentru România – campania din 1913 în Bulgaria, războiul de reîntregire națională din 1916-1918, campania din 1919 din Ungaria și războiul din est dintre 1941 și 1944 – după cum el însuși relatase în **MEMORIUL** înaintat *TRIBUNALULUI POPORULUI*.

Din sursele studiate reiese că *problema evreiască* a fost cea mai importantă și mai spinoasă din sfera minorităților naționale. După actele de violență comise de legionari, cu prioritate împotriva acestei etnii, a urmat măsura deportării a mii de evrei în Transnistria. Dar, regimul antonescian nu va recurge la aplicarea *soluției finale*, adică la exterminarea evreilor, solicitată expres de către guvernul de la Berlin. Deși au fost supuși unor repetate discriminări, confiscări și prestații forțate, a rămas esențială decizia

respectivă și, astfel, în jur de 300000 de evrei au rămas în viață până în august 1944; se cunoaște, de altfel, declarația dr. *Wilhelm Filderman* – președintele *Uniunii Evreilor din România*: *În nicio țară dominată de naștiști nu a supraviețuit – ca în România – o așa de mare proporție a populației evreiești* – vezi **Jurnalul de Dimineață**, care apărea, în 1946, la București.

Trecând la contraofensive succesive, Armata Roșie va atinge apa Nistrului în martie 1944, iar în aprilie, același an, a pătruns în nordul Moldovei; în context, până la această dată, armata română pierduse deja aproape un *million* de soldați și de ofițeri, la care se adăugau uriașe pagube de ordin material – notează istoricul **IOAN SCURTU** și colaboratorii săi în *Istoria Românilor* – manual din 1999. Dându-și seama că germanii pierduseră războiul, mareșalul *Ion Antonescu* va încerca identificarea unor căi de a ieși din uriașul conflict militar; în paralel, opoziția politică va proceda și ea – prin *Maniu* și *Brătianu* – în mod identic, apelând la *ALIAȚI* să accepte încheierea unui *armistițiu* avantajos pentru România. La 23 august 1944, însă, în urma unei *lovituri de stat*, regimul politic militaro-antonescian a succumbat, iar armata română va întoarce armele împotriva fostului ei *aliat* – Germania lui Adolf Hitler. *Nici odată, printr-un singur eveniment, nu s-au pierdut atât de mulți soldați și atât de mari teritorii* – cum pierduse Germania – în urma *radicalei schimbări de orientare a regelui Mihai* – va nota un publicist neamț pentru a sintetiza perfect însemnătatea excepțională a actului de la 23 august 1944, realizat, însă, nu numai de monarh, ci și de unii ofițeri superiori împreună cu lideri ai principalelor partide politice din epocă. În adevăr, marele eveniment de la București va scurta războiul cu circa șase luni sau cu 200 de zile; de asemenea, el va evita transformarea României într-un dezastruos teatru de război, numai că, totuși, principala beneficiară a fost armata sovietică, care a putut, astfel, înainta mult mai rapid și cu mai puține pierderi atât spre Balcani, cât și spre Viena și Praga – precizează, în *op. cit.*, acad. **Florin Constantiniu**.

continuare în numărul viitor

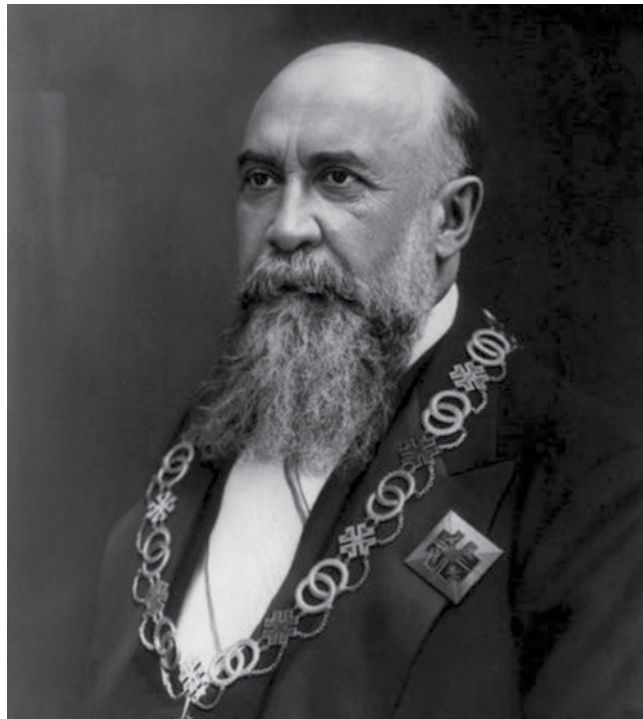
SAVANTUL NICOLAE IORGA – LUPTĂTOR PENTRU MAREA UNIRE (II)

de Ion Ștefan Baicu

În septembrie 1935, istoricul de prim rang se va afla printre delegații de la *Congresul de Bizantinologie* de la Roma; în context, *V.M. Amantos*, președintele forumului științific, îi va mulțumi pentru *spiritul său universal*. În aprilie se inaugurează, în capitală, *Institutul de Istorie Universală*: ulterior, el va purta, până azi, numele lui *Nicolae Iorga* – vezi **Petre Țurlea**, lucrarea din 2008: *Nicolae Iorga la Vălenii de Munte și Partidul Naționalist Democrat. 1910-1938*, în 2000 de **Mihail Opriteșcu**.

Uriașă și valoroasă a fost și a rămas vestita operă a lui **Nicolae Iorga**. După apariția, la început de veac XX, a cunoscutelor sale lucrări – îndeosebi a *Istoriei Poporului Român* și a *Istoriei Imperiului Otoman*, editate la Gotha în Germania – în perioada interbelică, de sub măiastra lui până au ieșit și au intrat în circulație alte multe volume purtând pecetea înaltei personalități a istoricului nostru nepereche: *Politica externă a regelui Carol I* – în 1923, *Istoria românilor pentru poporul românesc* – în 1926, *America și românii din America* – în 1930, *Byzance après Byzance* și *O viață de om așa cum a fost* – în 1934, *Oameni care au fost*, vol. I-III – în 1931-1939, *Sfaturi pe-n întuneric* – între 1936 și 1938, în fine, *Istoria Românilor*, vol. I-X, între 1936-1939 și *Ultimele. 1939-1940*, postum – în 1979. În urma calculelor secretarului și biografului său, *Nicolae Iorga* a lăsat posterității o impresionantă moștenire istoriografică: 25.000 de studii și articole, 5.000 de recenzii și cronici și 1.250 de cărți și broșuri; în momentul când asasinii legionari l-au ridicat din vila de la Sinaia, în noiembrie 1940, el corecta șpalturile unei noi și mari opere cu titlul incitant: *ISTORIOLOGIA UMANĂ* – o evoluție, în timp, a omenirii. *Dacă domnul Nicolae Iorga aparține umanității prin tot ce i-au dat luminile domniei sale, dacă domnia sa aparține țării noastre, nu numai prin ce i-a dat, ci și prin ceea ce a făcut pentru ea, domnia sa aparține foarte mult și Prahovei prin toate atențiunile, atât de frumoase și prin toată activitatea, desfășurată în acest județ de la poalele CARPAȚILOR* – nota, în nr. 1 pe 1939, gazeta *Cunoașterea Prahovei*. Vezi și *op. cit.* de **Barbu Theodorescu** și, de același autor, monografia din 1968 cu titlul **Nicolae IORGA**.

În timpul zbuciumatei și glorioasei lui cariere, *Nicolae Iorga*, pe lângă amintitele calități de academician, a fost distins și cu numeroase alte titluri științifice și deocrații: *doctor honoris causa* al unor universități din Strasbourg, Lyon, Geneva, Oxford, Paris, Lille, Bratislava, Roma, Alger, Vilnius, Cernăuți și al Facultății de Drept din București; de asemenea, membru al *Societății Bizantine din Atena*, al *Institutu-*

Nicolae Iorga

sursa foto: ro.wikipedia.org

lui Slav din Londra și al *Institutului Regal de Științe, Litere și Arte* din Veneția, al *Societății de Studii Istorice* din Torino, inclusiv purtător al unor *decorații* din Spania, Lituania, Serbia, Suedia, Franța. În memoria savantului, care a fost și un percutant *jurnalist*, la Vălenii de Munte a avut loc un eveniment aparte: s-a reeditat, în format mic, în 1978, ziarul iorghist de odinioară *Neamul Românesc* la inițiativa lui *Nicolae Stoian* – redactor șef al publicației *Flamura Prahovei* și a lui *Ion Șt. Baicu* – președintele *Comitetului de Cultură și Artă* al județului Prahova; să reamintim că, din păcate, publicația avea să fie interzisă, în mod brutal, de către autoritățile ceaușiste pe motiv că se patronase, cică, *naționalismul și antisovietismul* lui *Nicolae Iorga* – cf. detalii în **Ion Șt. Baicu și Constantin Dobrescu**, culegerea de documente *Nicolae Iorga și Prahova. 1890-1948*, Buc., Editura *Silex*, 1998, **Ion Șt. Baicu**, *Nicolae Iorga și P.N.D. în viziunea presei și a documentelor de arhivă prahovene. 1890-1948*, Buc., 2005, Editura „Academiei Române”, *Cursurile de Vară ale Universității Populare „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte – un secol de la înființare*, sub îngrijirea lui **Ion Șt. Baicu și Const. Manolache**, Editura „Libertas”, 2008, Ploiești și *Biografii alese sub harul Muzei Clio*, 2016, tipografia „Karta Graphic”, Ploiești, de **Ion Șt. Baicu**. **NOTĂ: BIBLIOGRAFIA** vizează, în întregime, prezentul medalion, consacrat lui **NICOLAE IORGA**.

ABATELE ZAVORAL ȘI RĂMIȚII ROMÂNI DE LA STRAHOV (I)

de Constantin Dobrescu

Dacă Jarník avusese un impuls interior pentru studiul limbii române, Method Zavoral, abatele Mănăstirii Strahov din Praga a devenit un cunosător al acestei limbi, prin forța împrejurărilor, în perioada Primului Război Mondial, când în lazaretul său au fost aduși și soldați români din armata austro-ungară.

Abatele M. Zavoral a pus la dispoziția armatei sala festivă a mănăstirii ca spațiu pentru lazaret și chiar în primul lot de răniți s-au aflat șase români, necunosători de carte sau ai limbilor cehe ori germane. La cei 53 de ani și sub „povara multor obligații sociale”, M. Zavoral se simte responsabil pentru acești neajutorați soldați și porcede la învățarea limbii române pentru a-i ajuta să se facă înțeleși și să se poată integra spațiului de limbă și unor obiceiuri noi pentru ei.

„Mi s-a făcut milă de români, scria M. Zavoral, că n-au cu cine să vorbească, am început abecedarul român numai așa de șagă, curând, însă, această limbă m-a încântat într-atât încât m-am apucat de un studiu serios și, începând cu sfârșitul lunii noiembrie 1914, i-am consacrat până azi acestui studiu câteva ceasuri pe zi.”

Rezultatul l-a surprins și pe J.U. Jarník, căruia în 22 aprilie 1915 îi comunica un fapt impresionant, anume că a citit răniților români și cehi (acestora în traducere) articolul „Un prieten al românilor: Jan Urban Jarník”, publicat de „Foaia Poporului” din Sibiu. O lună mai târziu, Zavoral îi scria lui Jarník, cel care îl aprovizionează cu ziare, reviste și cărți românești, direct în românește.

Atașamentul și spiritul de sacrificiu pentru ostașii români răniți de la Praga, eforturile sale pline de succes de a învăța limba sârmanilor oropiți de soartă, corespondența pe care o poartă adesea chiar în românește cu personalități din Transilvania, informațiile din gazete ori prin viu grai i-au adus lui M. Zavoral un prestigiu neobișnuit.

La Crăciunul lui 1915, sunt prezente personalități militare și civile, se dau concerte, inclusiv de muzică clasică, se cântă colinde și cântece populare românești, iar Jarník le vorbește răniților cu „cuvinte neaoșe românești”. Într-un articol de A. Bârseanu găsim o mărturisire a abatelui: „Prin studiile mele nu numai că am cunoscut frumusețea atât de bogată și atât de neașteptată a limbii voastre, dar am avut și prilejul și posibilitatea să văd și să admir cât de bun la inimă, cât de răbdător și de mulțumitor trebuie să fie neamul vostru.”

De Sf. Method, în 5 iulie 1915, J.U. Jarník îi face abatelui o „Urare în versuri”, prezentată de ostași, iar în 10 iulie 1915, când Zavoral sărbătorește 30 de ani de la hirotonisirea sa ca preot, o șezătoare aproape românească, ce cuprindea și două cântece populare românești, anume: „Ce te legeni, codrule” și „Cucuruz cu frunza-n sus”, ce completează urarea în versuri a lui Jarník, devenită tradițională.

„Gazeta Transilvaniei” va publica articolul și „versurile ocazionale”, semnate de J.U. Jarník cu ocazia zilei de naștere a abatelui. O scrisoare din 18 ianuarie 1916 către Mela Popea din Brașov în legătură cu publicarea unui material în gazeta locală îi permitea lui J.U. Jarník să observe că „d-l. abate colindează prin spitale căutând tocmai pe soldații români. Are, la drept vorbind, și mai multă vreme să facă aceasta decât mine, ș-apoi măriei sale se deschid și porțile care pentru mine ar rămâne închise.”

Prin Mela Popea redacția brașoveană e rugată să expedieze clișeele cu grupul de soldați din jurul abatelui și al lui J.U. Jarník, necesare profesorului Josif Vévoda din Olomouc, care pregătea un articol despre biografia abatelui.

La 10 ani de la numirea ca abate de Strahov, în 29 ianuarie 1916, românii îi organizează o serbare emoționantă, la sfârșitul căreia i se fac cadouri din partea românilor aflați la Praga, a Mitropoliei Ortodoxe Române din Sibiu, H. Petra-Petrescu, E. Daianu. Din nou se impune, alături de cei doi filoromâni, personalitatea lui H. Petra-Petrescu.

În 13 iulie 1916, pe marginea cărților primite de la Academia Română, M. Zavoral îi exprima lui A. Bârseanu gratitudinea pentru intervenția sa „pentru mine este într-adevăr un dar neprețuit, fiindcă voi avea prilejul de a pătrunde mai adânc nu numai în limba poporală, care mă interesează mai mult, ci și în sufletul neamului însuși, care se arată atât de lămurit în cântecele și poveștile populare.”

Personalitatea puternică a abatelui a fost remarcată de cei care l-au cunoscut direct ori mijlocit. Foarte impresionat se arată H. Petra-Petrescu față de Brutus Păcurar, care nota la 16 februarie 1917 că, deși s-a bucurat de amabilitatea profesorului J.U. Jarník, abatele i-a creat o impresie de excepție, unică.

În lazaretul de la Strahov, Horia Petra-Petrescu, sibian cu serioase studii în Germania, ocupa un loc aparte atât prin personalitatea sa, cât și prin cultura și fire sa sociabilă.

Destinul a determinat o fericită întâlnire între renumitul abate și prea tânărul român asvârlit de război în spitalul improvizat de la Strahov.

Cartea „Povestiri alese” (Brașov, 1892) de H. Petra-Petrescu, primită în dar, îl face pe Zavoral să-și exprime sentimentele sale: „mă rog să-i spuie cât de drag mi-e ploconul său și cu câtă evlavie ascultau soldații români când le citeam ieri *lubește-ți nația și legea, Un exilat și Bătrânul și soarta omenească.*”

Autoritatea lui M. Zavoral, spiritul său generos și gata de sacrificiu răzbat printre rândurile scrise lui A. Bârseanu în 10 ianuarie 1918. Abatele praghez înțelegea că trebuie să-l susragă sacrificiilor umane de război pe un tânăr și rasat intelectual ca Horia Petra-Petrescu. Credem că un extras, chiar dacă mai întins, din epistola abatelui i-ar pune neîndoiește în lumină sufletul său spiritualizat: „Cu toate acestea pot să zic că a fost pentru dânsul un mare noroc din cer până în pământ că s-a rătăcit tocmai la mine și are cu puțință să *slujească* în lazaretul meu. La mine a aflat ce-i mai trebuie unei inimi atât de sensibile: atmosfera curată, prietenie adevărată și dragostea într-adevăr părintească. Să știți dvs. că nu numai mie mi-a căzut cu tronc la inimă, dar și surorilor de caritate și tuturor cătanelor. Dacă l-ați vedea dvs., în mijlocul soldaților români, citindu-le vreo poveste și de ați vedea cum îl ascultă pe el bieții soldați cu gura pe jumătate căscată, cu ochii aprinși, mai pufnind în răs, mai podidindu-i lacrimile, fără îndoială ați zice și dvs. *Bun e Dumnezeu, bine a nimerit Horia al meu, n-are să se prăpădească în decursul războiului.* Din pricina aceasta, nu vrea nici el, Doamne ferește, să i se dea un concediu mai îndelungat, fiindu-i teamă bietului că dacă părăsește odată lazaretul meu niciodată n-are să se-ntoarcă iarăși acolo. Numai cu sila i-am smuls consimțământul să-și ia un concediu de trei zile și să se ducă la Viena ca să vadă cu ochii proprii că nu s-a prăpădit încă lumea întreagă și că tocmai astăzi nu-i bine să scâncești neîncetat și să fluieri a pagubă. Încă o dată: să fiți liniștiți dvs., l-am luat odată sub aripile mele ocrotitoare și n-am să-l părăsesc. Excelența sa, d-l comandant din Praga mi-a făgăduit că Horia are să rămână în lazaretul meu și negreșit n-o să-și calce cuvântul.”

continuare în numărul viitor

GHEORGHE COSTAFORU – PRIMUL RECTOR AL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI NOSTRU SUPERIOR

de Cătălin Dobrescu

Înainte de a evoca personalitatea acestui om, care într-o existență de 56 de ani s-a aflat în primele rânduri ale vieții politice românești, trebuie arătat că numele lui de familie nu era acela pe care l-a purtat, ci unul mai scurt, de român macedonean: Forul. La acest nume, prin adăugarea prenumelui tatălui său – Costa (Constantin), numele de familie a devenit Costaforu, nume pe care l-a purtat atât el, cât și frații lui.

Acest nume nu l-a purtat, însă, de la începutul carierei sale. Astfel, în primele posturi ocupate, apare în „Buletinul Oficial” cu numele de Forul. Apoi, acest nume a fost precedat de prenumele tatălui său, păstrând totuși majuscula F. În cele din urmă, majuscula a devenit minusculă și cele două nume au format unul singur: Costaforu.

Familia lui era originară din Thesalia și anume din orașul Larissa, ceea ce presupune că era de origine greacă. Bunicul lui Gheorghe ajunsese în țară la vârsta de doi ani, adus de unchiul său, care îl adoptase. Tatăl lui Gheorghe, Costa, s-a căsătorit cu Elena Pandarv și a avut patru copii: trei băieți și o fată. Dintre aceștia, Gheorghe s-a născut la 26 noiembrie 1820, dată care apare pe diploma de doctor în drept din Paris.

Toți cei trei băieți au urmat cursurile la Colegiul „Sf. Sava”. Examenul lui a fost atât de apreciat, încât, după spusele fiului său Constantin, domnitorul Ghica, care asistase la proba orală, entuziasmat de cunoștințele băiatului, i-ar fi dăruit propriul ceasornic, pe care l-a scos de la brâu, ordonând, totodată, ca elevul să fie dus acasă cu „careta domnească”.

După strălucitele studii liceale, Gheorghe Costaforu s-a simțit atras de studiul literelor. Cum, însă, singurul învățământ superior ce se preda la Colegiul „Sf. Sava” era cel al legilor, el s-a înscris pentru a urma Dreptul. După doi ani, cât dura acest învățământ, a absolvit studiile, desigur, cu aceleași rezultate cu care absolvise și pe cele secundare.

Absolvirea trebuie să se fi avut loc în anul 1839, când Costaforu este numit pomojnic (ajutor de secretar) la grea secției comerciale a Tribunalului Ilfov. La 18 februarie 1841, în

Buletinul Oficial al Țării Românești se găsește avansarea lui de la „pomojnic” la grefier al secției comerciale: „Gh. Forul în locul lui Mulțescu”.

În anul 1845, este trimis ca „școlar la studiul legilor”, la Paris, cu o bursă acordată de Arsaky – om politic Greco-macedonean, care a jucat un rol important în politica externă a Țării Românești - și apoi de Barbu Știrbei.

Studiile de drept în capitala franceză au durat cinci ani. În acest răstimp, participă la activitatea Societății studenților români din Paris (decembrie 1845), precum și la luptele revoluționare din capitala Franței din februarie 1848.

În august 1850, a obținut diploma de doctor în drept. Se pare că este *prima diplomă de doctor obținută de un român*, dacă nu ținem seama de aceea din 1820 a lui Petre Manega și aceea din 1833 a lui D. Filipescu, care nu s-au mai păstrat.

Teza sa de doctorat trata două subiecte: unul de drept roman „De acquirenda, retinenda vel omittenda possessione” și altul de drept francez „De la prescription en droit francais”.

La întoarcerea în țară, în anul 1851, Costaforu este numit judecător la Tribunalul Ilfov. Nu rămâne însă mult timp în acest post, pentru că Eforia Școalelor îl numește „profesor de condică civilă”, la școala de Drept înființată în cadrul Colegiului „Sf. Sava”, în locul lui Ștefan Ferekyde, care trece la altă disciplină. Costaforu era însărcinat să predea și procedura civilă (1851), cursul lui având ca obiect elementele de drept civil din condica lui Caragea.

În anul următor, preda și cursul de Drept Penal, dar, până la sfârșitul vieții, el a rămas un specialist în Dreptul Civil.

Cu timpul, s-a considerat chemat să-I învețe nu numai pe tinerii veniți să-I urmărească cursurile, dar și pe cei din alte categorii sociale, care aveau nevoie de cunoștințe juridice.

În anul 1855, Costaforu se hotărăște să publice broșuri conținând teme juridice, care să apară lunar și care, reunite într-un volum la sfârșitul anului, să constituie o enciclopedie juridică. Aceste broșuri au apărut sub titlatura „Magazinul judecătoresc”, în două

volume: primul, în anul 1855, iar cel de-al doilea în anul 1872.

În prima broșură, Costaforu se ocupă „Despre drept și dreptate”, arătând că originea Dreptului este în societate; „acei care se consacră exercițiului lui trebuie să îndeplinească două condițiuni: capacitatea și onoarea. Capacitatea este știința și arta; onoarea este triumful datoriei. Capacitatea fără onoare este un arbore cu fructe veninoase. Onoarea fără capacitate este o calitate relativă.”

Urmează broșura intitulată „Noțiuni istorice asupra legislațiilor noastre”, în care prezintă aspect legate de istoria dreptului românesc.

A treia broșură cuprinde „Principii de drept public și administrativ”, cu următoarele capitole: *Despre suveranitatea națională, Puterile constitutive, Despre forme de guvern: patriarhal, despotic, aristocratic, republican, monarchic constituțional sau reprezentativ*.

În alte două broșuri apare „Un proiect de lege pentru căsătorii”, alcătuit împreună cu Ștefan Ferekyde, din porunca guvernului și un studiu asupra „Convențiunii pentru organizarea Principatelor-Unite încheiate la Paris, 7/19 august 1858”.

Întreaga activitate și interesul pentru învățământ îl recomandau pentru funcții mai înalte. Prin ofisul din 2 decembrie 1856, dat de caimacanul Alexandru Dimitrie Ghica, a fost numit director al Eforiei Școalelor. În acest post a rămas până în octombrie 1858, când l-a părăsit, deoarece era deja implicat prea mult în luptele politice ce se dădeau în jurul acțiunii de organizare a Principatelor și a unirii lor.

În scurta trecere pe la Eforia Școalelor, Costaforu a fost însărcinat cu realizarea unui studiu privind învățământul și organizarea lui în principalele state din Occident. A vizitat școli din Belgia, Franța, Prusia, Saxonia, Bavaria, Italia și Elveția. La întoarcere, Costaforu alcătuiește un raport către caimacan, iar acesta îl încredințează Eforiei Școalelor, recomandându-l spre publicare.

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

AURELIAN PĂUNESCU

(1894-1986)

Născut la Slobozia, județul Giurgiu. Mezinul dintre cei trei fii ai preotului din Slobozia, suburbană Giurgiului. A fost ofițer de marină, doctor în drept maritim și veteran al primului război mondial. Apariții editoriale: „**Concluzii scrise. Epigrame juridice și laice**”, cu desene de caricaturistul Gruia (1926), „**Epigrame**” (1971), „**Fabule și epigrame**” (1971), „**Epigrame alese**” (1979), „**Catrene patriotice și ostășești**” (1979). A fost membru al Clubului Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu”. Din volumul său *Epigrame juridice și laice*, apărut în 1926, redau un pasaj, intitulat *Concluzii scrise*, postat de regretatul Gheorghe Culicovschi pe site-ul „Citatepedia”: *Cred că omul înzestrat cu un cât de neînsemnat dar artistic – ca și omul de știință – este dator să urmărească, neconținut, frumosul și adevărul. Dacă va reuși să le descopere, cu atât mai bine pentru el și pentru semenii lui; dacă nu, viața este pentru învinși, ca și pentru învingători.* Aurelian Păunescu este inclus în peste 25 de volume colective de epigramă și antologii. Pentru cititorii revistei „Atitudini” am selecționat următoarele epigrame din creația lui Aurelian Păunescu.

„Lup de mare”

*Lup de mare, am navigat
Pe furtună, iarnă, vară,
Și-am ajuns azi la uscat
Doar un „lup” de... călimară!*

*

Însemnări biografice

*Am fost un marinar adept
Al vinurilor vechi de crămă,
Am dat examene la Drept
Și-am reușit în... epigramă!*

*

Norocul epigramiștilor români

*Avem norocul special
De a-l citi pe Marțial.
Și-l mai avem și pe acel
De-a nu fi noi citiți de el.*

*

Epigrama

*Poate fi oricât de tare,
Cu piper, ardei și sare,
Și caustică să fie...
Dar să nu mi-o facă mie!*

*

Pesimism

*Cum să nu fim pesimiști,
Când trăim această dramă:
Peste tot epigramiști...
Nicăieri o epigramă!*

*

În loc de cuvânt înainte

*Nu scriu comedii sau drame,
Nici romane nu comit;
Eu scriu numai epigrame,
Fi'ndcă vreau să fiu citit!*

*

Îndemn

*Tinere, când ai scânteia,
Nici să nu te îndoiești!
Epigrama-i ca femeia:
Vine-atunci când n-o dorești!*

*

Autoepigramă

*În vremea când găsi atomul
Și alte noi invenții, vaste,
Cum poate să mai scrie omul
Atâtea epigrame proaste?*

*

La un concurs de epigrame

*Eu nu trimit, ca alții, kilograme.
Modest, precum am fost întotdeauna,
Trimit pentru concurs trei epigrame...
De fiecare premiu câte una!*

(Această epigramă a fost scrisă la festivitatea de premiere a unui concurs organizat de ziarul „Informația Bucureștilor”, în anul 1966, când Aurelian Păunescu a obținut toate cele trei premii).

*

„Epigramistului” G. Corbu

*Epigramist de vrei să fii,
Ai să trăiești aceeași dramă:
Mii de catrene ai să scrii,
Și, poate, nicio epigramă!*

*

Maestrului Dimitrie Cioc

*În pledoarii concise, scurte,
Atât succes obții la Curte
Încât clientul – transportat
De onorariu a uitat.*

*

Maestrului Radu D. Rosetti cu prilejul cererii preoților de a fi admiși în barou

*De-or fi popii avocați
O să fie-o nostimadă:
Pe-adversarii săi prelați,
Radu... sigur o „să-i radă”.*

*

„Genul” epigramei

*De ce gen e epigrama?
Întreba un cărturar-
De ce gen să fie oare?
E de genul literar.*

*

Unui fals savant

*Doi savanți mamut
Ilustrează-un institut:
Unul e Pasteur,
Celălalt... farseur.*

*

Unui tânăr epigramist

*Cu un glas armonios
Epigramele-și citește...
Când e tânăr și frumos
Spirit ce-i mai trebuiește?*

*

La apariția Antologiei de epigrame de Neicu și Crevedia

*Ai impresia că iei cu
Banii tăi antologia
Că parcă te ține Neicu
Și te bate Crevedia!*

*

Redactorilor revistei „Albina”

*Ca albină-n stup la voi
Nu prea am avut noroc;
Dar eu nu dau înapoi:
Poate am, ca trântor loc.*

*

Criticilor mei

*Pentru ce m-aș apăra
Cu o lance sau un scut,
Dacă nu m-ar înjura –
Cum m-aș face cunoscut?*

*

Epigramiștilor

*Pe când erau analfabeți,
Români se nășteau poeți,
Dar azi sunt mult mai ariviști
Se nasc mai toți... epigramiști!*

*

Cărțile

*Aruncai în foc și zgură
Cărțile să-mi dea căldură...
Dar și arse fără vină,
Cărțile dădeau lumină.*

*

Fabula

*Fabula e o poveste,
Cu maimuțe și dihori,
Cu stejari și cu tempeste,
Cu măgari și... autori.*

*

Gramatica

*Câteodată rămâi tuț
Cu gramatica română:
Femininul de la puț
... E fântână!*

*

Hârtia

*Și-ar păstra sfiala
Fața-mi îngerească
De n-ar fi cerneala
Să mă pângărească.*

*

Poetul

Un gând rău îl chinuiește
De cum intră-n așternut:
Dac-o fi, Doamna ferește!
Genial... și n-a știut?

*

Unui conferențiar

Maestre, când te ascultăm,
De van Beethoven ce ne spui,
Toți cei din sală regretăm
Că n-avem betesugul lui!

*

Rețetă

Fii băiat inteligent!
Când a apărut chelia,
Nu-i decât un tratament:
Pălăria!

*

Prescripție

Mi-au spus sulfametin când iau
Alcool deloc să nu mai beau,
Iar eu prescripția o țin...
Și nu mai iau ... sulfametin!

*

Magistrat-poet

A fost – spun mulți de Cincinat-
Mai mult poet, nu magistrat,
Iar de Măinescu – spun discret:
Nu-i magistrat și nici poet.

*

**Lui T. Măinescu, judecător și autor
al volumului de versuri „O pică-
tură de parfum”**

Poetu-n viață-și face drum
Cu-o picătură de parfum,
Dar lumea-așteaptă, magistrate,
O picătură de dreptate.

*

La Fontaine către Esop

Amândoi la apogeu
N-o să ne lovim cu ranga;
Noi ne-am înțeles mereu,
Ce ne facem cu Baranga?

*

Unui plagiator

Cum adeseori te-au prins
Plagiind, toți s-au convins
Că n-ai fost un inspirat,
Ci un ins...pirat.

*

Unui pianiste

Dacă pornind de la o gamă,
Și pentru clasici ai tentații,
Interpretează-i fără teamă,
Că nu-s de față răposații.

*

Fumatul

Peste tot e tipărit
Că „Fumatul e oprit!”
Just o fi! Însă eu, unul
Aș opri ...tutunul!

*

Octogenar

Să ai optzeci de ani nu-i greu,
Optzeci de ani îi am și eu,
Dar e un caz cu mult mai rar
Să fii un june... octogenar.

*

Unui spectatoare din lojă

Doamna nu știe, poete,
Ce-a adus pe scenă piesa,
Însă jură că „Ducea”
Schimbă patru toalete!

*

Dota. Telegramă

Gata fracul, redingota,
Fata gingașă, selectă,
Procedură incompletă:
Lipsă dota!

*

**Unui artiste care a născut doi
gemeni**

O artistă – ca debut –
Doi prunci gemeni a născut...
Și-atunci, soțul, blând a zis:
Dragă, nimeni n-a spus... bis!

*

**Unui confrate care are o bibliotecă
frumoasă, dar nu citește**

Când stai cu cărțile-așezate
În rafturi mari și rafturi mici,
Mă-treb: „Cum poți trăi, confrate,
Printre atâția inamici?”

*

**Epigramistului care l-a tradus pe
Marțial**

Abia acum am înțeles
Pe Marțial cum l-ai ales...
Tu, traducându-l, într-un fel,
Ai vrut să te răzbuni pe el!

*

Unui femei avocat

Guraliva dulcinee
Pe bărbat l-a disperat.
Dac-ar fi numai femeie...
Dar mai e și avocat!

*

Unui portărel afemeiat

Și serviciul și iubirea
Îți sunt ademenitoare.
Veșnic ești în urmărire...
„Bunurilor mișcătoare”.

*

Unui țăran nenorocos

Din gheara cruntei sărăcii
Nu va scăpa cât va fi el.
Nevasta-i face doi copii...
Iar vaca... numai un vițel.

*

Unor parveniți

În goană cu viteza toată,
Râzând m-ați împroșcat cu tină.
Prefer noroiul de sub roată
Aceluia din limuzină...

*

„Lâne frotte lâne”

Când văd cum între ei se preamăresc –
Cu aere de falnici corifei –
De-un vechi dicton francez îmi
amintesc:
„Se scarpină măgarii între ei”!

*

Unui minijupe

Ajustându-și fusta lungă,
Și scurtând-o tot mereu,
În curând o să ajungă
Unde vreau s-ajung și eu!

*

Luna de miere

Ambii tineri, cu elan,
Strâns uniți prin mariaj.
Mirele e la volan,
Iar mireasa... e-n rodaj!

*

Spațiu locativ

Din groapă eu nu mă mai scol
(Cum procedează toți creștinii),
Nu pot lăsa mormântul gol,
Că mi-e că se... extind vecinii!

*

La aniversarea unei căsătorii

Căsătoria – precum vezi –
Din an în an o mai serbezi;
Dar, orișicât te vei păzi,
O simți în fiecare zi.

*

Armonie conjugală

Când mai discut cu soața mea,
Îmi spune, buna mea amică,
Să fac așa cum zice ea,
Că nu vrea să mă contrazică.

*

**Unui fete care-și caută
norocul în cafea**

De ce oare să vă mire
Cazul cu amica mea?
Cum o să-și găsească mire,
Când îl caută-n cafea?

*

**Celor nechemați care se
înghesuie la conducerea țării**

Visul vostru se va șterge
Fiindcă – nu-nțelegeți voi?
Carul statului nu merge
Ca oricare car... cu boi.

*

Celor care propagă crematoriul

Crematoriu?... ce povață!
Cum o să ne bucurăm?
Nu ne-am ars destul în viață?
Cum, nici morți să nu scăpăm?

*

Cosmonauților

Mai luați pe loc repaus!
Temerari și plini de-avânt...
Ce mai căutați în haos,
Când e haos pe pământ?

*

Destin

Bou-a toate răbdătorul
Trage la poveri, la plug,
Dar noroc cu abatorul:
Altfel ar muri în jug.

*

**Maestrului Cincinat Pavelescu,
prezident – epigramist**

Oricând prezida ședința
Cincinat, avea loc drama:
„Părțile”-așteptau sentința,
El venea cu... epigrama.

*

Unui avocat care argumentează fals

E drept, Justiția e oarbă,
Însă decât să mai absoarbă
Argumentarea ta absurdă,
Ar prefera să fie surdă.

*

Epitaf

Aici zace Păstorel
Suflet bun și spirit fin,
Când mai treceți pe la el,
Nu-l treziți, că cere vin!

*

Epitaf

Aici doarme Păstorel,
Dar ce crudă ironie:
I-au sădit la groapă flori
Și-a ieșit... viță de vie.

*

Unui sportiv... sugativ

Dup-o luptă disperată
Lute, dintr-o săritură,
Își luă cupa câștigată
Și o duse... drept la gură.

*

Unui împlânzitor de fiare

Când faci chiar fiarele să geamă
Și printre ele groază sameni,
Eu știu de ce n-ai nicio teamă:
Ești între fiare, nu-ntre oameni!

*

Dentistului meu

Nici n-aș putea găsi cuvinte
Ca să-mi blamez dentistul meu,
Mi-a scos măselele de minte...
Și-atâta mai aveam și eu.

*

Unui politician

Prinși de vorba ta dibace,
Toți se-ntreabă ce s-ar face
Țara fără tine?
-Ar ajunge bine!

*

Unei amfitrioane

Aceste mere prăpădite
Le-aduse gazda – bănuiesc-
Să ne ferească de spite
Și de păcatul strămoșesc.

*

Leul nostru slab și delapidat

Altădată – prinț nabab-
Ca un leu se apăra;
Astăzi e așa de slab
Încât toți îl pot fura.

*

Seri de iarnă la un concert

E-acoperit pământul
Și-a început înghețul...
Afară urlă vântul,
În sală cântărețul.

*

Unui poet

Poeziile-ți, confrate,
Sunt atât de necitite
Încât, chiar și publicate,
Rămân totuși... inedite.

*

Tirajul

Șase mii de exemplare
I-au scos bravii editori,
Deci pe conștiință are
Șase mii de cititori!

*

Maiorul X, autor dramatic

Maioru-a scris o tragedie,
Din epoca romano-dacă
Și-i ordin dat pe Baterie:
Să placă!

*

Academicianului Grigore C. Moisil

Un om de duh e Gr. Moisil,
Deși e matematician-
Savant și spirit fin, subtil...
Și totuși e-Academician!

*

D-lui Profesor Gh. Țițeica

Sfântă țară în solul ei
Avem cel mai bun țitei,
Dar când vom mai avea, frate,
Țițeii... ca la Facultate!

*

D-lui Ionel Teodoreanu, autor al volumului „Iarbă”

Un critic care-a savurat
Volumul „Iarbă”, încântat,
A exclamat cu voie bună:
-E bună!

*

Epigramistului Florin Iordăchescu, maestrul epitafelor

Nici unui înger sau seraf
Nu-i poate face epitaf,
Că Iordăchescu – ca vampirul-
A ocupat tot cimitirul!

*

Mielul turbat de Aurel Baranga

Publicul s-a întrebat:
Dacă mielul e turbat,
Cum a fost – când l-a făcut-
Oaia ce l-a conceput?

*

D-lui Nigrim(podgoreanul) care pretinde că „l-a mâncat pe Cincinat”

Eu nu cred că l-ai mâncat
Pe poetul Cincinat,
Că, de-l mistui ai nițel,
Mai luai spirit de la el!

*

Aceluiași Nigrim (podgoreanul)

Nu te duce, camarade,
La Nigrim, la vre-o agapă.
Epigramele-i sunt fade,
Pe când vinul lui înțeapă.

*

Unei pictorițe – care a executat și un portret al tatălui său

Mă opresc privind uimit,
La portretul lui Papa:
L-ai făcut mai reușit
Decât el pe dumneata!

*

Apa bazei de la Sulina, ajungând la 15 picioare, vapoarele nu mai pot intra pe Dunăre

Apa bazei din Sulina
Zi cu zi a tot secat.
Ei, dar știți care-i pricina?
Baza n-are avocat.

*

Iluzionistului Iozefini

Scamator ca Iozefini
Mai abil e foarte rar!
El a reușit să intre
Chiar și-n Fondul literar!

*

Epigramistului Mircea Ionescu-Quintus, fiul epigramistului Ion Ionescu-Quintus

De la Quintus ironia?
Prea ar fi original!
Tatăl său i-a dat chelia!
Restul este personal!

*

Profesorului Dr. Nini Niculescu, cu ocazia unei conferințe

Știam eu că sunt... deștept,
Dar acum Nini-i de vină:
Am intrat Doctor în drept
Și-am ieșit... în medicină!

*

La apariția „Buletinului epigramiștilor-Epigrama”, director Virgiliu Slăvescu

Meriți, bade, un sărut!
Dar rămâne-aceeași drama...
Buletinul-a apărut!
Când apare... Epigrama?

*

Fotbalistului Ghiță Albu

Temerari și firi integre,
Fotbaliști ca tine-s rari
Albule, ce zile negre
Le-ai făcut la adversari!

*

Editurii „Litera”

Am crezut că-s foarte tari
Și că o să-i năucească,
Dar îmi luară trei sutari...
Numai ca să le citească.

*

Ce e femeia?

O, răspunsu-i foarte greu!
Însuși bunul Dumnezeu
Ți-ar răspunde negreșit:
-Ce-am zidit și... ce-a ieșit?!

*

Fabule pitice

Când, citind, compari,
Nu știi ce să zici:
Fabuliștii – mari!
Fabulele – mici!

*

Unei statui

Când prin parc i-or duce pașii
Ca să le mai treacă somnul,
Se vor întreba urmașii:
-Bustu-l văd... dar cine-i domnul?

RĂSFOIRI ȘI COMENTARII

de Constantin Tudorache

autorul văzut
de Alexandru Clenciu

Reclama e sufletul comerțului și Capul de afiș umple sala de spectatori, sunt două cunoscute reguli ale marketingului. În minieseu de față ne vom referi, cu argumente, la cea de-a doua regulă. Pe ușa Bibliotecii Județene „Nicolae Iorga” din Ploiești, există, de la jumătatea lunii septembrie 2018, un afiș prin care se anunță **Festivalul de poezie și epigramă „Romeo și Julieta la Mizil”-2019**. Citind afișul, aflăm că organizatorii au invitat la acel festival personalități de prim rang ale culturii. Adică, va fi prezent însuși Președintele Academiei Române, domnul Ioan Aurel Pop, prezentatoarea festivalului va fi doamna Daniela Vlădescu, directoarea Teatrului Național de Operă și Balet „Oleg Danovski” din Constanța, iar domnul Arcadie Suceveanu va citi din cărțile **Zaruri pictate și Greierul care scri-cri-cri-e**. Impresionat de numele afișate, un cetățean onorabil, din „Orașul lui Ce bei?”, cunoscut și sub numele de „Urbea lui Hai să-ți fac o epigramă”, ne-a trimis la redacție, patru versuri, semnate LC, pe care le redăm în cele ce urmează. **Organizatorilor festivalului „Romeo și Julieta” de la Mizil, care au cap de afiș mari personalități ale culturii:** *La Mizil, de ar veni,/ Orice personalitate,/ N-ar putea acoperi/ Nulitățile din spate.* Îi mulțumim domnului CL, cu observația că în primul vers trebuia să apară adverbul de loc, „în față”, pentru a sublinia contrastul cu versul final. Redactorul șef al revistei „Atitudini”, GI, face o conexiune a inițialelor CL, cu *Leonida Condeescu*, venit, probabil, de la Mizil pentru o lansare de carte la Ploiești. (A consemnat CT)

*

„Gelozia, această sălbăticiune cu ochi verzi”, spunea Shakespeare, în *Othello*. Un pastor german, D.E. Schleiermacher, care a scris 11 volume de teologie, 10 volume de predici și 9 volume de filozofie, nu a rămas în memoria posterității prin niciuna din aceste cărți, ci prin 11 cuvinte, care alcătuiesc următorul aforism despre gelozie: *Gelozia este o patimă, care caută cu tot dinadinsul motive de suferință.*

*

Mircea V. Ciobanu în „Căderile în realitate ale criticului”, Ed. Junimea, are un capitol intitulat „Poezia aproximativă”, care cuprinde: *poezia cântată, poezia veselă și poezia patriotică.*

Poezia veselă, adică satirică și umoristică, cuprinde și epigrama, iar autorul spune: „... citind poezia umoristică și satirică mai dai și peste lucruri plate. Spiritul mai adoarme câteodată... Iată așadar atuurile genului: inteligență, ironie (în schimbul batjocurii plate, directe), exactitate, valorificarea maximală a materiei lingvistice folosite, economie de cuvinte, poantă cu tâlc și cu umor, detașare de sine, anti-narcisism, necruțare a obiectului. Și atitudine... aristocratică, princiară, demnă, nu plângere de lacheu obidit”.

*

Ca o completare la ce susține Mircea V. Ciobanu, despre poezia cântată, amintesc o zicere a lui Nichita: „Muzica și poezia s-au născut împreună, s-au separat, ca apoi să se reîntâlnească”. Poetul Ion Barbu, întrebat de ce nu-și pune versurile pe muzică, a răspuns: „Versurile mele conțin propria muzică și nu mai e nevoie de una exterioară”. Leonard Cohen spunea că în fiecare poem al său se poate vedea conturul unei chitare.

*

„Nu există măreție fără simplitate”, spune Lev Tolstoi. Să amintim și părerea lui Coco Chanel: „Marea simplitate e marea eleganță”.

*

„Cu sinea, cu mândrețea asta a graiului nostru, ne-am putea înfățișa la orice concurs de frumusețe a gândului”, spunea Constantin Noica. Iată un alt interesant aforism, scris de profesorul Lazăr Avram: „România este o ie fabuloasă crescută direct pe sân de fecioară”.

*

Poeme în oglindă

„Rolul poeziei”, spunea Gorgias, „este să creeze iluzii, să instaleze o stare ireală, miraculoasă”. Iar, mai târziu, Giacomo Leopardi, era de părere că „poetul care nu se iluzionează, nu este poet”. Tot Leopardi spunea că omul care știe să râdă este stăpânul lumii. În lecturile noastre am descoperit poezii care ne-au atras atenția, fie prin instalarea acelei stări miraculoase, fie reușind să ne iluzioneze. Nu de puține ori, lecturile ne-au îndemnat să mergem, împreună cu unii poeți, pe aceleași cărări, împărțind tristeți sau bucurii cu autorii respectivi. Nichita Stănescu spunea că *un poet este cu atât mai mareș, cu cât cei care-l citeșc, nu pe poet îl descoperă, ci pe ei înșiși*. Poeții, prin cărțile lor, ajută cititorii să se cunoască unii cu alții, și, la rândul lor, să-l cunoască și să-l prețuiască pe poet. Voi încerca, în cele ce urmează, să prezint unele poeme, în oglindă, poeme care se aseamănă ca mesaj sau idee, sau tratează subiecte similare. Ca un fel de „Corespondențe de geniu”, precizez că multe dintre aceste exemple le-am selecționat dintr-o culegere de poezii, intitulată „Din lirica de dragoste a lumii” alcătuită de Maria Banuș.

*

1. Tudor Arghezi-Nichita Stănescu-José Maria Pemán. Iată ce spune Arghezi în două versuri ale poemului *Înviere: Mi-am simțit coapsele, gleznele, spinarea, tari ca un luptător./ M-am vindecat și m-am născut, sărutându-ți talpa unui picior. Mergem acum la potelul „Necuvintelor”, Nichita Stă-*

nescu, să citim următorul **Poem**: Spune-mi, dacă te-aș prinde-ntr-o zi/ și ți-aș săruta talpa piciorului,/ nu-i așa că ai schiopăta puțin, după aceea,/ de teamă să nu-mi strivești sărutul? De la cei doi mari poeți români, trecem la o poetă de limbă spaniolă, José Maria Pemán: Îți voi săruta mâinile/ Cum sărută vântul trandafirul serii/ Îți voi săruta gura/ cum sărută vâlvătaia focului lemnul/ Îți voi săruta ochii/ Cum sărută soarele geamul în zori/ Îți voi săruta fruntea/ Cum îndoiala sărută gândul” (**Fragment de sonată fără nume**).

*

2. Stephane Mallarme-Serghei Esenin-Ahmet Hamdi Tanpinar. Citez din poemul **Se înserase luna** de Stephane Mallarmé: De-odată-mi apăruși în față pe strada largă și pustie,/ Zvârlind prin umbrele-nserării înfiorări de veșnicie./ Da, am știut; erai aceeași zână/ Care-n copilărie mi-erai în somn stăpână./ Atunci din mâna-ntredeschisă cernei pe visele-mi curate/ Ninsoarea albelor buchete de stele mari și parfumate. Cu ajutorul lui George Lesnea să citim ce spune Serghei Esenin: Poartă-n ochi seninul/ Poartă noaptea-n păr/ Eu i-am spus iubitei marele-adevăr/ M-a-n-trebat: Afară viscolu-i buimac,/ Să-ncălzesc căminul,/ Patul să ți-l fac?/ I-am răspuns iubitei:/ Azi prin vânt și ger,/ Cineva, stelute, leapădă din cer;/ Poți așterne patul/ Și sufla-n cămin,/ Eu, și fără tine,/ Sunt de viscol plin. Acum să citim această **Amintire** a poetului turc Ahmet Hamdi Tanpinar: Erai gingașă, ca o înserare,/ Frumoasă, ca un vis neprihănit,/ Din palma ta, curgea, ca o lumină,/ Un clar de lună, dulce, fără vină. Tot aici conectez poemul **Surâs de zăpadă**, scris de poetul ploieștean Ștefan Dimitriu: Eram îndrăgostiți și pătimiși/ în pragul iernii ce stătea să cadă/ și nu știam că pleci și că mă lași/ potopului acesta de zăpadă./ De-ai fi rămas, n-ai mai putea să pleci,/ Cărările-au uitat să se aștearnă,/ ninsorile ți-ar prinde-agrafe reci/ în părul lung ca nopțile de iarnă./ S-ar auzi izvoarele țipând,/ Austrul și-ar tri-

mite cavalcada/ și s-ar aprinde colțul ierbii, când/ sărutul nostru ar topi zăpada.

*

3. Serghei Esenin-Karadjaoglan. Iată ce scrie Serghei Esenin în următorul poem: Pentru ce te zbu-ciumi/ Și amar zâmbesti/ Dragă-mi este alta/ Tu deloc nu-mi ești/ Știi prea bine însăși/ Știi prea bine tot/ N-am venit la tine/ Să te văd nu pot/ N-am avut ce face,/ Cum pe-aici treceam/ Și mi-a dat prin minte/ Să mă uit pe geam. Poetul turc, de secol XVII, Karadjaoglan, spune: Frumoasa mea cu ochi de căprioară,/ De ce nu dorm eu nopțile, de ce?/ Da, despărțirea nu-i deloc ușoară,/ De ce o-ndur, oricât de lungă e?/ Frumoasa mea cu ochi de căprioară,/ Gelos am fost de floarea ta de mai,/ De-abia simțeau atingerea-mi ușoară,/ Azi, nicio veste, dragoste, nu-mi dai.

*

4. O corespondență specială de geniu am întâlnit pe axa Baudelaire-Eminescu.

Iată ce spune Baudelaire: Un peisaj încântător/ E-ncântătoarea ta făptură/ Îți joacă zâmbetul pe gură/ Ca boarea unui vânt ușor/ Drumetului trist ce-ți iese-n cale/ Își simte sufletul vrăjit/ În clipa când i-a răsărit/ Splendoarea frumuseții tale(**Celei prea-vesele**-trad. Al. Hodoș). Iar Eminescu are o asemănătoare și la fel de încântătoare declarație de dragoste: Atât de fragedă te-amenii/ Cu floarea albă de cireși/ Ca și un înger dintre oameni/ În calea vieții mele ieși(**Atât de fragedă**).

*

5. Dobrița Cesaric-Vasile Voiculescu. În poemul **Iubire**, Dobrița Cesaric spune: De dragostea noastră cea vie/ Sunt stelele-n seară vecie/ Și foșnetul străzii aproape/ Nu-i blândă cădere de ape?/ O, zborul acesta-n tărie/ Ni-i sufletu-abis și-agonie/ M-aș prinde iubito, cu tine/ În neantul ce veșnic va ține. Să citim și acest sonet scris de Vasile Voiculescu, ale cărei ultime două versuri se suprapun pe cele scrise de Dobrița Cesaric: Să știi și tu că plânsul, adesea e o rouă/ Ce cade milostivă pe sufletul uscat/ Ea adu-

nând tot cerul într-o bobită nouă/ Ți-adapă rădăcina c-un țel demult uitat/ O lacrimă curată e geniul iubirii/ Ea poate să ridice din iaduri izbăviți/ Doar una să-ți răsară în zările privirii/ Și vezi ca Saul lumea cu ochii dezsolziți/ Ni se făgăduiește, sus, dincolo de moarte/ Un loc unde nu-s lacrimi, suspinele lipsesc/ Ce-am să mă fac acolo dacă mă va desparte/ Fără această mană cu care mă hrănesc?/ De nu vei fi cu mine suflarea-mi să te strângă/ Învăț Eternitatea cu hohote să plângă! Mai conectez aici ultimele vorbe ale lui Tristan către Isolda, din legenda celtică medievală: Nu știu dacă viața este mai bună decât moartea, dar iubirea e mai bună decât amândouă la un loc. Iată o impresionantă declarație de dragoste a lui Percy Bysshe Shelley: „Te voi iubi o veșnicie și mult timp după aceea”. Cu ani în urmă, cineva mi-a arătat un catalog de la un salon de caricatură, pe tema „Iubirea”. Un desen, premiat, reprezenta o secvență dintr-un cimitir unde o cruce plecase de la locul mormântului, lăsând, sugestiv, urme de pași pe zăpadă, și s-a dus să îmbrățișeze crucea de la un alt mormânt.

*

Să revenim la **Duetul epigramelor** noastre.

Gheorghe Șchiop, în epigrama, intitulată, **Recunosc, Doamnă!**, face următoarea declarație:

Hoinar prin pasiuni trecute,/ Feri-ce-s c-am descoperit,/ Iubind, suprema ta virtute:/ De a păcătui cinstit! Pe această temă redau o **Rugă**, scrisă de subsemnatul: Până când la Epilog,/ Lângă Tine voi veni,/ Doamne, ajută-mă, Te rog,/ Să mai pot păcătui.

*

Am reținut de la profesorul universitar Adrian Voica un distih despre poezie: Nici poezia nu mai e ce-a fost cândva/ Atâtea chimicale sunt în ea. Epigramistul Vasile Vajoga a scris următorul catren, intitulat **Pictura-Chimia din suflet**(comentariul criticului): Eu auzind ce-a zis, socot/ Și chiar emit opinii clare,/ C-avem chimia peste tot/ Cu-atâtea E-uri în mâncare.

*

Dimitrie Jega a scris epigrama **Ca la jocul de cărți**: *Se-ntâmplă fel de fel de drame/ În lumea asta intelopă,/ Alergi dup-un carré de dame/ Și-ți vine-un prăpădit de popă*. Epigramistul Corneliu Costăchescu a adresat **Unor soți cartofori**, următorul catren: *Ocoleau în viață drame,/ Amândoi erau isteți:/ El trișa cu două „dame”/ Ea umbla cu doi „valeți”*. Despre **Precauția unui soț**, Ilie Ciobescu spune: *Goni din jurul ei băieții/ Și-n gelozia lui de foc,/ Chiar și din cărțile de joc/ A scos, bănuitor, valeții*. Redau și un epitaf, scris de Sofronie Ivanovici, intitulat **Pe mormântul unui cartofor**: *În joc de cărți a fost un*

as,/ Ca om -valet înamorat,/ Pe care-o damă l-a ucis/ Și-un popă l-a înmormântat. Mai redau și o epigramă personală, intitulată **Asul din mâneacă**: *M-am supărat aseară, foc!/ Pe lumea asta interlopă,/ Când partenerul meu de joc/ Avea în mâneacă... un popă!*

În epigrama **De ce nu scrii despre proști**, Nicolae Dragoș, formulează următoarea părere: *Greu de proști să scriu îmi vine,/ Fi`ncă nu-i cunosc prea bine,/ Dar, în cale, sau prin piețe,/ Îi evit, cu politețe*. Anexez aici o epigramă scrisă de subsemnatul, adresată **Unui confrate**: *Când te zăresc la câte-o*

sindrofie,/ Sau îmi apari prin târg, de la distanță,/ Decât să mă saluți în dușmănie,/ Prefer să te evit, cu eleganță!

Gheorghe Băisan a scris această epigramă, intitulată **Lege**: *O spun direct, precum mi-i felul,/ În căsnicie-i lege sfântă:/ Nu-i grav când „găinușa” cântă/ E grav când tace „cocoșelul”!* În același context se înscrie epigrama lui Mircea Ursei, intitulată **Casă liniștită**: *În căsuța sfântă,/ Liniște și pace,/ Găinușa cântă,/ „Cocoșelul” tace.*

Istorie Literară

continuare în pagina 12

Unui tânăr avocat care nu putea ple- da „din cauza dosarului prea mare”

Toată lunga pledoarie
Nu conduse la nimic.
Nu că e dosarul mare,
Ci... că-i avocatul mic.

„Și vis pacem para belum”

Pentru ce și-am hărăzi
Imnuri de tot soiul?
Când tu, Pace, zi cu zi
Pregătești războiul?

Spiritul și norocul

Cum să fie la un loc,
Când în orice-mprejurare,
N-are spiritul noroc,
Iar norocul spirit n-are!

La poarta „Paradisului pierdut”

Aș fi dus o altă viață,
Zise suspinând, Adam,
De știam că-s mere-n piață
Și se vând la kilogram.

Cinematograful

Azi cinemau-i ideal
Dezvoltă simțul, e util,
Pe pânză... simțul vizual,
În sală... cel tactil.

Nepoții

Grupați la o consfătuire,
S-au înțeles îndată toți:
Mătușa fără moștenire
Nu are dreptul la nepoți!

Unui prieten, care are vie pe teren petrolifer

Știm că orișice creștin
Pune viță și bea vin.

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

Numai Mișu - mai cu haz -
Pune viță... și bea gaz!

În febra creației

În al artei foc arzând
Ics se zvârcolea gemând,
Și-l întreabă-n somn nevasta:
- Cât primești la cartea asta?

Concluzie

Acum când încheiat e scorul,
La cap de drum pot confirma:
În viață totul e Umorul:
Și cel cu „U”, și cel cu „A”.

Epilog

Domnule, cu umilință,
Amânați, am neputință
Ca să vin, ar fi o dramă:
Am de scris... o epigramă.

Unui maestru chefliu

Între bar și-ntre barou
Maestrul este un erou;
Soartă vitregă, barbară,
Toată viața lui: bar... bară.

Unui fals savant

Doi savanți mamut
Ilustrează-un institut:
Unul e Pasteur,
Celălalt... farseur.

Unui confrate care pledează mult... și bine

Șase ore jumătate
A pledat bietul confrate,
Iar la urmă Curtea-i zise:
Prezentați concluzii scrise!

Când magistratul nu vorbește pe limba împricinatului

- Dumneata ești terț poprit?
- Nu, eu sunt Marin Chibrit!

Fraților epigramiști Ion și Cinci- nat Pavelescu

Așa-n tot momentul
Se scrie istoria:
Ionel cu talentul,
Cincinat - cu gloria!

Unui ginere

Apucându-l disperarea,
Soacra-n mare și-a zvârlit
Și-i drept, ea a amuțit,
Dar de-atuncea urlă marea!

Unui pedant

S-a pornit, spre-a ne convinge,
Zeci de diplome s-arate,
Încât nu mai poți distinge
„Doctorul” din doctorate!

Cochetelor

Cochetele ce se răsfață
În al plăcerilor extaz,
Atâta „roșu”-își pun pe față,
Că-i greu să mai găsești... obraz.

Post...

Când va cădea pe ochi-mi ceața
Și când se va-ncheia și drama,
Vor trece visul, dorul, viața,
Dar va rămâne epigrama!

1940 – ANUL MARILOR AMPUTĂRI NAȚIONAL-TERITORIALE. MĂRTURII PRAHOVENE (I)

de Constantin Dobrescu

În condițiile internaționale vi-trege din vara anului 1940 ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov, a izbucnirii celui de al doilea război mondial când sistemul nostru de alianțe creat în perioada interbelică s-a prăbușit prin ocuparea Cehoslovaciei, Jugoslaviei și înfrângerea Franței de către Germania, România s-a găsit izolată din punct de vedere diplomatic și militar în fața tendințelor revizioniste ale vecinilor săi.

În cele ce urmează vom căuta ca pe baza documentelor vremii, în cea mai mare parte inedite, să relevăm modul cum s-a reflectat atitudinea locuitorilor prahoveni față de tragicele evenimente din vara anului 1940 care au dus la pierderea Basarabiei, nordul Bucovinei și cedarea „vremelnică” a părții de nord-vest a Transilvaniei, ceea ce înseamnă peste 33 % din suprafața totală locuită de aproximativ 7. 000. 000 cetățeni în imensa lor majoritate români.

Cu asentimentul Germaniei la 26 iulie 1940, orele 22. 00 guvernul sovietic condus de Stalin a prezentat o notă ultimativă guvernului român prin care se impunea celui din urmă cedarea teritoriului dintre Prut și Nistru precum și a Nordului Bucovinei. În această situație România nu avea posibilitatea de a rezista la acest ultimatum formulat în termeni foarte duri, dat fiind pe de o parte disproporția covârșitoare de forțe, iar pe de alta certitudinea că, în cazul unui conflict militar cu Rusia Sovietică, Ungaria și Bulgaria, susținute de Germania ar fi atacat-o la rândul lor.

Deși la 27 iunie, guvernul român comunica că „este gata să procedeze imediat și în spiritul cel mai larg la discuțiunea amicală și de comun acord a tuturor propunerilor emanând de la guvernul sovietic”, acesta prezintă la 27/28 iunie 1940 o

nouă notă ultimativă cerându-i guvernului român să evacueze în termen de 4 zile teritoriile respective și să comunice acceptarea acestei cereri până la 28 iunie 1940 orele 12. Sub presiunea notelor ultimative și ținând seama de totala izolare a țării, guvernul român a răspuns la termenul fixat pentru a evita gravele urmări pe care le-ar avea recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei, se vede silit să primească condițiile de evacuare specifice în răspunsul sovietic.

Valul de proteste ale românilor s-a făcut resimțit în toată țara, inclusiv și în Prahova. Prahovenii au luat cunoștință de aceste note ultimative înainte de a se face cunoscut oficial prin radio sau gazete, situația politică care a precipitat acest eveniment: cedarea Basarabiei și nordul Bucovinei, parte integrantă a Moldovei lui Ștefan cel Mare, deoarece „a început să circule prin șoaptă în cercurile oficialităților locale că U. R. S. S. ne-ar fi făcut un ultimatum pentru cedarea Basarabiei, informație ce transpirase din cercurile politice din capitală.”

Prahovenii n-au „crezut posibil ca lucrurile să decurgă atât repede și vestea ca România a cerut negocieri, a produs imediat o liniștire”, dar la comunicarea oficială a reprezentanților sovietici și hotărârea României de a nu se opune forței, acceptând cedarea Basarabiei și a nordului Bucovinei „a fost primită cu multă neliniște. În acel moment prahovenii au apreciat hotărârea Bucureștiului de a nu se opune forței, socotind măsura luată de guvern ca cea mai înțeleaptă și cea mai indicată în situația actuală, eliminându-se astfel o vărsare de sânge zadarnică și inutilă.”

Comisariatul de poliție Vălenii de Munte raporta ca „cetățenii din Vălenii de Munte au primit cu mare

durere știrea cedării Basarabiei și Nordul Bucovinei.

Poporul are mare încredere în politica înțeleaptă a M. S. Regelui și conducătorilor țării și crede că Basarabia a fost cedată numai temporar și fiecare este gata să-și jertfească viața pentru cucerirea acestei provincii și reîntregirea țării.

Cu acest prilej poliția Ploiești raporta că „până și refugiații cu toată durerea părăsirii căminurilor lor sunt de aceeași părere, nici unul nu crede că va trece mult timp și arma-ta română le va da posibilitatea de a reveni la proprietățile lor.”

Aceeași părere se înregistrează și în rândul intelectualilor care considerau că „hotărârile forului suprem sunt socotite ca singurele soluții posibile în ceasul de față și în împrejurarea în care a fost surprinsă țara”, și că se impune „o mai pronunțată apropiere de Germania și Italia care ar asigura cel puțin o stăvilire a dezastrului național.”

Toate clasele sociale, „nu cred că până la sfârșit, teritoriul cedat rușilor va rămâne lor. „Faptul că guvernul român a cedat presiunii externe exercitate de Stalin în privința Basarabiei” cu toate fortificațiile făcute pe Nistru este considerat ca o măsură provizorie menită „să cruțe vieți omenești și bunuri materiale subliniindu-se încrederea că la încheierea păcii generale acest teritoriu ne va fi retrocedat”.

Astfel se va solicita ca la școli „să se arate tineretului caracterul românesc al provinciilor răpite” și se ordona ca la tratarea tuturor chestiunilor privitoare la geografia României se va trata pământul locuit de neamul românesc ca spațiu etnic și vital al său, stăruindu-se asupra însemnătății pe care a avut-o și o are acest spațiu pentru Neamul Românesc.”

Situația României era foarte grea. Amenințarea, privind ampu-

țarea teritorială nu venea numai din Răsărit, ci și din apus unde Germania era hotărâtă (așa cum se procedase în Europa centrală) să sprijine dorințele revizioniste ale Ungariei privind Transilvania.

Acțiunea întreprinsă de guvernul român privind mobilizarea rezerviștilor a fost considerată de români ca o „măsură ce a fost luată numai pentru a face față atacurilor ce ne-ar fi fost date de armata maghiară iar nicidecum pentru a se opune vreo rezistență la ocuparea Basarabiei”. Concentrații de toate categoriile se îndreaptă spre unitățile lor într-o ținută morală ridicată și arată un entuziasm demn de admirat. Pe fețele lor ca niciodată se vede astăzi bucuria, dragostea și curajul cu care merg ca să-și apere țara. „De asemenea documentele vremii relevă că prahovenii au depus mari sume de bani în contul împrumutului de înzestrare. La sfârșitul lunii iulie 1940 s-au depus 235.540.000 lei.

Continuându-se depunerile organelor școlare cereau să faceți tot ce vă stă în putință spre a veni în ajutorul elevilor refugiați lipsiți de mijloace procurându-le strictul necesar, efecte de îmbrăcăminte, rufărie, încălțăminte etc.”

Sosirea primelor trenuri cu refugiați din Basarabia a fost primită cu „o revoltă înăbușită care se citea pe fețele tuturor, s-au văzut plângând femei și chiar bărbați înfierând nedreptatea ce ni s-a făcut. „Starea de spirit a prahovenilor ostilă acestui rapt teritorial din iunie 1940 crește în intensitate atunci când „refugiații povestesc în trenuri și gări grozăviile invaziei sovietice care în înaintarea ei nimicesc gospodăria trecând peste grădini și drumuri înțesate de refugiați cu tancuri care măresc panica. „Prahovenii deplâng „soarta românilor care au fost sacrificați de elementele comuniste și de evrei în timpul retragerii până la sosirea trupelor sovietice pentru ocuparea acestei provincii.”

Astfel refugiații povestesc „că la Cernăuți au fost molestați și batjocoriți ultimii români care se mai

găseau în oraș înainte de evacuare. „Au fost distruse statuile lui Ștefan cel Mare și a Regelui Ferdinand, slujbele religioase au fost interzise și în biserica catedrală din Chișinău se intenționa instalarea unui muzeul militar. Știrea faptelor întâmplate în Basarabia” de o nemaipomenită barbarie circulă astăzi din om în om producând o indignare generală în rândurile tuturor. „În aceste condiții populația din Prahova a trecut rapid la ajutorarea refugiaților din Basarabia și Nordul Bucovinei. Astfel la Câmpina s-a colectat de către Sfatul Negustoresc de la negustorii din localitate suma de 48.000 lei pentru ajutorarea acestora.

În cuvântarea sa despre „Drepturile românilor asupra Basarabiei” susținută de la Universitatea Populară din Vălenii de Munte, N. Iorga, afirma că „Rusia care ne-a luat Basarabia știind că promite o recoltă abundentă, la aceasta Rusia a fost îndemnată de către ambasadorul Angliei din Moscova care a cerut să ni se ia Basarabia pentru ca să nu-i putem aproviziona pe germani cu soia, rapiță și floarea soarelui, plante care s-au semănat acolo din abundență și promit o recoltă foarte bună.”

Totodată savantul arăta că pe lângă Basarabia, URSS ne-a mai luat și Nordul Bucovinei, ca pedeapsă că noi nu am administrat Basarabia bine, va să zică ei singuri recunosc că nu au nici un drept asupra Bucovinei.

Aceeași stare de revoltă și hotărâre de a apăra Transilvania – pământ strămoșesc – unde românii formau elementul majoritar, stăpâneau pe prahoveni.

Starea de spirit, existentă în august 1940, a prahovenilor era o prelungire a celei care-i anima în perioada interbelică, la care a contribuit în mare măsură filiala Prahova a Ligii Antirevizioniste înființată de ziaristul prahovean Stelian Popescu.

Postul de jandarmi Poiana Țapulului raporta la 27 iulie 1940 că în urma vizitelor ce se fac la Berlin și Roma de către domnul Prim ministru și Ministrul de externe populația în majoritate discută și

este foarte îngrijorată întrucât crede că ar fi vorba de revendicările ce se cer pe nedrept de către Ungaria. Toți locuitorii spun că în cazul că vom siliți de vreo putere străină să cedăm Transilvania să refuzăm și să punem mâna pe arme.

Locuitorii acestei comune sunt 99% de origine etnică română și privesc războiul cu mare satisfacție decât a se ceda din teritoriul țării, în special din Transilvania.

Prahovenii considerau că „drepturile noastre asupra pământului pe care ne aflăm se legitimează nu numai prin milenara noastră obârșie nobilă ci și prin rolul civilizator de prim ordin pe care l-am jucat mereu aici la porțile Orientului.”

Prahovenii considerau pe bună dreptate că „Ungaria este încurajată direct sau indirect în politica sa revizionistă de guvernul de la Roma, aceasta explicând „italofobia de care sunt stăpâniți foarte mulți români de la data răpirii unei părți din Ardeal. „De aceea prahovenii erau conștienți de faptul că în activitatea lor revizionistă „ungurii lucrează și sub scutul german și că nu este exclusă posibilitatea ca Ardealul să fie în pericol” mai ales cu ocazia intrării Italiei în război când „în discursul ținut de Mussolini”, Italia” a garantat neutralitatea țărilor vecine fără a garanta și neutralitatea României, ceea ce înseamnă că este în legătură cu marile concentrări făcute de Ungaria la granițele țării noastre. „Prahovenii susțineau punctul de vedere al guvernului care „în dorința de a se ajunge la reglementarea pacifică a tuturor problemelor care pot despărți România de vecinii săi și nădejdea de a crea în această parte a lumii o așezare politică nouă bazată pe o conviețuire și colaborare prietenească a tuturor popoarelor, România a hotărât să deschidă discuțiunile cu Ungaria.”

ACTIVITATEA FILIALEI PRAHOVA A SOCIETĂȚII CULTURAL-NAȚIONALE „CARPAȚII” ÎN LUPTA PENTRU REALIZAREA UNITĂȚII NAȚIONALE (I)

de Constantin Dobrescu

În vederea realizării unității naționale cărturarii și patrioții timpului, de pe ambele versante ale Carpaților, au înființat diferite societăți cultural-patriotice care aveau să îmbrățișeze atât problemele științifice și social-economice, cât și lupta pentru apărarea fraților rămași în afara frontierelor naționale ale statului român.

România a atras ca un magnet pe românii din Ardeal, în primul rând pe intelectuali, având condiții optime pentru afirmarea lor pe plan profesional, dar cei mai mulți intrând în serviciul învățământului românesc, al culturii în general, au dat expresie năzuințelor românilor aflați în teritoriile ocupate, au relevat durerile fraților aflați în robie și au militat pentru mobilizarea conștiinței naționale.

Instaurarea dualismului austro-ungar a agravat situația românilor din Transilvania. Politica fățișă de deznaționalizare a românilor, aplicată prin elaborarea legilor electorală, a învățământului, a presei, legea naționalităților a determinat organizarea sistematică a luptei pentru apărarea națiunii române.

Unirea deplină ca obiectiv politic fundamental al mișcării naționale va marca acțiunile îndrăznețe ale Societății „Carpații” și ale „Ligii pentru unitatea culturală a românilor”, cât și a secțiunilor lor locale și va imprima o anumită conduită cercurilor politice și guvernamentale din România.

Alături de vechile societăți cultural-naționale ce acționau în Transilvania și cele ce funcționau la București, la sfârșitul sec. al XIX-lea un rol important în pregătirea spirituală și politică a întregului popor pentru realizarea dezideratului național, a revenit societăților patriotice amintite mai sus.

Grupând generații de intelectuali și oameni politici, negustori și meseriași, țărani și muncitori, societățile „Carpații” și „Liga pentru

unitatea culturală a tuturor românilor” au ținut sus la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea stindardul luptei pentru unire de o parte și de alta a Carpaților, ele au acționat în primul rând pentru consolidarea unității spirituale a națiunii române, constituind astfel o temelie a unificării politico-statale de la 1918.

La inițiativa studenților ardeleni Gheorghe Secășanu și Gheorghe Ocășanu și cu concursul lui C.A. Rosetti, a luat ființă la 24 ianuarie 1882 Societatea numită „Iredenta română”, care apoi din motive diplomatice

își va schimba numele în Societatea „Carpații” și care își va desfășura activitatea până în 1918, reprezentând exponentul cel mai fidel al aripii radicale a mișcării naționale române.

Grupând pe românii transilvănenii, bănățeni și bucovineni care au fost siliți să-și părăsească temporar sau definitiv ținuturile natale aflate sub dominație străină, Societatea „Carpații” apare ca o parte integrantă a luptei legitime dusă neîntrerupt și în forme diferite de către populația majoritară din Transilvania, Banat, Crișan, Maramureș și Bucovina pentru emancipare națională și socială.

Printre alți fondatori ai Societății se înscriu istoricul bănățean Vasile Manu, membru al Academiei Române, publicistul Dimitrie A. Laurian, fiul eruditului cărturar patriot și revoluționar A.T. Laurian, directorul ziarului „România liberă” bucovineanul Dimitrie Petriuş, om politic și publicist, negustorii ardeleni Diamandi Manole, Niculae Ciurcu și alții.

Ei au fost încurajați de personalitățile cele mai reprezentative ale spiritualității și creației literar-științifice românești, Mihai Eminescu, Bogdan P. Hașdeu, Titu Maiorescu, Ioan Slavici, Grigore Tocilescu, Vicențiu Babeș, Aurel Mureșanu, N. Denuşeanu.

Întemeiată pe o largă bază populară din spațiul intra și extracarpatic, cu o organizare semiclandestină, Societatea „Carpații” se distinge printr-o tactică revoluționară ce exclude acțiunile individuale teroriste și printr-un plus de realism politic. Această societate politico-națională cu centrul în București a acționat cu trei decenii mai devreme pentru pregătirea morală și materială a ridicării generale, cu arma în mână, a poporului român, pentru împlinirea dezideratului secular al desăvârșirii unității naționale.

Societatea își va intensifica activitatea după înființarea societății culturale maghiare de stat „Emke”, una din măsurile ofensivei politice de maghiarizare forțată a românilor. În scurt timp au luat ființă filialele în numeroase orașe, dintre care cea din Ploiești va desfășura o activitate remarcabilă prin publicații, conferințe, sărbătorirea marilor date din trecutul istoric, organizarea unor puternice manifestații și întruniri de protest împotriva asuprii naționale a românilor de peste Carpați.

Deviza Societății „Carpații” era „Noi prin noi!”, deviză cu care pornea încă din 1882 la luptă pentru înfăptuirea României întregite. Societatea „Carpații” s-a întărit permanent prin antrenarea la acțiunile sale a unor categorii și pături sociale din rândurile populației locale și a inclus ca membri pe cei mai energici purtători ai dezideratului politic de eliberare și unitate a poporului român.

Societatea „Carpații” se detașa de toate celelalte societăți culturale existente printr-un plus de îndrăzneală și energie revoluționară, constituind în deceniul 1881-1891, avangarda mișcării naționale românești, din ultimul sfert al veacului trecut.

continuare în numărul viitor

TOMA T. SOCOLESCU ÎN RĂZBOI ȘI VETERAN ÎN CENTENAR (I)

de Constantin Ilie

Toma T. Socolescu (1833-1960), nepot și fiu de arhitecți, a fost o mare personalitate a arhitecturii și a culturii românești în primele șase decenii ale secolului XX, opera sa fiind caracterizată prin muncă și talent.

Despre opera și faptele sale s-a scris mult, mai ales după anul 2010, când după o uitare nedreaptă s-a început reabilitarea sa, continuată și în prezent.

Nu trecuse decât cinci ani de la obținerea diplomei de arhitect când Primul Război Mondial, în august 1916, i-a întrerupt profesia pașnică începută cu succes în Ploiești. Amintirile participării în acel război îi stăpâneau gândurile, dar răzgul de a le scrie a fost găsit după ieșirea la pensie, în ampla sa lucrare memorială *Amintiri*, lăsată în manuscris, publicată post mortem și încheiată cu tristețe astfel: „Am transcris acest capitol în cursul lunii august 1952 la mânăstirea Suzana Prahova, unde locuiesc de la 20 iulie 1952, via fiindu-mi luată de stat la 21 februarie a. c. iar eu silit să părăsesc, și locuința din Păulești, în ajunul Paștilor a. c.

Într-un capitol al lucrării a scris și despre război, camarazi, prieteni, suferințe, discuțiile cu Nicolae Iorga și altele. Pentru frumusețea lor aceste pagini ar trebui citite sau reproduse integral, prezentul articol fiind numai o modestă prezentare a unor episoade mai interesante.

Își părăsește familia și prietenii, povestindu-și plecarea astfel: În noaptea de 15 august 1916 a fost declarat războiul contra Imperiului Austro-Ungar. Făceam parte din regimentul 47 infanterie, de unde, la scurt interval, am fost vărsat la un regiment de CFR din București și detașat la grupul apărării Dunării, unde am fost însărcinat împreună cu alți ingineri și arhitecți la distrugeri de poduri în retragerea armatelor noastre spre Moldova. Am trăit primele săptă-

mâni ale războiului clipe de mare entuziasm, pierderi puține și înaintare vertiginoasă în inima Ardealului... au sosit și zilele tragice, când tot ce visasem, toate speranțele ce ne făuriseră în timpul neutralității mai ales, se spulberaseră.... Am primit acea lovitură de măciucă care ne-a uluit și ne-a descurajat complet, căderea Turtucaiei. A fost cea mai grea și cea mai rușinoasă înfrângere din tot cursul istoriei noastre. Am dat dovadă de o lipsă de pregătire, de conducere și de o ușurință, care friza inconștiența”. Îmbrăcat în uniformă militară (foto 1 arhivă I. Macri), a fost pus în situația să facă ceea ce nu învățase în facultate: „Nu făcusem niciodată astfel de lucrări și nu le cunoșteam; mi s-a dat o broșură să mă informez și să procedez la executare... aveam încă regimente de geniu care trebuiau să aibă astfel de misiuni. Cum ordinul nu se discută, și cu atât mai mult în război, am plecat cu sculele, materialele și personalul ce mi se dăduse, la podul de fier de peste Argeș pe șoseaua Alexandria. Când am sosit, era pe înserat; am examinat podul și așa, cu puținul ce învățasem din acea broșură, am constatat că depășesete mijloacele de care dispuneam. Am telefonat la Bălării, în Vlașca, la cartierul generalului Lambru, să văd dacă e nevoie ca numaidecât să executăm lucrările pregătitoare pentru distrugerea podului. Mi s-a răspuns că se pot amâna și astfel ne-am adăpostit într-o casă țărănească până a doua zi de dimineață, când am început, cu mijloacele rudimentare și cu totul insuficiente ce aveam, să minăm podul.

Timpul cât am zăbovit la acest pod a fost de o covârșitoare tristețe. Oamenii se scurgeau din toate satele și târgurile din spatele frontului către București, înnebuniți de spaimă, urcați în căruțe și pe jos, cu tot avutul ce putuseră lua, în grabă, cu copii, femei și moșnegi, chiar și cu morți la capul cărora ardeau lumânări și pe care nu-i putuseră

îngropa.” A doua zi a venit o echipă de geniști care au distrus podul.

Armata germană înainta rapid spre București, deci retragerea devenise iminentă. **Toma T Socolescu** într-un camion al unității, cu trecere prin Ploiești a început retragerea spre Moldova. În același camion l-a luat și pe arhitectul **Ion N Socolescu**, unchiul său, lăsându-l în grija familiei sale din Ploiești, fiind bolnav.

Spre Buzău au plecat la Urziceni, unde unitatea sa trebuia să distrugă podul de peste Ialomița. Misiunea a fost îndeplinită cu succes, sub presiunea patrulelor germane care îi urmăreau. În satul Pufești si-a reîntâlnit familia ploieșteană care se retrăgea într-un vagon de marfă, cu puținele bagaje pe care putuseră să le adune în grabă. Aici, stând o zi arhitectul și-a reamintit profesia, schițând într-un carnet, purtat permanent în buzunar, interesantele motive populare de pe locuințele și mobilierul sătenilor.

Arhitectul miliar era îngrozit de panica generală care se declanșase, o atmosferă de război, tre-

nuri întregi circulau cu avutul celor de pe moșii, în timp ce soldații și refugiații, în drumul pe jos muureau de oboseală și boli. Aliații din vest nu veniseră, rușii nu dădeau ajutorul promis. Erau condiții grele, criticabile, atunci când la Iași s-a deschis Parlamentul. În ședința din 14 decembrie 1916 a vorbit Nicolae Iorga dezvăluind trecutul istoric și încurajând viitorul „ un adevărat imn național „după spusese lui Tache Ionescu.

La Iași **Toma T Socolescu**, s-a prezentat la Direcția Tehnică a Ministerului de Război condusă de inginerul Popescu. Aici a primit misiunea să execute baracamente în comuna Ruginoasa pentru Divizia I, în refacere. Făcea naveta la Iași în condiții grele, cu trenuri dezorganizate și într-o înghesuială îngrozitoare. Pentru a percepe astăzi acele condiții inumane îi dau din nou cuvântul arhitectului-ostas: „*Duceam o viață de câine pe care o puteam suporta numai grație vârstei și voinței tenace de a-mi face datoria, de a fi de folos țării nenorocite.*

Din cauza înghesuiei în care trăiam în Moldova, a lipsei de igienă ca și a năvalei rușilor care venise să ne ajute însă ca „protectori” cum s-a exprimat într-o împrejurare un general al lor, iar nu ca aliați cum credeam noi, a început și s-a întins o molimă de tifos exantematic, adusă de ei... .. Mureau cu duiumul și militari și civili și doctori. La divizia I-a, unde fusesem detașat, au murit nu mai puțin de 6000 ostași de nu se mai prididea cu îngropatul lor... Soldații morți erau duși despuiți, într-o cameră de la cimitirul satului și când groapa comună era terminată, doi camarazi de-ai lor îi aruncau în groapă, și cum erau complet înțepeniți de gerul din acea iarnă grozavă cum n-am pomenit pe la noi, sunau ca lemnele; îmi răsună în ureche și acum acel zgomot sinistru. Nu voi uita niciodată cele ce am văzut atunci, cum zburau bieții flăcăi în gropile unde le putrezesc oasele și acum...

Am ridicat o movilă pe acel loc și în vârful ei am înfipt o troiță oltenească de stejar sculptat, toți din această divizie fiind olteni. Multe alte troițe am pus la căpătâiu ofi-

țerilor care au murit în Ruginoasa de această boală năprasnică”.

După iarna grea din 1916-1917, spre primăvară și vară, ca urmare a ajutorului primit de la aliați, au început să apară speranțe noi. Acestea erau susținute moral prin îndemnuri patriotice date de profesorul Iorga în *Neamul Românesc*. În paralel și ziarul *România*, apărut la cererea generalului Prezan, convins de aghiotantului său, căpitanul Costel Petrescu, avocat din Ploiești să adune în jurul lui Mihail Sadoveanu, mai mulți scriitori, între care erau: Octavian Goga, Alexandru Vlahuță, Vasile Militaru etc. Cele două publicații amintite, cu largă răspândire pe front și în restul țării libere, au pregătit zilele de mare glorie ridicând moralul românilor.

În iulie și august s-au desfășurat glorioasele victorii ale armatei române de la Oituz, Mărăști și Mărășești trezind speranțe în rândul românilor din teritoriul ocupat, dar și printre ostașii care luptaseră sau lucrau în spatele frontului și doreau să se întoarcă acasă.

În acest timp Socolescu și-a continuat misiunea construind: cuptoare de deparazitare, un așezământ spitalicesc lângă Hanul lui Cuza-Vodă toate din lemn. Spre vară a fost mutat de la Direcția Baracamente la Batalionul Vânători de Munte din Târgu-Neamț, cu misiunea de aproiecta și construi un „cuib de vultur”, o locuință pentru prințul Carol, deasupra târgului, lângă Cetatea Neamțului, care, din motivele cunoscute în istorie, nu s-a mai realizat. Aici locuia la dr. Penescu, intelectual cu studii la Paris, bun prieten cu arhitectul I. Mincu, cu care avea ce discuta. Era perioada verii când în Imperiul Rus se întâmplau evenimente majore. Trupele rusești auziseră că țara lor devenise republică și începuseră să dea semne de nervozitate, nesupunere și necooperare strigând: „*să trăiască republica cu un Țar mai bun*”.

Într-o deplasare spre Pașcani într-o trăsură, Socolescu însoțit de prietenul lui ploieșteanul Șt. Ceaușoglu au fost luați prizonieri de către o unitate rusească în debandadă, lângă satul Cristești.

Un doctor român i-a sfătuit să-și coasă mici cruci roșii pe tunică, să pară inofensivi, scăpând de rele, fiind eliberați a doua zi de armata română, în trecere prin acel sat.

Tot în vara anului 1917 s-au întâmplat și glorioasele victorii ale armatei române de la Oituz, Mărăști și Mărășești, care, pentru scurt timp au ridicat moralul românilor. Situația s-a degradat după ce, în octombrie/noiembrie 1917, bolșevicii ruși au luat puterea. România era complet încercuită de inamici, condiții în care, în decembrie 2017, a fost nevoită să semneze un armistițiu dezastruos cu germanii, urmat de Pacea de la Buftea-București din martie-mai 1918. În acest context, Sfatul Țării din Basarabia a cerut armatei române să intre în Basarabia și să restabilească ordinea, acțiune finalizată, la 27 martie 1918, prin unirea cu România.

Despre aceste fapte Socolescu a scris: *Au fost multe luni de întunecare și de o mare îngrijorare ...,prin condițiile păcii ce ni se impunea atunci pierdeam Dobrogea și o parte din munți, între care Ceahlăul atât de scump moldovenilor,Cu unele unități rusești s-au dat lupte ca să se împiedice jefuirea satelor și să-i evacueze cât mai repede.*

În timpul aceluia armistițiu, Socolescu venea periodic la Iași, fiind găzduit la Universitate într-un pat de campanie Atunci a aflat că o ruda a sa, profesorul Lucian Boga, se află la Chișinău și a plecat să-l întâlnească. Împreună au vizitat orașul vechi cu cartierele românești, bisericile, mahalalele, și au studiat casele. Dintre ele Socolescu a pictat în acuarelă trei tipuri de case: una boierească, una a meseriașilor și una a negustorilor, cu elemente românești *Aceste case sunt o dovadă sigură a perpetuării poporului în Basarabia unde, chiar în capitala ei, și sub stăpânirea rusă, s-au construit în stilul moștenit de la strămoșii traci care este răspândit aproape la fel pe tot cuprinsul ocupat de ei.*

INTERVIU CU RADU NEGRU

— realizat de Emilia Zamfir și Sabina Coconeana —

Anul acesta, în luna iulie, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a organizat cea de-a douăsprezecea ediție a Taberei Internaționale de Creație Plastică „Dan Platon”, tânărul Radu Negru fiind unul dintre cei șapte artiști participanți.

Îi mulțumim pentru amabilitatea de a ne răspunde la câteva întrebări.

Radu s-a născut la 1 iunie 1991, în orașul Drochia. În 2014 a absolvit Secția Pictură Monumentală a Facultății de Arte Plastice, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, iar în 2014 – masteratul la Secția Pictură a AMTAP. Din 2016 este pictor decorator al Teatrului de Operă și Balet „Maria Bieșu” din Chișinău. Lucrările sale au fost expuse în perioada 2013-2017 în cadrul unor expoziții de grup și colective organizate în Republica Moldova, România, Germania, Austria și Franța.

Ce v-a atras către arta plastică?

Sunt captivat de arta plastica de mic copil, deși provin dintr-o familie de artiști plastici. Aveam o imaginație dezvoltată și spirit de analiză pentru tot ce mă înconjură. Am fost mereu încurajat de oamenii din jurul meu să îmi dezvolt această pasiune și chiar să îmi continui studiile.

Cum ați trecut peste prejudecățile legate de o carieră în artă?

Atunci când ești îndrăgostit de ceea ce faci, ești captivat, entuziasmat și flămând de a crea ceva nou. Atunci, nu te mai interesează prejudecățile, întrucât îți dezvoltă încrederea în forțele proprii. Pasiunea pentru Arta Frumosului nu mă va părăsi niciodată, știind că aceasta schimbă și societatea.

Dacă ar fi să vă descrieți printr-o culoare, care ar fi aceea?

GALBEN! Galbenul este culoarea veșniciei. Totodată, este o culoare amplă, orbitoare ca un șuvoi de metal topit. Galbenul este pentru mine cea mai expansivă și cea mai însuflețită culoare, dificil de stins... mereu acolo.

Ce vă aduce inspirația?

Inspirația mă găsește, de cele mai multe ori, muncind. Evident, aceasta depinde de starea emoțională pe care o ai sau pe care o găsești în cei din jurul tău. Natura este un factor cheie. Ceva, acolo, mă impresio-

nează în fiecare zi, descoperind ceva senzațional meu. Pentru personajele tablourilor mele, mă inspiră, de cele mai multe ori, lumea lăuntrică a oamenilor.

În ce moment o idee devine o lucrare?

În acel moment când sunt în fața unei pânze curate și pe ea deja transpun siluetele... mesajul. Prin culoare și structură compozițională, ideea prinde viață.

În ce moment v-ați descoperit pasiunea pentru pictură?

Am descoperit pasiunea pentru pictură în copilărie când frecventam orele de pictură și desen la școala de pictură din orașul natal. Atunci am înțeles că îmi este drag și că asta e ceea ce vreau să fac.

Cât de mult contează părerea criticilor?

Toți criticii urmăresc binele artei. Din păcate, de cele mai multe ori, artistul nu este consultat, iar lucrarea este explicată și rectificată fără ca cel ce a făcut-o să poată avea ceva de spus. Cei care critică, în majoritatea cazurilor, nu au avut nicio tangență cu artistul și nici cu realizarea tabloului. Totuși, ei sunt cei care salvează arta de la degradare...

Vă mulțumim!

PUCIOASA ÎN PAGINI LITERARE

de Ion Bălu

În noul volum semnat de Mircea Bădoiu, editura Bibliotheca, Târgoviște, a doua ediție revăzută și adăugită „s-au concretizat investigațiile autorului începute cu cinci ani în urmă, pentru descoperirea orașului, cu trecutul și prezentul său, reprezentat în proza și memorialistica autohtonă.”

Într-un preambul, autorul comentează lapidar imaginea Pucioasei reflectată în textele semnate de Alecu Văcărescu, J. A. Vaillant, Ion Ghica, Al. Vlahuță, N. Iorga, I. Al. Brătescu-Voinești. Dar și studiile **Pucioasa – file de monografie** de Dumitru Stancu și **Pucioasa, pagini de istorie contemporană**, decembrie 1989 – iunie 2003, amândouă editate prin străduința primarului Mircea Simion.

Istoria unei familii

Evocările sunt deschise prin prezentarea volumului **Familia Casassovici (1810-1975)** de Dan Casassovici, descendentul celei de a cincea generații de întreprinzători aromâni, „un omagiu postum adus ascendenților familiei. „Cartea a fost lansată în mai 2014, la Librăria Crețulescu – Humanitas și la Târgul de Carte Bookfest, două luni mai târziu.

Primii doi Casassovici: Ioan și Dumitru, veniți în România în anul 1810, sunt menționați printre întemeietorii orașului Alexandria. Medicul militar, Haralambie, a participat voluntar la Războiul de Independență. El, cel dintâi, a vizitat comuna Pucioasa Băi. Fiul său, Corneliu, a studiat la Friburg explorarea zăcămintelor de petrol. A făcut practică la Tg. Ocna și în Câmpina. A renunțat, fiindu-i imposibil să-și creeze o antrepriză proprie. S-a reînscris la Politehnica din București pentru a studia industria textilă. A fost profesor la aceeași Politehnică. El a creat în Pucioasa o întreprindere tectilă pe șapte hectare, a construit o uzină electrică, locuințe pentru muncitori, apartamente pentru personalul tehnic și administrativ. Fiecare apartament avea grădină și anexe pentru animale. Pentru toate aceste realizări, comuniștii au naționa-

lizat filatura. Un atac cerebral, în preziua descinderii miliției la 24 aprilie 1959, l-a ferit de rigorile detenției. Mircea Casassovici, absolvent al Institutului Politehnic din Dresda, a fost director tehnic al Filaturii din Zărăfoaia. Arestat și întemnițat de comuniști, a ieșit bolnav din închisoare.

Dan Casassovici, născut în 1943, a citit în **Figuri contemporane în România**, 1914, volum păstrat în casă, amintirile străbunicului Haralambie. Cutezanța și spiritul întreprinzător al predecessorilor l-au determinat să le continue prezentarea. Din acest motiv, se destăinuie, „am petrecut câteva luni în convorbiri cu străbunicul Haralambie, cu bunicul Corneliu” și cu protopopul părinte, pentru a reconstitui istoria familiei. Cu ajutorul tatălui său, Dan Casassovici a izbutit, în 1976, să părăsească România, s-a stabilit în Franța.

Evocări

În alte capitole, Mircea Bădoiu evocă secvențe din viața scriitorilor contemporani, stabiliți în Pucioasa, din cauza bombardamentelor aviației anglo-americane, în primăvara și vara anului 1944, asupra orașului București.

Despina Sadoneanu-Manoliu, întâia fiică a lui Mihail Sadoveanu, născută în 1902, refugiată la Pucioasa, în vara anului 1944, a publicat în 1970 volumul **Împărăția copiilor**. În schița: **Bunicule, spune-ne o poveste**, relatează o secvență din existența lui Sadoveanu. Prozatorul recită în fața nepoților, două poezii, iar Mircea Bădoiu retranscrie plimbarea solitară a scriitorului pe „malul Ialomiței, la Pucioasa.”

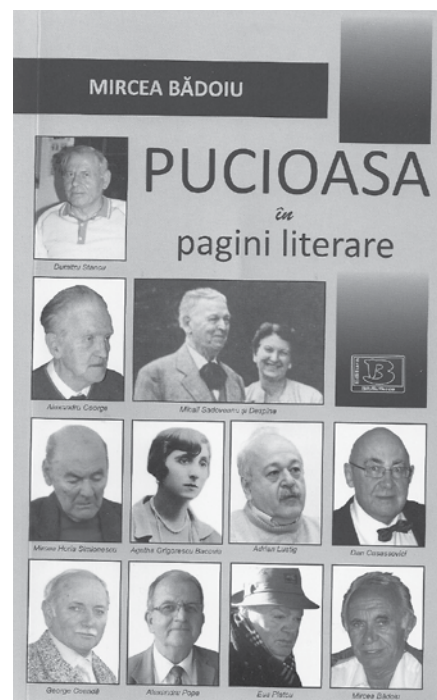
Din aprilie până în septembrie 1944, Agatha Bacovia s-a stabilit la Pucioasa. Mircea Bădoiu folosește „parțial” însemnările din monografie **Bacovia, viața poetului**, 1962. Accentul este mutat pe scrisorile trimise soției de poet rămas în București și pe evocarea mai multor epistole din existența lui Gabriel Briel, fiul poetului.

Volumul **Un ceai cu tipe sâmbătă**, semnat de Adrian Lustig, este comentat numai pentru că acțiunea

se desfășoară în Pucioasa. Dintr-un motiv similar, Mircea Bădoiu prezintă **Spații de suflet** de George Coandă, iar în volumul **Dimineța devreme**, 1987, Alexandru George relatează refugiul la Pucioasa, în vara lui 1944 și lecturile lui din aceeași perioadă temporală.

În **Trei Oglinzi**, 1987, de Mircea Horia Simionescu, „lista denumirilor, lucrată cu răbdare de autor”, denumiri detașabile „prin conținutul expresiv-autografic” – Mircea Bădoiu nu sesizează prezența unor dezagreabile conținuturi silabice. Coliziuni provocate de alăturarea ultimei silabe a unui substantiv propriu sau comun de prima silabă a cuvântului următor: Carcaș - carte desfășurată”, „Nae Tomescu - buhai”, „Tom Dinu - bilă de biliard”, Petruș Brezeanu - lebădă”, „Costică Constantinescu, Ion Ionescu sugativă” etc.

„Știu atât de bine – adaugă prozatorul – ce înseamnă fiecare din aceste note simboluri, că nu-i nevoie să dezvolt, dar sunt în ele și caracterul și profesiunea și norocul și felul cum se vor purta în viață [...] până și tipul de nevastă pe care și-l vor alege.” Este posibil, evident! Însă Mircea Horia Simionescu nu oferă nici un exemplu concret a unei deveniri similare comentariului.

Deși a prezentat zeci de nume proprii, Mircea Horia Simionescu a trecut nepăsător pe lângă structura exemplară a numelui propriu Gury Diclescu. Un tânăr apropiat de autor, succint caracterizat în volum: „Gury pute de talent și, ca modelele lui din lumea literelor, e dăruit de Dumnezeu cu o lene distinsă, pe care o crede virtute.” Însă numele și prenumele tânărului Gury Diclescu este destinat prin naștere: „Ridiculescu!” Un volum intitulat **Risipind viața**, apărut la editura Macarie, Târgoviște, în 1998, sintetizează exemplar o existență ratată.

În sfârșit, „Luni 26” – fără notarea anului – M.H. Simionescu precizează: „Am terminat **Șun**, carte extraordinară” – fără a sesiza coincidența dintre existența reală a lui G. Călinescu și viața fictivă a împăratului mongol. Coincidență dezvăluită în 28 mai 1944, de Adrian Marino în **Comentarii la Șun**.

Personalități contemporane

În capitolul intitulat **Radu Cosmin la Pucioasa**, Mircea Bădoiu a introdus amintirile a două personalități: Alexandru Popa, conferențiar la Universitatea Petrol – Gaze din Ploiești și prozatorul Eus Platcu din Pucioasa. Pentru cel dintâi, Pucioasa a însemnat anii de școală și adolescență: pentru cel de-al doilea, debutul în profesorat, în literatură, întemeierea unei familii și a unei reviste.

Alexandru Popa a recreat și publicat biografia lui Radu Cosmin în **Atitudini**. Studiile sale, consecința unei documentări asidue în Arhivele Ploieștene și la Biblioteca Academiei au scos la iveală aspecte literare și atitudini publicistice încă neștuite din existența scriitorului.

În **Amintiri și documente despre Radu Cosmin**, inclus de asemenea în **Atitudini**, Alexandru Popa evocă personalitatea scriitorului. Descrie locuința, unde comuniștii i-au impus „domiciliul forțat”, din anul 1948 și două întâlniri cu scriitorul. În primăvara anului 1958, se afla în curtea din strada Olănescu: „Alături de vecinele sale, se afla și scriitorul. Una dintre ele îl întreabă despre sensul cuvântului „bacantă”. După ce le explică, a intrat în casă și s-a întors cu volumul **Satire** și a citit o poezie

din care se desprindea semnificația substantivului.”

Adolescentul de atunci a identificat ulterior textul în Biblioteca Academiei. Era satira **Moderne Style – unei domnișoare**. „Am copiat-o și o păstrez și astăzi.” Tot în **Atitudini**, Alexandru Popa a publicat, în 2007, coperta aceluiași volum cu dedicația lui Radu Cosmin din 19 februarie 1918, către criticul literar Eugen Lovinescu.

În vara anului 1958, trupele sovietice au părăsit teritoriul României. Trenul cu militari din cazarma aflată la nord de Pucioasa a oprit în gară, unde locuitorii orașului au venit să-și ia rămas bun. La întoarcerea spre casă, Alexandru Popa s-a întâlnit cu Radu Cosmin. Din discuție, tânărul de atunci a reținut o autocaracterizare: „Operele mele au fost nestemate, ce au tăiat adânc în carnea vremii.” Pe 26 februarie 1959, inima scriitorului s-a oprit. A doua zi, tânărul a intrat pentru prima oară în camera poetului și a aprins o lumânare. În anul 2008, Alexandru Popa a căutat în cimitirul orașului, mult extins, mormântul scriitorului, dar nu l-a mai găsit.

Mircea Bădoiu retranscrie pasaje întregi, excerptate din mărturiile lui Eusebiu Platcu, absolvent al Institutului „Maxim Gorki”, 1957, și al Facultății de Limba și Literatura Română a Universității din București. După mai multe funcții, Eusebiu Platcu a predat, până la pensionare, literatură română la Liceul Nr. 2, de pe Bulevardul Castanilor. La 70 de ani „pătrunde în Galaxia Gutenberg, iar din 2012, a înființat revista **Târgoviștea literară**, condusă astăzi de soția sa, Minodora Platcu, „descendentă dintr-o renumită familie de învățători.”

La 1 septembrie 1957, Eusebiu Platcu s-a prezentat la post. Prin contrast cu imaginea orașului din prima jumătate a anului 1948, dominată de întreprinderile familiei Casassovici, acum, privirile tânărului profesor se opresc pe câteva cooperative, o fabrică rudimentară de marmeladă și conserve din fructe, un abator, o întreprindere de prelucrare a lemnului, o fabrică de ciment.

Inițial, profesorul de matematici, I.C., l-a găzduit cinci luni. În ajung de Sf. Nicolae, l-a întrebat dacă vrea să-l însoțească; voia să-l

felicite pe scriitorul Radu Cosmin. I-au dus o sticlă de vin negru, „puterea ursului”. Amfitrionul a destupat-o și au ciocnit paharele cu un „la mulți ani”!

Ulterior, Eusebiu Platcu și Radu Cosmin s-au apropiat prin conversații. Prozatorul i-a mărturisit că ar vrea să rescrie romanul **Babylon**, apărut în anul 1923, și l-a întrebat dacă ar fi de acord să-l „însoțească în această încercare ca secretar.” După câteva săptămâni, nu depășiseră ultimele unsprezece pagini! Radu Cosmin i-a oferit volumul **Trei Femei**, 1923, cu dedicația: „Lui Eusebiu, amic cu A mare, prietenia mea. R. Cosmin, Pucioasa, 6 decembrie 1957.”

Capitolul final, intitulat **Mircea Bădoiu**, este deschis printr-un elogiu adus autorului de către Dumitru Stancu. În același capitol, paragraful **Flautul, Statuia și Drapelul** îl au ca personaj pe Ștefan Cazimir, surprins în câteva episoade. În „Noul Ierusalim”, comentează edificiul cu același nume, construit legal, imediat după căderea comunismului de câțiva credincioși „aleși”. Construcția a fost ridicată cu aprobarea autorităților, ca „atelier de creație” pentru pictură și sculptură. Iar în **Ultimul tren**, relatează vizita profesorului Bizantea Scipione, în orașul natal. Paginile toate au fost reluate din volumul **Reflex în oglindă**, Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2015, p. 137-192.

Relev străduința lui Mircea Bădoiu de a folosi un stil elevat. Uneori, utilizează totuși impropriu neologismele. Substantivul francez „detractat” cu sensul de faimă este inexact folosit în sintagma: „nerv facial detractat în ninele de aur...”, p. 22. Sau „...timpul fuge ireparabil...”, p. 63.

În paginile dedicate Pucioasei, Mircea Bădoiu sesizează prezența unei triple vocații: Orașul se înscrie în „fluxul industrial autohton” este o stațiune balneo-climaterică. Si dezvăluie o reală vocație spirituală. Dar, adaug, și un spațiu geografic specific, existent în Târgoviștea Voievodală!

LEGENDA – SEGMENT SEMNIFICATIV AL LITERATURII POPULARE (V)

de Adriana Nicoleta Zamfir

„Dați-mi basme și istorii cavalești, căci în ele se află materie pentru tot ce e mare și frumos” – Schiller

Recunoaștem această schemă în multe dintre basmele fantastice, inclusiv cele înregistrate în spațiul cultural românesc. În *Prâslea cel voinic și merele de aur*¹ împărăția (colectivitatea) este afectată de o acțiune păgubitoare – furtul merelor de aur – care are aici o valoare simbolică; această situație trebuie eliminată pentru ca umanitatea să reîntre în posesia propriilor valori. Eroul care se decide să rezolve această problemă se autosupune unei probe (împotriva somnului), apoi pleacă întovărășit de frații mai mari (care eșuaseră). Ajunge pe un alt tărâm (prin coborârea unei prăpastii), descinderea având și ea semnificația unei probe (frații mai mari eșuaseră din nou), luptă cu trei zmei (a căror ocupație era vânătoarea) care locuiau în palate de aramă, apoi argint, apoi aur, salvează trei fete de împărat furate de zmei, transformă cele trei palate, prin lovituri de bici (obiect magic) în trei mere (aramă, argint, aur) și după ce depășește situațiile la care îl supune trădarea fraților (uzurpatori), se reîntoarce în împărăție (valorile pierdute sunt restituite), se însoară cu fata cea mică și moștenește tronul împărătesc.

Sunt și basme în care protagonistul este de sex feminin, cum ar fi *Fata moșului și fata babei*. Aici, eroina pleacă în pădure în căutarea focului, respectă reguli de bună conduită îngrijind pomul, fântâna și cuptorul de pâine, ajunge la casa Sfintei Vineri, unde este supusă unei probe (îngrijirea animalelor pădurii) pe care o va trece cu succes, dovedindu-și calitățile morale și practice (de bună gospodină). Este răsplătită – răsplăta având și ea caracterul unei probe (fata alege cutia cea mai modestă dintre cele care îi sunt oferite) – și se reîntoarce acasă. Același drum și șir de acte cu sensuri opuse îl parcurge și fata babei.

În *Călin Nebunul* de Eminescu, eroul nu mai parcurge propriu-zis un itinerar ritual inițiativ, pentru că el este deja un inițiat. Frații cei mari

sunt opriți la marginea pădurii, pentru că ei nu o pot trece, doar eroul putând face acest lucru, el cunoscând itinerariul pe care trebuie să-l parcurgă. Dintre cele trei fete furate de zmei, cea mare este găsită în pădurea de aur, cea mijlocie în pădurea de argint, iar cea mică în pădurea de aramă. Observăm că aici gradația este inversă față de modelul tradițional. Eroul nu cunoaște forma zmeilor, dar știe cum să o măsoare și cum să se compare cu ea: dacă reușește să mănânce ceva mai multă pâine și carne și să bea ceva mai mult vin decât zmeul, înseamnă că este mai puternic și își va învinge adversarul. Pâinea, carnea și vinul sunt elemente ale unui rit inițiativ, transformate epic în „încercarea și lichidarea încercării”, elemente asimilate cu altă funcție și în ritualul colindatului (darurile ca semne ale belșugului).

La nivel categorial, basmul fantastic, ca gen, implică:

- o situație inițială, de echilibru;
- un eveniment sau o secvență de evenimente care dereglează echilibrul inițial;
- o acțiune reparatorie, marcată de cele mai multe ori printr-o aventură eroică;
- refacerea echilibrului și răsplătirea eroului.

Tot la nivel categorial funcționează tipare obligatorii care grupează elementele constitutive ale codului în perechi opoziționale (interdicție / încălcarea interdicției; încercări/lichidarea încercărilor; blestem/anularea blestemului; luptă/victorie etc.) în structuri ternare determinate de prezența unui donator (obiectele magice pe care eroul le folosește pentru a se salva de urmărirea zmeoaicei-mame presupun întâlnirea anticipată a unui donator) sau în succesiuni stereotipe de acțiuni progresive (secvențe-șablon ca lupta eroului cu cei trei zmei, fuga magică și salvarea eroului prin metamorfoze succesive.)

În basmul popular românesc, există o preferință pentru anumite

personaje, care-i definesc idealul etic și orizontul spiritual. Eroul tipic este Făt-Frumos, universal ca funcție narativă, dar autohton prin sonoritatea și semantismul numelui, prin rezonanțele lui de veche tradiție rurală. „Fătul meu” (în care făt=fecior) este o străveche formulă încărcată de afectivitate, pe care bătrânii satului o foloseau pentru a se adresa tinerilor. Deci Făt-Frumos nu este altceva decât „flăcăul cel frumos”, devenit în basm nume propriu.

Făt-Frumos mai poate avea și alte nume: Ionică, Pipăruș-Petru, Agheran, Tei-Legănat etc. Uneori are origine fermecată (fiu al iepiei, al vacii, al oii), este născut în chip miraculos dintr-un măr, pește, bob de piper pe care le-a mâncat mama, sau din parfumul florilor. Alteori poartă chip de porc, de șarpe, este nevăzut. Adesea este fecior de împărat, dar de cele mai multe ori este fiul unui țăran sărac; singur la părinți sau cel mai mic dintr-un număr de copii, crește în mod neobișnuit: „într-o zi ca-n două, în două ca-n nouă, în nouă ca-n nouăzeci și nouă, că toți oamenii se minunau de el”. Întotdeauna eroul este modest, dar înțelept și inteligent.

Și în cazul personajului feminin numele – Ileana Cosânzeana sau Sânziana – indică atributul frumuseții, întărit prin formule caracterizatoare succinte („Ileana Cosânzeana, din costiță floare-i cântă, nouă-mpărății ascultă”; „doamna Chiralină, tânără copilă, floare din grădină”, „...o fată cu părul cu totul și cu totul de aur... așa de frumoasă încât la soare te puteai uita, dar la dânsa ba”). Relevarea frumuseții prin nume pare să fie caracteristică folclorului românesc.

continuare în numărul viitor

Notă:

¹ Petre Ispirescu, *Legende sau basmele românilor*, București, Editura Minerva, 1989, p. 92-103.

SINAIA - 21 - OCTOMBRIE 1901 (STIL VECHI) CĂSĂTORIA CIVILĂ A LUI CONSTANTIN CASSU DOBROGEANU (GHEREA) CU SOFIA GRIGORE PARCEVSCHI

de Alexandru H. Popa

I - Copii: Ioan, Alexandru și Fanea (Ștefania)

Zigu Ornea (1930 – 2001) un admirator al lui Constantin Dobrogeanu - Gherea s-a ocupat atât de opera cât și de viața scriitorului.

Volumul „Viața lui Constantin Dobrogeanu – Gherea” de Z. Ornea a avut două ediții: prima în 1982 la editura Cartea Românească [1] și a fost reeditată în 2006 la editura Compania [2].

În subsolul paginii 106 din [1], respectiv 87 din [2] putem citi:

„Când anume a avut loc căsătoria civilă a celor doi tineri, nu știm. Toate investigațiile noastre la Arhivele Statului din Iași (ajutați cu înfinită bunăvoință, de cercetătorii acestei instituții, Dumitru Ivănescu și Virginia Isac) pentru a găsi înscrisul acestei căsătorii, de-a lungul anilor 1876 – 1878, au rămas fără rezultat. Nu s-a oficiat la Iași pe parcursul acestor ani? Să fi avut loc undeva la țară (poate la Ungheni?), din motive conspirative, lesne de înțeles pentru condiția de exilat a lui Hromoi? A avut loc tainica ceremonie (pentru ca ascunsă trebuie să fi fost) în alt oraș, la Pitești, București sau Ploiești? Greu de răspuns fără documente. Oricum, căsătoria trebuia să se fi produs în acești ani pentru că fiica, Ștefania, născută în 1876, trebuia înregistrată oficial. Dacă am fi găsit actul de naștere al Ștefaniei (dar stăruințele ne-au fost nenorocoase și în acest caz), poate că puteam dezlega această mică enigmă. Într-adevăr, sub ce nume de familie – când și unde? – a fost înregistrat, la naștere, cel dintâi copil al tinerilor, Ștefania?”

Întâmplarea a făcut ca de curând să găsim documentele care să dea un răspuns la întrebările lui Zigu Ornea.

La rugămintea domnului profesor dr. Remus Zăstroiu de la Institutul de Lingvistică Română Alexandru Philippide al Academiei Române din Iași, de a căuta actul de naștere al lui Ioan D. Gherea, cel de al treilea copil al lui C. Dobrogeanu – Gherea, am găsit firul Ariadnei.

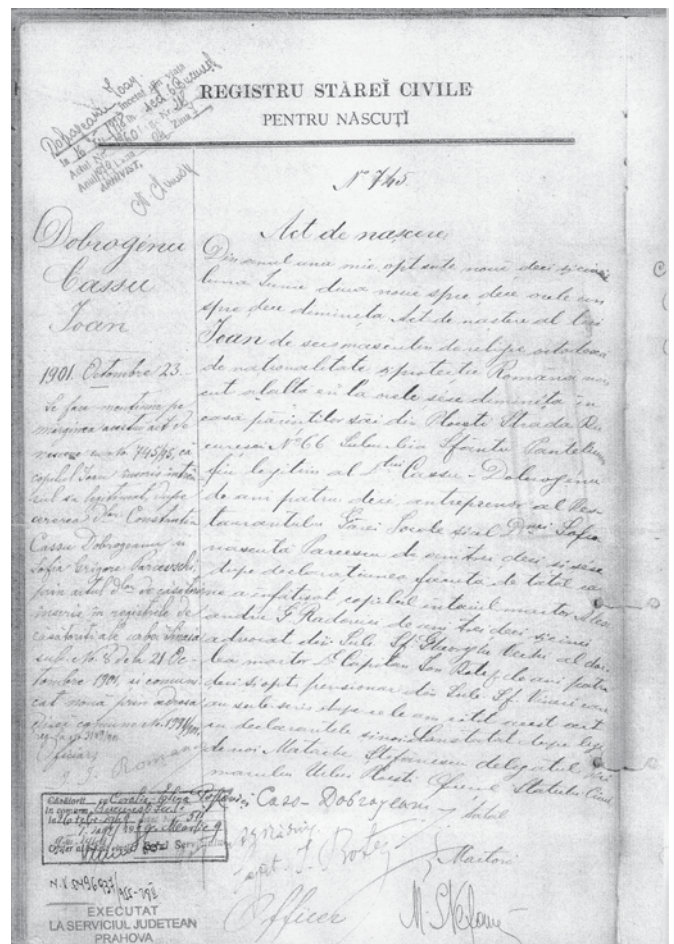
La S.J.A.N.- Prahova am identificat actul de naștere nr. 745 din 19 iunie 1895 [3]. (vezi fig.1), în care putem citi:

„.... Act de naștere al lui Ioan, de secs masculin, de religie ortodoxă, de naționalitate și protecție

Română, născut alaltăieri la orele șase dimineața în casa părinților săi din Ploiești Strada București No 66 Suburbia Sfântu Pantelimon fiu legitim al Dlui Cassu – Dobrogeanu de ani patruzeci antrenor al Restaurantului Gărei locale și al Dnei Sofia născuta Parcescu de treizeci și șase după declarațiunea făcută de tatăl care a înfățișat copilul, întâiul martor Alexandru G. Radovici de ani treizeci și cinci, avocat din Sub. Sf. Gheorghe Vechi, al doilea martor căpitan Ion Botez de ani patruzeci și opt, pensionar din Sub. Sf. Vineri care au subscris după ce le-am citit acest act.”

De remarcat că tatăl semnează Cass – Dobrogeanu. Pe manșeta din stânga actului este menționată recunoașterea fiului, în urma căsătoriei părinților care a avut loc la Sinaia în ziua de 21 Octombrie 1901, despre care vom detalia în partea a doua a articolului.

De asemenea pe aceeași manșetă sunt menționate căsătoria lui Dobrogeanu Ioan cu Coralia – Elena Po-

povici în ziua de 26 februarie 1949 la București Sect. I, precum și decesul acestuia la data de 16 - XII - 1978 în sectorul 6, București.

Ioan D. Gherea - pianist (l-a acompaniat pe George Enescu în perioada 1927 - 1928, într-o serie de concerte în țară), filozof, eseist, memorialist, traducător, etc. În cartea sa Amintiri [4], va evoca momentele trăite alături de patru personalități: I. L. Caragiale, Matei Caragiale, George Enescu și doctorul Petru Alexandrov (care a fost martor la căsătoria părinților săi).

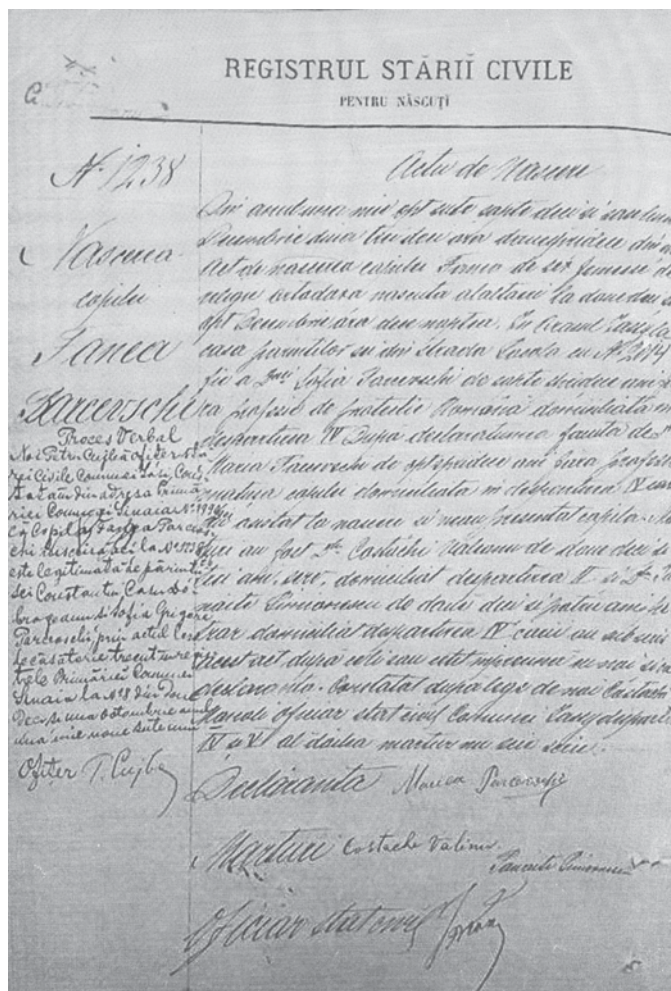
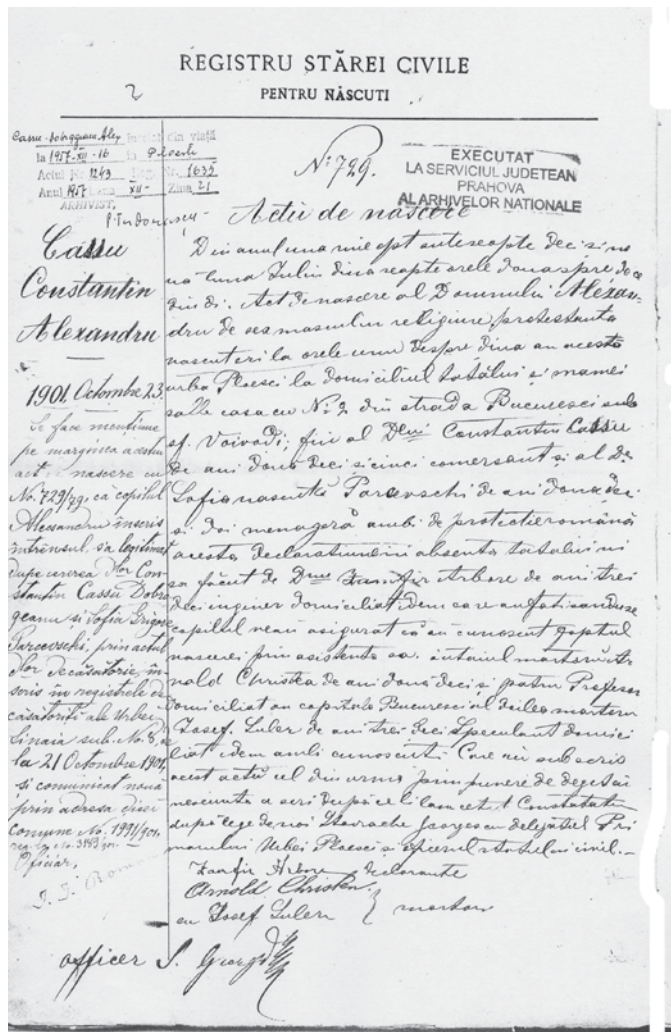
La S. J. A. N. - Prahova, am identificat și actul de naștere Nr. 729 din 7 iulie 1879 [5, 6], al lui Alexandru, cel de al doilea copil al lui Constantin Dobrogeanu Gherea și al Sofiei Parcevschi.

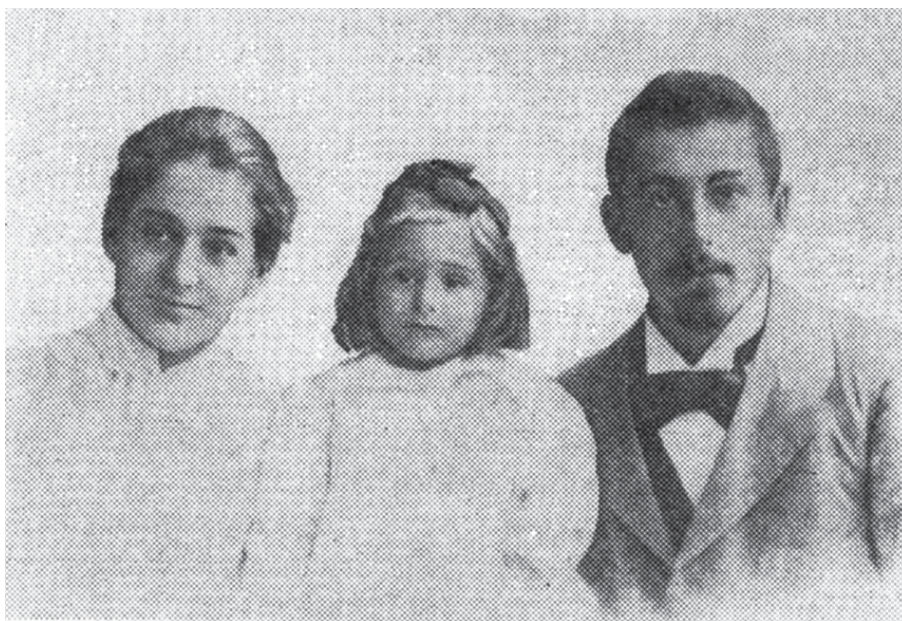
Actele de stare civilă, sunt emise în dublu exemplar. La primul exemplar, [5] pe manșeta din stânga este menționată recunoașterea fiului la fel ca la Ioan D. Gherea, operație ce nu a mai fost făcută pe exemplarul 2 [6]. Numele copilului pe exemplarul 2 este Cațu Constantin Alexandru, care este modificat în Cassu Constantin Alexandru pe exemplarul 1.

Declarația copilului, în absența tatălui, a fost făcută de domnul inginer Zamfir Arbore de 30 de ani, domiciliat în Ploiești. Din medalionul biografic al lui Constantin Dobrogeanu Gherea, [7] pag. 690, rezultă că acesta a fost arestat la Galați în ziua de 31 octombrie 1878 de poliția țaristă, încarcerat la Sankt Petersburg, în închisoarea Petropavlovsk și deportat la Mezen, port la Marea Albă. De aici a evadat în 1879 și se reîntoarce în septembrie 1879 la Ploiești, după o odisee pe mare și uscat prin Norvegia, Anglia și Franța.

Pe actul de naștere sunt trecuți ca martori profesorul Arnold Christea, de 24 de ani, domiciliat în București și „speculantul” Josefů Šulerů de 30 de ani, domiciliat tot în București, care însă nu știa să scrie și a autentificat actul prin „punere de deget”. În act se menționează că Alexandru s-a născut „ieri la orele unu despre ziua” și că familia locuia în Ploiești, strada București nr. 2, suburbia Sfinții Voievozi. Actul de naștere este prezentat în fig. 2.

Alexandru Dobrogeanu Gherea - inginer (a absolvit Politehnica din München în 1903) și om politic socialist și comunist. Deputat din partea socialiștilor în 1920, secretar al CC al PCR, ales la Congresul III al PCR. Se refugiază în 1925 în URSS, ca urmare a activității revoluționare. În noiembrie 1928 revine în țară, dar în 1929 este obligat din nou să se refugieze în URSS. În timpul terorii staliniste este arestat, acuzat de troțkism, judecat, condamnat la moarte și executat la Moscova ([8] pag. 121 - 122). O monografie dedicată lui Alexandru Dobrogeanu - Gherea a fost publicată în 1971 în colecția „Evocări” a editurii Politice [10]. Probabil la solicitarea familiei, în urma unei hotărâri judecătorești, pe 16 - XII - 1957 se întocmește actul de deces 1243, în

Ștefania, Ionel și Alexandru Dobrogeanu-Gherea

care se menționează că fost executat în ziua de 31 - XII - 1938 [5].

În urma consultării actului de căsătorie civilă a lui Constantin Dobrogeanu Gherea cu Sofia Parcevschi, am identificat data și numărul actului de naștere al primului copil al cuplului Fanea (Ștefania), (actul 1238 din 20 decembrie 1876).

La rugămintea mea, domnul profesor dr. Remus Zăstroiu, a obținut și mi-a trimis o copie xerox după actul menționat mai sus.

Actul de naștere 1238 al „copilei Fanea Parcevschi” a fost întocmit în anul 1876, în ziua de 30 decembrie ora 12 din zi (și nu în 20 decembrie cum este trecut în actul de căsătorie). ”Copila” s-a născut alaltăieri 28 decembrie ora zece noaptea.

În actul de naștere nu este precizat tatăl, mama Sofia Parcevschi, avea 17 ani și „copila” a fost declarată de sora mamei Maria Parcevschi de 18 ani. Martori au fost Costache Văleanu de 23 ani, servitor și Panaitu Simionescu de 24 ani pietrar. În fig. 3 este prezentat actul de naștere.

Fanea (Ștefania) Dobrogeanu Gherea - urmează studii muzicale în Germania devenind pianistă. Pe 25 aprilie 1903 [12] se căsătorește la Berlin cu Paul Zarifopol (1874 - 1934), eseist, critic și istoric literar, prieten cu I. L. Caragiale (a editat primele trei volume a ediției critice a operei literare a acestuia). Cuplul a avut doi copii: Sonia și Paul. Se pare că Ștefania a trecut în eternitate în 1944 [13].

Din lucrarea [10] am preluat o fotografie cu cei trei frați (fig. 4).

În partea a doua vom analiza actul căsătoriei civile a lui Constantin Cassu Dobrogeanu (Gherea) cu Sofia

Grigore Parcevschi și vom prezenta unele amănunte despre martorii căsătoriei.

Autorul mulțumește pentru ajutorul dat la realizarea documentării, personalului ce deservește sala de studiu de la S.J.A.N. - Prahova, domnului prof. dr. Remus Zăstroiu, domnului prof. dr. Ion Șt. Baicu și domnului prof. Adrian Stan.

Bibliografie:

- ¹ Z. Ornea - Viața lui C. Dobrogeanu - Gherea, Editura Cartea Românească, București, 1982, pag. 106;
- ² Z. Ornea - Viața lui C. Dobrogeanu - Gherea, Editura Compania, București, 2006, pag. 87;
- ³ *** - S.J.A.N. - Prahova - C.C.R.S.C. - Ploiești, dosar 1130/1895, fila 174 verso, Act 745/ 19 - iunie - 1895;
- Ioan D. Gherea - Amintiri, Editura pentru literatură, București, 1968, 109 pagini;
- ⁴ *** - S.J.A.N. - Prahova - C.C.R.S.C. - Ploiești, dosar 578/1879, fila 70 verso, Act 729/ 12 - iulie - 1879;
- ⁵ *** - S.J.A.N. - Prahova - C.C.R.S.C. - Ploiești, dosar 586/1879, fila 69 verso, Act 729/ 12 - iulie - 1879;
- ⁶ *** - Academia Romana - Dicționarul General al Literaturii Romane, vol. II, literele C/D, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2004, pag. 688 -696;
- ⁷ M. Chirulescu, Paul D. Popescu, G. Stoian - Personalități Prahovene - Dicționar bio-bibliografic, Ediția a II - a, revăzută, actualizată și adăugită, Ploiești, Editura Premier (2002), pag.102, 121-123, 317-318;
- ⁸ Ion Șt. Baicu - Istoric și istoriografie pe plaiurile Prahovei, Secolele XVII - XXI, Editura Tipo-Man, Ploiești, 2010-2012, pag. 77-86, 127-131, 155-157, 324, 329-332;
- ⁹ M. Cruceanu, F. Tănăsescu - Alexandru Dobrogeanu - Gherea - (Colecția Evocări), Ed. Politică, București, 1971;
- ¹⁰ *** - S.J.A.N. - Prahova - C.C.R.S.C. - Iași, dosar 156, Actul 1238/30 - decembrie - 1876;
- ¹¹ *** - Paul Zarifopol - Wikipedia, site accesat la data de 16 - octombrie - 2018;
- ¹² Adrian Stan - Constantin Dobrogeanu - Gherea - Corespondența inedită, Anuarul Muzeului de Istorie și Arheologie Prahova, Studii și Cercetări, Serie nouă, vol. VI (14), Editura Istros, Brăila, 2015, pag. 75-107.

SUPRAREALISMUL SAU OCULTAREA PROGRAMATĂ A REALITĂȚII

de Mădălina Paula Ștefan

Marii pictori ai suprarealismului își desfășoară pe pânză, în stilul subiectiv-distinct necesar, istoriile proprii interiorității, încât s-au distanțat de Bergson și de Proust, socotindu-i personalități oficiale ori mondene, suprarealiștii au continuat demersul filosofului duratei și al naratorului timpului pierdut, apoi regasit. Duratale par magnetizate, fie că aparțin unui eveniment, unui obiect sau unui document; ireversibilitatea timpului este înlăturată. Fixând straniile semnale ale vieții individuale, suprarealiștii încearcă prin mișcările acrobaticale ale reprezentării artistice să se prindă de trapezul alunecos al timpului. Ei relatează sub numele de hazard obiectiv, incidentele tulburătoare care s-au produs în existența lor cotidiană.

În articolul precedent am încheiat cu ideea că pictorii lumii noi, pictorii suprarealiști, vor da naștere unei estetici „a schimbării veșnice”. Expresia trebuie înțeleasă în sensul explicat de la 1934 de către Max Ernst, adică ei nu vor copia pe pânză visele nocturne, ceea ce ar fi doar un naturalism naiv și descriptiv, dar nu înseamnă nici ca fiecare artist plastic să de a frâu liber agresiunii lui, ci se referă la faptul că fiecare are propria libertate să se miște cu îndrăzneală și absolută dezinvoltură într-o dimensiune care se află la limita dintre lumea interioară și cea exterioară.

Max Ernst vede în pădure o pasăre pe moarte. Când se întoarce acasă, află că i s-a născut o soră Apolonia. Din acel moment păsările și oamenii se vor amesteca în imaginarul său, în poveștile fantastice pictate în tehnici variate. El retranscrie semnele observate în frânturi de realitate. Când îi moare cea de-a doua soră, începe să experimenteze ceea ce a numit „viziunile unei stări de somnolență”, scene stranii uneori pline de insolență. Peste ani alte revelații îi impun schimbarea tehnicii: în timpul șederii la Pornic, în Bretania, i se pare că vede semne pe podea: ia o foaie de hârtie, o așază pe pardoseală și, cu un creion, o fresca, iar ceea ce obține reprezintă, susține artistul, semnele existente în mod încifrat în natură. Pictorii în ulei îi aplică tehnica „prin răzuire”, care constă în răzuirea unei suprafețe proaspăt vopsite cu instrumente care lasă urme dorite (de pilda, dinții unui prieten).

Pentru artiștii suprarealiști, pictura reprezintă o modalitate de a dezlega misterelor stărilor lor halucinante. Dar nu e mai puțin adevărată intenția de a frapa, de a crea confuzie fără să ofere nicio explicație pentru a nu tulbura în niciun fel efectul pe care îl au asupra privitorului tablourilor lor. Acesta trebuie să intuiască pe cont propriu virtualitatea sugerată pe pânză și să-și pună întrebări de felul celei formulate de artist. „La ce servesc pădurile? La fabricarea chibriturilor pe care le dăm copiilor să se joace. Focul este, așadar, în pădure?” (Max Ernst). Creațiile plastice suprarealiste sunt ferestre deschise către epure enigmatice, forme luxuriante ale viziunii, coliziuni de viziuni, halucinații „comestibile” și toate acestea câte vezi cu ochii”.

De altfel, atitudinea provocatoare face parte intrinsecă din conduita suprarealismului și ea pornește dintr-o convingere rostită limpede, printre alții, de către Salvador Dali: „Nu eu sunt bufonul, ci societatea monstruos de cinica și naiv de inconștientă care pretinde că este serioasă numai pentru a-și ascunde mai bine nebunia.” Lectura suprarealității din care se naște arta lor și la care îi invită pe contemporani, e asimilată însă frecvent cu expresia unor stări patologice. Dali va răspunde prin crearea metodei paranoico-critice alimentată cu teoriile lui Freud, ce constă în „scoaterea din subconștient a tabloului cu ajutorul unui proces mintal de așteptare și ascultare a sine-lui.” O lume onirică în care se materializează, cu fragila consistență a unei Fata Morgana, dorințele conștiente și inconștiente, minunate sau respingătoare. Artistul amesteca viața cu visul și creează neîncetat stranii ritualuri. Viziunile, perspectiva „deasupra realității” vor naște ambiția de a reinterpretă istoria picturii, încât „Îngerii domnului” al lui Millet, de pildă, Salvador Dali vede dorința sexuală și nu concentrarea religioasă.

„Marea lumină subiectivă”, în expresia lui Breton, care se revărsă în arta suprarealistă ar fi de natură „să ne facă să fim mai puțin singuri în locuri mai puțin pustii.” Și poate că nici unui alt artist al mișcării nu-i este mai adecvată metafora bretoniană decât lui Yves Tanguy, cu picturile sale înfățișând imensele oceane onirice, spațiul deșert al ape-

lor ireale, personaje cu forme prelungi, nenaturale. Sunt ființe-obiecte, modulate parcă din ceară sau metamorfozate prin lichefier și populând peisajele interioare sub o luminiscentă stranie. Despre creatorul lor, prietenii afirmau că pictau în stare de transă, întotdeauna în atelierul gol ca o chilie de călugăr.

„Vreau să pictez numai tablouri care evocă misterul cu același farmec și precizie specifice vieții spirituale”, se confesa Rene Margritte. Și, într-adevăr, experimentele lui cu obiecte și cuvinte fac din Margitte unul dintre cei mai străluciți suprarealiști. În timpul războiului, el construiește teoria „amentalismului” și a „extremalismului” din convingerea că orice obiect sugerează că în spatele lui se ascund altele. Acesta va conduce la una dintre obsesiile imaginarului suprarealist prezența voalului sau a perdelelor, trimitând la tema dualității, a reflectării, a existenței în mai multe posturi. Experimentarea sincretismului artistic se regăsește, la el, ca la Joan Miro ori Max Ernst, în uluitoarele colaje de imagini și texte, de natură să constituie „poeme concrete”, ritmate deopotrivă de cuvânt și culoare. Scrisul în tablou este o idee exclusiv suprarealistă: cuvintele pictate trezesc reflecția inovatoare asupra lumii și a obiectului prezentat, căci, după cum e convins Miro, „Un tablou trebuie să fie fertil. Din el ar trebui să se nască lumea. Nu are importanță dacă vedem în el flori, oameni sau cai pentru a descoperi această lume, adică ceva viu”. În consecință, el se consideră „un grădinar care seamănă culori pe pânză.”

Insangvinată, ca și literatura, din marea arteră a visului, arta plastică suprarealistă dezvoltă un imaginar de aceeași esență.

Note:

O. Paz, „Punctul de convergență. De la romantism la avangardă”, Ed. Polirom, Iași, 2001

Matei Călinescu, „Cinci fețe ale modernității”, Ed. Eminescu, 1973, p.177
Alexis Nouss, „Modernitatea”, Ed. Paralela 45, 2000

Paul Valery, „Privire asupra lumii actuale”, în volumul „Eseuri și mărturii”, Ed. Paralela 45, 2001

Georges Sebbag, „Suprarealismul”, Ed. Cartea românească, 1999

Mario de Micheli „Avangarda artistică de la 1900”, Ed. Meridiane, 1968.

de Constantin Dobrescu

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 41, 14 SEPTEMBRIE 2018

Foarte interesant textul privind participarea poezilor români în septembrie la cea de a opta ediție a Turnirului de Poezie care s-a desfășurat în Grecia la Alexandropolis.

Iată un valoros text semnat de Ilie Rad despre onoarea militară a mareșalului von MACKENSEM. Ilie Rad evocă secvențe privind retragerea Armatei germane în preajma Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia în decembrie 1918. Informații care precis nu se găsesc în manualele școlare.

Aflăm că Mjackensen a fost capturat în Ungaria de armata franceză și ținut prizonier până în noiembrie 1919. A murit la 8 noiembrie 1945 în vîrstă de 96 de ani la câteva luni de la capitularea Germaniei. Oricum nu putem uita că mareșalul a supus România unui regim de ocupație dur. Ca adversar al României surprinde câteva gesturi ale acestuia. Mareșalul a fost de acord cu Unirea Basarabiei cu România, a ținut în frâu pornirile sălbatice ale bulgarilor care doreau să masacreze populația Capitalei. Nu a acceptat ca Dobrogea să ajungă pe mâna bulgarilor.

A forțat pe bulgari să restituie tot ce a luat cu forța și anume ma-

nuscritele slavone de la Biblioteca Academiei române, moaștele Sfîntului Dimitrie Basarabov furate hoștește de bulgari. etc.

Istoricul literar Nicolae SCURTU introduce în circuitul publicistic trei epistole pe care Irina LECCA (1881-1953) le-a adresat în anii 1919-1924-1925 savantului Nicolae Iorga.

Nicolae Manolescu publică un text despre opera poetului Vasile Alecsandri cu ocazia aniversării a 200 de ani de al naștere.

VIAȚA ROMÂNEASCĂ

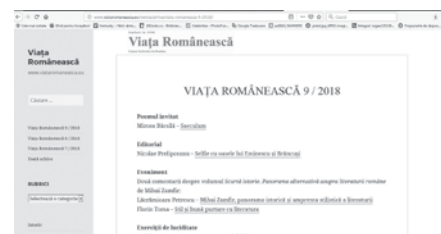
nr. 9/2018

Pe lângă proză și poeme mult gustate de conservatorii de profil, revista cuprinde și câteva texte interesante. Astfel Ancheta revistei realizată de Tudorel Urian despre Cărțile din bagajul de vacanță. Răspunde la această anchetă Cristian Diaconescu, Daniel Funeriu, Armand Goșu, Dan Grigore, Dan Mandache, Mirela Nagâț, Cristian Preda, toate personalități din spațiul public românesc pentru a afla ședințele de lectură a acestora în condițiile în care cititul nu mai este o preocupare a tinerei generații. Ancheta i-a fost inspirată de obiceiul Casei Albe de a face publice cărțile pe care fostul președinte Barack Obama le lua cu el în bagajul de vacanță.

Ca om al locului, care este interesat de istoria Prahovei mi-a stârnit interesul textul lui Ștefan Ion Ghimilescu care plecând de la o crestomație de texte franțuzești, amintește că la Tomșani (oare să fie vorba de comuna prahoveană Tomșani?) se afla fosta reședință a boierilor Danaricu Lăzărescu. Ce este drept în dicționarul istoric al Prahovei regretatul Mihai Apostol nu amintește nimic. Iată o temă de studiat.

Florin Toma ne informează că Muzeul de Artă din Ploiești – una din instituțiile de cultură reprezen-

tative din Ploiești condusă cu har și pricepere de un veritabil profesionist (Florin Sicoe este înfrățit cu Galeria EKA et MOOR din Madrid autentic centru de artă contemporană din Spania.

EVENIMENTUL ISTORIC

nr. 8, 21 sept. -19 oct. 2018

Am mai spus-o și o repet revista nu este decât un **ghiveci călugăresc**. Până nu dispăre din fruntea ei superficialul Dan Andronic revista nu-și va cuceri locul la care țintește în lumea publicațiilor istorice. Nu neg că în acest număr sunt câteva texte care merită atenția noastră și anume activitatea de spionaj a rețelei CARAMAN, Secretele Revoluției de la 1848 prin prisma unei abordări sociologice cultural-istorice datorate lectorului universitar Bogdan Bucur. Am reținut pentru cei interesați că **Proclamația de la Islaz din 9 iunie 1848 este echi-**

valentul românesc al Declarației drepturilor omului și ale cetățeanului din 1789. Nu putem omite textul privind jurnalul intim incendiar al lui Octavian Goga unde descrie în culori sumbre pe Carol al II-lea regele de carnaval și metresa sa Elena LUPESCU „curva de soi ovresc”.

DILEMA VECHÉ

nr. 760, 13-19 septembrie 2018

Din acest număr ne reține atenția textele referitoare la prietenie.

Foarte interesant interviul lui Pascal BRUCKNER acordat la Radio România Cultural. Tema interviului este islamul și rasismul în relația cu ISLAMUL. Eseistul Pascal BRUCKNER este autorul cărții intitulată: Un rasism imaginar. Islamofobie și culpabilitate. O carte despre felul în care sentimentul de culpă produs de istoria colonială deformează felul în care ne raportăm astăzi la musulmani.

Aflăm din paginile revistei că arhitectul și filozoful Aurelian Trișcu (nr. 1924) a trecut în lumea umbrelor.

BUCUREȘTIUL LITERAR ȘI ARTISTIC

nr. 8 (83) august 2018

Din acest număr ne reține atenția textul lui Ion Dodu Bălan prin care ne îndeamnă să ne întoarcem la clasiți.

Titus Vîjeu ne prezintă în medalionul său pe scriitorul American William Faulkner care în anul 1949 a fost distins cu Premiul NOBEL pentru literatură.

Reținem din textul lui Jorge Luis BORGES cărțile și noaptea definiția bibliotecii în viziunea lui Emerson și anume o bibliotecă este un cabinet magic în care există multe spirite vrăjite. Aceste spirite se trezesc atunci când le chemăm. Cu alte cuvinte, dacă nu deschidem o carte, această-carte-care, literal și genetic, este un volum- rămîne un

lucru între alte lucruri. Însă când o deschidem, când cartea întâlnește pe cititorul său, atunci are loc actul estetic; altminteri cartea este ceva mort.

În paginile revistei întâlnim poezii ale unor autori polonezi contemporani în tălmăcirea lui Nicolae Mareș. La rubrica Atelierul artelor vizuale ni se prezintă câteva reproduceri din opera artistei Angela TOMASELLI.

BUCUREȘTIUL LITERAR ȘI ARTISTIC

nr. 9 (84) septembrie 2018

După ce a terminat prezentarea monumentelor de for public din Capitala țării, distinsul și eruditul Florin COLONAȘ a trecut la descri-

erea unor alte construcții ca velodromul, hipodromul etc care au rămas în conștiința bucureștenilor.

Titus Vîjeu ne prezintă în medalionul său pe Paul HEYSE (1830-1914) filolog și scriitor german care în anul 1910 a fost distins cu Premiul NOBEL pentru literatură.

Din lirica universală se publică în paginile revistei versuri semnate de Antonio MACHADO (1875-1939) în tălmăcirea lui Aurel Rău.

La Atelierul Artelor vizuale ni se prezintă câteva copii din opera lui Ion Aurel GÂRJOABĂ.

REVISTA NOUĂ

nr. 3 (106) 2018.

Din sumarul acestui număr coordonat cu mult profesionalism și har de poetul de excepție Florin Dochia reținem câteva texte.

Amintim în primul rând conferința Anei Blandiana ținută la Casa de Cultură „Geo Bogza” din Cîmpina. Autoarea a observat o serie de aspecte culturale și modul cum ne pregătim să sărbătorim Centenarul.

Distinsul om de cultură Daniel Alin Ciupală face o dare de seamă a Serbării celor două Iulii, care pentru autor este un prilej de întâlnire cu concetățeanul nostru B. P. Hașdeu.

Semnatarul acestor rînduri este prezent cu un text despre prof. Stoica Teodorescu care a fost legat profesional și de Cîmpina.

Ne-a emoționat textul istoricului D. A. C. despre eroul cîmpinean Constantin R. Marinescu (1908-1941) care a luptat în războiul antisovietic.

Deasemenea în paginile revistei îl întâlnim și pe poetul ploieștean Ioan Vintilă FINTIȘ cu o interesantă piesă de teatru.

Istoricul D. A. C. este prezent cu un nou text foarte nimerit momentului când aniversăm realizarea României Mari. Este vorba de personalitatea regelui Ferdinand cel Loial (1914-1927)

de Marian Chirulescu

- *** – noiembrie – 340 de ani de la începutul domniei lui Șerban Cantacuzino în Țara Românească și 330 de ani de la sfârșitul ei (1678-28.10.1688)
- *** – noiembrie – 185 de ani de când începe să funcționeze Tribunalul de întâia cercetare din **Ploiești** (1833)
- *** – noiembrie – 150 de ani de la moartea violonistului Bogdan Alexandru (1854, **Ploiești** – 1868, Viena)
- *** – noiembrie – Se înființează Societatea muzicală „Lyra Prahovei”, prima societate corală de amatori din Ploiești (1879)
- **01.11.** – A fost descoperită Strâmtoarea „Magellan” de către navigatorul ce i-a dat numele (1520)
- **01.11.** – A fost sfințită Biserica Romano – Catolică din Ploiești (1864)
- **01.11.** – Se inaugurează Școala Română din Roma, azi Academia di Roma (1922)
- **01.11.** – 145 de ani de la nașterea sculptorului Dimitrie Paciurea (1873-1932)
- **01/13.11.** – 140 de ani de la nașterea învățătoarei Ecaterina Iorga, soția savantului N. Iorga (1878 – 1941)
- **01.11.** – 100 de ani de la nașterea medicului primar Stelian Tămăduianu (n. 1918 – 2016, **Ploiești**)
- **01.11.** – Se naște poetul și traducătorul Vasile Nicolescu (1929, com. **Podenii Vechi**, PH – 1990)
- **01.11.** – Se naște poetul George Boitor (1934 – 1976, **Ploiești**)
- **01.11.** – 75 de ani de la nașterea generalului Gheorghe Bucșe (n. 1943, com. **Brebu**, PH)
- **01.11.** – Actul de constituire a Orchestrei Simfonice Ploiești (azi, Filarmonica „Paul Constantinescu”) (1952). Primul concert pe 18 dec. 1952
- **01.11.** – Se naște dr. în filologie și scriitoarea Daniela Zeca – Buzura (n. 1966, com. **Scăieni**, Ph)
- **01.11.** – Ia ființă Uniunea Europeană, în urma Tratatului de la Maastricht (1993)
- **02.11.** – Împărăteasa Maria Teresa a ridicat Transilvania la statutul de „mare principat”, ca provincie nesupusă altui regat (1765)
- **02.11.** – Izbucnește răscoala condusă de Horea, Cloșca și Crișan (1784)
- **02.11.** – 135 de ani de la moartea lui Ion (Enuță) Baldovin, prezident al Maghiștrului **Ploiești** (n. ? – m. 1883)
- **02.11.** – Se naște scriitorul Laurențiu Fulga (Laurențiu Ionescu) (1916, **Fulga de Jos**, PH – 1984)
- **02.11.** – 70 de ani de la nașterea generalului Constantin Degeratu (1948, sat Șoimești, PH)
- **02.11.** – Se naște poetul Emil Valentin Mușat (n. 1955, **Vălenii de Munte**)
- **03/15.11.** – Se înființează Gimnaziul „Sfinții Petru și Pavel” din **Ploiești** (1864), azi Colegiul Național „I. L. Caragiale”
- **03.11.** – S-a născut avocatul Panait Gh. Cantilli (1866, **Ploiești** – 1956)
- **03.11.** – 70 de ani de la nașterea scriitoarei Grete Tartler (n. 1948)
- **04.11.** – S-a născut lingvistul Aurel Nicolescu (1919, Cămpina – 1978)
- **04.11.** – Se naște sculptorul Alfred Dumitriu (n. 1955)
- **05.11.** – 160 de ani de la nașterea silvicultorului Petre Antonescu (1858, **Ploiești** – 1935)
- **05.11.** – 105 de ani de la nașterea actriței Vivien Leigh (1913 – 1967)
- **05.11.** – Se naște scriitorul Mihail Sadoveanu (1880–1961)
- **05.11.** – Se naște istoricul, muzeograful și profesorul Nicolae I. Simache (n.1905, com. **Cosminele**, PH – m. 1972, **Ploiești**)
- **05.11.** – Se naște prof. univ. dr. în matematici Ioan Tomescu (n. 1942, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești”
- **05.11.** – La Vatican a fost introdus serviciul divin în limba națională a fiecărei comunități catolice (1970)
- **06.11.** – Se naște poetul Simion Stolnicu (Alexandru I. Botez) (1905, com. **Puchenii Moșneni**, PH – 1966, sat **Gura Beliei**, PH)
- **06.11.** – Se naște criticul și istoricul literar Alex. Ștefănescu (n. 1947)
- **06.11.** – Se naște scriitoarea și criticul literar prof. Viorica Răduță (1951), cu activitate în Ploiești
- **06.11.** – 30 de ani de la moartea scriitorului George Moroșanu (1911-1988, **Ploiești**)
- **06.11.** – 25 de ani de la moartea istoricului literar Alexandru Piru (1917 – 1993)
- **07.11.** – 105 de ani de la nașterea scriitorului Albert Camus (1913 – 1960)
- **07.11.** – Se naște ziaristul Dumitru Cârstea (n.1940, com. **Bălțești**, PH)
- **07.11.** – 35 de ani de la moartea sculptorului Ion Jalea (1887 – 1983)
- **08.11.** – 225 de ani de când s-a deschis Muzeul Luvru (1793, Paris)
- **08.11.** – 90 de ani de la nașterea istoricului literar Dumitru Micu (n. 1928)
- **08.11.** – 65 de ani de la moartea scriitorului Ivan Alekseevici Bunin, primul scriitor rus laureat al Premiului Nobel pentru Literatură în 1933 (1870 – 08.11.1953)
- **08.11.** – S-a născut graficiana Maria – Rodica Zăgănescu (1860, com. **Filipeștii de Târg**, jud. Ph. – 1929, Ploiești)
- **08.11.** – A luat ființă Societatea pentru învățătura poporului român (București, 1866). Pe 12 dec. a luat ființă Secțiunea de Prahova, la Ploiești
- **08.11.** – Se naște muzeograful Gabriel Mihail Stoian (1937, **Ploiești**)
- **09.11.** – S-a desfășurat bătălia de la Posada dintre Basarab I și armata lui Carol Albert de Anjou (1330)
- **09.11.** – 200 de ani de la nașterea pașoptistului Ion Codru-Drăgușanu (1818–1884)
- **09.11.** – 165 de ani de la nașterea diplomatului și publicistului Ioan N. Papiniu (1853, **Ploiești** – 1924)
- **09.11.** – 100 de ani de la nașterea scriitorului Theodor Mihadaș (1918 – 1996)
- **09.11.** – 100 de ani de la moartea scriitorului Guillaume Apollinaire (1880 – 1918)
- **09.11.** – Se naște scriitorul Alexandru (Sandu) Anastasescu (1924 – 1988, **Ploiești**) și 30 de ani de la moartea sa (26.11.1988)
- **09.11.** – 85 de ani de când s-a născut regizorul Lucian Pintilie (1933)
- **09.11.** – S-a născut prof. univ. dr. ing. Vasile Mihai Gh. Baltac (1940, **Ploiești**)
- **09.11.** – Se naște fotbalistul Vasile Cosarek (n. 1951, **Ploiești**)
- **10.11.** – Ziua Mondială a Științei pentru Pace și Dezvoltare (UNESCO)
- **10.11.** – 535 de ani de la nașterea pastorului Martin Luther (1483-1546)
- **10.11.** – Se împlinește 510 ani de când a apărut “Liturghierul” tipărit de Macarie, prima carte în lb. slavonă tipărită pe teritoriul românesc (la Mănăstirea Dealului) (1508)
- **10.11.** – 350 de ani de la nașterea compozitorului François Couperin (1668) și 285 de ani de la moartea sa (12.09.1733)
- **10.11.** – 75 de ani de la nașterea prof. univ. dr. ec. Ovidiu V. Nicolescu (n. 1943, **Ploiești**)
- **10/23.11.** – Se naște dr. docent în istorie Nicolae A. Constantinescu (1885, com. **Scorțeni**, Ph -1971)
- **10.11.** – Se naște managerul Sebastian Ghiță (1978, **Ploiești**)
- **11.11.** – 175 de ani de la nașterea pianistei și compozitoarei Elena

- Boțianu (1843, București - 1874, **Ploiești**)
- **11.11.** - 120 ani de la nașterea regizorului de film René Clair (1898-1981)
 - **11.11.** - 105 de ani de la nașterea arhivistului Dumitru Mândroceanu (1913-1970), cu activitate în **Ploiești**
 - **11.11.** - Se naște poetul și traducătorul ing. Geo Olteanu (1927 - 2010), cu activitate în **Ploiești**
 - **11.11.** - Se naște profesorul, omul de cultură și publicistul Mihail Vulpescu (1926 - 2012), cu activitate în **Ploiești**
 - **12.11.** - 140 de ani de când I.L.Caragiale citește la cenaclul "Junimea" comedia "O noapte furtunoasă sau Numărul 9" (1878)
 - **12.11.** - 165 de ani de la moartea poetului Zilot Românul (n. 1787 - m. 1853)
 - **12.11.** - Se naște arheologa și publicista Nina Grigore (n. 1945, com. **Valea Călugărească**, PH)
 - **12.11.** - Se naște scriitorul Mircea Nedelciu (1950 - 1999)
 - **12.11.** - Se naște gimnasta Nadia Elena Comănești (1961)
 - **13.11.** - 150 de ani de la moartea compozitorului Gioacchino Rossini (1792 - 1868)
 - **13.11.** - A avut loc premiera comediei „O scrisoare pierdută” de I. L. Caragiale, la Teatrul Național din București (1884)
 - **13/26.11.** - Se naște scriitorul Eugen Ionesco (1922 - 2002)
 - **14.11.** - 120 ani de la moartea poetului Benjamin Fundoianu (1898 - 1944)
 - **14.11.** - 1755 de ani de la moartea țarului Sf. Alexandr Nevski (cca 1220-1263)
 - **14.11.** - Se naște juristul și publicistul Ion Tr. Șovăilă (1952, **Provița de Jos**, PH - 2003, idem)
 - **15.11.** - Se naște filosoful și omul politic Vasile Conta (1845 - 1882)
 - **15.11.** - 150 de ani de la nașterea speologului Emil Racoviță (1868 - 1947)
 - **15.11.** - 120 ani de la nașterea pictorului Ionescu-Sin (n. 1898, **Sinaia**)
 - **15/ 28.11.** - 100 de ani de când provincia Bucovina se reunește cu patria mamă, România (1918)
 - **15.11.** - 90 de ani de la nașterea economistului Iulian Văcărel (n. 1928, **Vălenii de Munte**)
 - **15.11.** - 85 de ani de la nașterea fotbalistului Alexandru Fronea (n. 1933)
 - **16.11.** - Este fondat organismul internațional UNESCO (1945)
 - **16.11.** - Ziua Mondială a Filosofiei (UNESCO) și Ziua Internațională pentru Toleranță (UNESCO)
 - **16.11.** - Se naște sculptorul Gheorghe Damian (1901, com. Șoimari, jud. Ph)
 - **16.11.** - 115 ani de la nașterea teologului Dumitru Stăniloae (1903) și 25 de ani de la moartea sa (1993)
 - **16.11.** - Se naște poetul și avocatul Constantin Popescu-Berca (1919 - 2008)
 - **16.11.** - 70 de ani de la nașterea ziaristului Ion Cristoiu (n. 1948)
 - **17.11.** - Se inaugurează Canalul de Suez (Egipt, 1869)
 - **18.11/ 01.12.** - 100 de ani de când provincia istorică Transilvania se reunește cu patria mamă, România (1918) (Eveniment serbat pe 1 decembrie)
 - **18.11.** - 135 de ani de la nașterea avocatului și omului de cultură Grigore Ivănceanu (1883, com. **Florești**, PH - 1964, **Ploiești**)
 - **18.11.** - Comandantul Nathaniel Palmer a descoperit Antarctica (1820)
 - **18.11.** - Se naște artistul plastic și criticul de artă Camilian Demetrescu (1924, **Bușteni**)
 - **19.11.** - Prima atestare documentară a Castelului Bran (1377)
 - **19.11.** - 190 de ani de la moartea compozitorului german Franz Schubert (1797-1828)
 - **19.11.** - S-a născut filozoful și criticul literar Benedetto Croce (1866 - 1952)
 - **19.11.** - Se naște aviatorul ing. Aurel Vlaicu (1882 - 1912, com. **Bănești**, Ph)
 - **19.11.** - Se naște biochimistul Gheorghe Emil Palade, laureat al Premiului Nobel (1912 - 2008)
 - **19.11.** - Se naște maestrul emerit al sportului Mihai Ionescu (n. 1936, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești”
 - **19.11.** - 95 de ani de la nașterea eseistei Monica Lovinescu (n. 1923 - m. 2008)
 - **19.11.** - Se naște profesorul de istorie și publicistul Traian D. Lazăr (n. 1941), cu activitate în **Ploiești**
 - **19.11.** - 75 de ani de la nașterea muzeografei și publicistei Iulia Stănescu-Hagi (1943), cu activitate în **Ploiești**
 - **19.11.** - Se naște actrița Raluca Zamfirescu (1952), cu activitate în **Ploiești**
 - **19.11.** - Se naște poeta și ziarista Ioana Zoica (1969, **Slănic**, Prahova - 2014, Londra)
 - **20.11.** - Ziua Universală a Copilului (UNICEF)
 - **20.11.** - 160 de ani de la nașterea scriitoarei Selma Lagerlöf (1858 - 1940)
 - **20.11.** - 85 de ani de la nașterea actorului Nicolae Praidă (n. 1933)
 - **20.11/01.12.** - Se naște matematicianul N. I. Lobacevski (1792 - 1856)
 - **20.11.** - Se naște prof. Eufrosina C. Al. Homorăceanu-Stoenescu (n. 1852, **Vălenii de Munte** - m. ?)
 - **20.11.** - Se naște pictorul Ovidiu Paștina (1934), cu activitate și în **Ploiești**, „Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești”
 - **20.11.** - Se naște prozatorul Stelian Tăbăraș (1939, com. **Secăria**, PH - 2009)
 - **21.11.** - Ziua Mondială a Televiziunii
 - **21.11.** - 205 de ani de la nașterea serdarului și omului politic Constantin Bălcescu (n. 1813, **Urлаți** - m. 1902)
 - **21.11.** - 200 de ani de la nașterea memorialistului Ioan Dem Petrescu (1818, **Vălenii de Munte**) și 115 ani de la moartea sa (1903)
 - **21.11.** - Thomas Edison anunță invenția sa: fonograful, o mașină care putea înregistra sunete (1877)
 - **21.11./4.12.** - Se naște dr. ing. și omului de cultură Nicolae Carol Debie (1904, Tr. Severin - 1992, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești”
 - **21.11.** - 100 de ani de la nașterea preotului prof. univ. Constantin Galeriu (1918) și 15 ani de la moartea sa (10.08.2003), cu activitate și în **Ploiești**
 - **21.11.** - 90 de ani de la moartea scriitorului Hermann Sudermann (1857-1928)
 - **21.11.** - 85 de ani de la nașterea poetului Anghel Dumbrăveanu (n. 1933)
 - **21.11.** - 80 de ani de la moartea baritonului Jean Athanasie (1885 - 1938)
 - **21.11.** - Se naște preotul Mihai Marin Băzavan (n. 1951, **Ploiești**)
 - **21.11.** - S-a născut prof. de istorie ploieștean Ion C. Patrescu (1954)
 - **21.11.** - Se naște pictorul și poetul Filip Köllö (1956, **Ploiești**)
 - **22.11.** - Prima mențiune documentară a existenței țiteiului în Țara Românească, prin "Hotărnicia" dată de Neagoe Basarab satului Secăreni (din com. Țintea, de azi, Ph) (1517)
 - **22.11.** - 120 ani de la nașterea scriitorului Virgiliu Monda (Virgiliu Moscovici) (1898, **Ploiești** - 1991)
 - **22.11.** - 105 ani de la nașterea compozitorului Benjamin Britten (1913-1976)
 - **22.11.** - 90 de ani de la nașterea dirijorului Mircea Cristescu (1928 - 1995)

- **22.11.** – Se naște scriitorul Nicolae Mateescu (1945, **Valea Călugărească** – 2016, idem)
- **22.11.** – 55 de ani de la moartea scriitorului Aldous Huxley (1894–1963)
- **22.11.** – 40 de ani de la moartea violonistului și compozitorului Alexandru Albu (1897, **Sinaia** – 1978)
- **23.11/06.12.** – Trupele germane ocupă Ploieștiul în Primul Război Mondial (1916)
- **23.11.** – 85 de ani de la nașterea istoricului literar Stancu Ilin (n. 1933)
- **23.11.** – S-a născut prof. de matematică Mihai Răileanu (1939 – 1995, **Ploiești**)
- **23.11.** – S-a născut scriitorul Anton Tănăsescu (1941 – 1994, **Ploiești**)
- **24.11.** – Se naște filosoful Benedictus (Baruch) Spinoza (1632 – 1677)
- **24.11.** – Se naște istoricul literar G.C.Nicolescu (n. 1911, **Ploiești** – m. 1967)
- **25.11.** – Ziua Internațională pentru Eliminarea Violenței împotriva Femeilor
- **25.11.** – 255 ani de la moartea scriitorului Abatele A.-Fr. Prévost d'Exiles (1697 – 1763)
- **25.11.** – Se naște dramaturgul spaniol Lope de Vega (1562 – 1635)
- **25.11.** – Se naște prozatorul V. Marin Cucu (1915, com. **Cornurile**, PH)
- **26.11.** – În New York City, este pus în funcțiune primul tramvai din lume (1832)
- **26.11.** – 120 ani de la nașterea traducătoarei și eseistei Lucreția Ieremia (1898, **Ploiești**)
- **26.11.** – 85 de ani de la inaugurarea Palatului Justiției din **Ploiești** (1933), azi Palatul Culturii
- **26.11.** – S-a născut dr. în istorie Sergiu I. Columbeanu (1934, **Ploiești**)
- **26.11.** – 70 de ani de la moartea lui Dragoș Protopopescu (1892 – 1948)
- **26.11.** – 50 de ani de la moartea scriitorului Arnold Zweig (1887 – 1968)
- **27.11.** – 200 de ani de la nașterea lui Aron Pumnul (1818 – 1866)
- **27.11.** – 85 de ani de la moartea lui Jean Bart (1874 – 1933)
- **27.11.** – Se naște scriitorul Liviu Rebreanu (1885 – 1944)
- **27.11.** – Se naște istoricul Constantin I. Nicolae (1920, com. Șirna, PH – 2005, com. **Tinosu**, Ph)
- **27.11.** – Se naște poeta Nina Cassian (n. 1924)
- **27.11.** – 80 de ani de la nașterea scriitorului Nicolae Costea-Telejen (1938, com. **Homorâciu**, PH)
- **27.11.** – Se naște criticul și istoricul literar Nicolae Manolescu (n. 1939)
- **27.11.** – A murit Nicolae Iorga (1871 – 1940, **Strejnic**, Jud. Ph.), asasinat de legionari
- **27.11.** – Se naște scriitoarea și criticul literar Irina Petreș (1947)
- **27.11.** – Se naște regizorul, graficianul și omul de cultură Mihai Vasile (1951)
- **28.11.** – Se naște pictorul și graficianul William Blake (1757 – 1827)
- **28.11.** – 140 de ani de la nașterea generalului Gheorghe Gh. Drăgănescu (1878, sat **Măneciu Ungureni**, PH – m.?)
- **28.11.** – Se naște juristul și istoricul Andrei T. Rădulescu (1880, com. **Chiojdeanca**, PH – 1959, București)
- **28.11.** – Se naște socio-antropologul Claude Lévi-Strauss (1908–2009)
- **28.11.** – 95 de ani de la nașterea dramaturgului și medicului Dan Tărchilă (n. 1923, **Buștenari**, PH)
- **28.11.** – 70 de ani de la nașterea poetului Virgil Diaconu (n. 1948)
- **28.11.** – 70 de ani de la nașterea sopranei Mariana Nicolescu (1948)
- **28.11.** – 45 de ani de la moartea Marthei Bibescu (1886 – 1973)
- **28.11.** – Se naște poetul Traian. T. Coșovei (n. 1954 – 2014)
- **29.11.** – 375 de ani de la moartea compozitorului Claudio Monteverdi (1567 – 1643)
- **30.11.** – 510 ani de la nașterea arhitectului Andrea Palladio (Italia) (1508 – 1580)
- **30.11.** – Se naște scriitorul Jonathan Swift (1667 – 1745)
- **30.11.** – 175 de ani de la nașterea profesorului Nicolae Crapellianu (n. 1843 – m.?, **Ploiești**)
- **30.11.** – Se naște criticul literar Paul Zarifopol (1874 – 1934)
- **30.11.** – Se inaugurează festiv, la **Ploiești**, Monumentul ecvestru al voievodului Mihai Viteazul, în piața omonimă din Bv. Republicii (1997).

CUPRINS

Editorial, <i>Gelu Nicolae Ionescu</i> cop. 2	
Reflecții mărunte despre „modele”, <i>Eugen Simon</i>	1
Dragoste, <i>Alex Ștefănescu</i>	3
Unirea Basarabiei cu România, <i>Ion Șt. Baicu</i>	5
Scrisori pentru viitor (V), <i>Traian D. Lazăr</i>	6
Ionel Brătianu – un mare premier unionist și patriot român (V), <i>Ion Șt. Baicu</i>	7
Regele Ferdinand în mijlocul ostașilor (VII), <i>Traian D. Lazăr</i>	8
Mareșali români - luptători pentru făurirea României Mari: Averescu, Prezan și Antonescu (III), <i>Ion Șt. Baicu</i>	9
Savantul Nicolae Iorga - luptător pentru Marea Unire, <i>Ion Șt. Baicu</i>	10
Abatele Zavoral și rămiții români de la Strahov (I), <i>C. Dobrescu</i>	11
Gheorghe Costaforu - primul rector al învățământului nostru superior, <i>Cătălin Dobrescu</i>	12
Galeria marilor epigramiști: Aurelian Păunescu, <i>C. Tudorache</i>	13
Răsfoiri și comentarii, <i>C. Tudorache</i>	16
1940 - anul marilor amputări naționale-teritoriale. Mărturii prahovene (I), <i>C. Dobrescu</i>	19
Activitatea filialei Prahova a societății cultural-naționale „Carpații” în lupta pentru realizarea unității naționale, <i>C. Dobrescu</i>	21
Toma T. Socolescu în război și veteran în centenar (I), <i>Constantin Ilie</i>	22
Interviu cu Dan Negru, <i>Emilia Zamfir și Sabina Cocone</i>	24
Pucioasa în pagini literare, <i>Ion Bălu</i>	25
Legenda – segment semnificativ al literaturii populare (IV), <i>Adriana Nicoleta Zamfir</i>	27
Sinaia - 21 - octombrie 1901 (stil vechi) căsătoria civilă a lui C. Cassu Dobrogeanu (Gherea) cu Sofia Grigore Parcevschi, <i>Alexandru H. Popa</i>	28
Suprarealismul sau ocultarea programată a realității, <i>Mădălina Paula Ștefan</i>	31
Parada revistelor, <i>C. Dobrescu</i>	32
Evenimente culturale, <i>M. Chirulescu</i>	34
Evenimente-Consemnări.....cop. 3,4	
Supliment „Atitudini”	
O frumoasă surpriză, <i>Mădălina Paula Ștefan</i>	2
Premierea Concursului Național de Poezie „Iulia Hasdeu” ediția a XVI-a, Ploiești, octombrie- noiembrie 2018	3

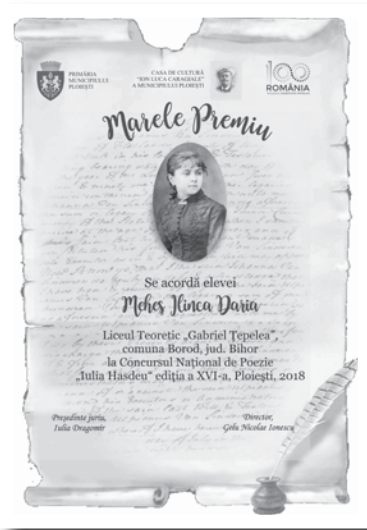

Atitudini

SUPLIMENT

- se distribuie gratuit cu Revista „Atitudini” -

*Premiera Concursului Național de Poezie "Iulia Hasdeu",
ediția a XVI-a, Ploiești, octombrie - noiembrie 2018*

O FRUMOASĂ SURPRIZĂ

de Mădălina Paula Ștefan

Juriul care a evaluat poeziile elevilor participanți la Concursul Național, „Iulia Hașdeu”, de faptul că printre cei 118 participanți am găsit mulți autori din învățământul primar și gimnazial. Ceea ce ne-a bucurat cel mai mult a fost dorința acestor copii de a crea, de a întrebuița arta limbajului, acea artă care sugerează în loc de a spune, arta care te provacă să interpretezi.

Cuvintele sunt cele care reușesc să poarte cititorul pe aripi de imaginație, să creeze emoție, sunt cele care oferă un vânturar multicolor de stări de spirit, provoacă la analiză și incită gândirea.

Dacă le citim copiilor, referindu-ne în special la cei mici, literatură, în ei se naște dorința de a crea. Într-un studiu, „Poezia română modernă: De la George Bacovia la Emil Botta”, Nicolae Manolescu scria că nu poți să scrii poezie dacă nu ai citit poezie. De pildă, dacă le citim copiilor poezii din volumele lui Mihai Eminescu, în care găsim, fără a exagera, cele mai frumoase poezii scrise vreodată, ne vom trezi surprinși de dorința lor de a crea, plecând de la acele imagini sensibile, pe care le descoperă în universul poetic eminescian. Astfel, vor folosi motivul astrilor, vor transfigura cele două planuri cer-pământ, după propria sensibilitate, iar unii capătă disponibilitatea de a folosi elementele naturii înțelegând că acestea au o dinamică ce își găsește corespondențe la nivelul universului lăuntric.

Membrii juriului au hotărât ca, anul acesta, Marele Premiu să i se acorde elevei Meheș Daria Ilinca. Primele două creații ale acesteia ne-au surprins printr-un lirism curgător al unor spații romantice a căror, „slovă de foc” a constituit-o universul poetic eminescian.

„Îngerul aprinde-n taină
Candela-nvechit-a nopții,
Codru-și leagănă supușii
Într-o pătură de frunze...
Licurici pudrați cu stele
Fac potecă înspre rai...
O prințesă –n voaluri albe
Stă și-așteaptă cu alai...

Rătăcit în pagini scrise,
Mirele-a uitat de toate.
Îl cuprinde doruri multe
Și de viață... și de moarte...
A uitat de-a sa mireasă,
A uitat și de alai.....
E rătăcitor în stele,
E **POETUL**.....e **MIHAI**.

NOAPTEA

Pături groase de-ntuneric ascund contururi, siluete,
Din nebuloase nesfârșite se naște luna-n dalbe plete.

Cereasca împărăteasă a nopții din caiere de-argint
Își toarce vise

Îmbracă mantie de stele și le presară pe pământ
Întinse.

Liniștea se-așterne-n pace, pleoape mici închide-n
taină...

Îngerii păzesc mistere, toate ... sub a nopții haină.

Universurile posibile create prin cuvânt sunt cele care exercită o puternică fascinație asupra noastră. De fapt, cuvântul în esență nu are nimic, e gol, ceea ce îi dă valoare este energia din spatele cuvântului, energia creatoare care a însuflețit tot. Practic, în momentul în care mă conectez la unitatea lexicală, mă conectez la acea energie care a înzestrat cuvântul și în acel moment se produce o conectare cu sursa. Cu cât vorbele sunt încărcate cu o vibrație cât mai înaltă cu atât mintea și sufletul sunt mai purificate, căci primesc acea hrană energetică elevată.

Țin să amintesc că un astfel de univers încărcat de o energie elevată este cel al poetei Iulia Hașdeu. Creatoare înzestrată cu o mare sensibilitate romantică, ce realizează idealul unei reverii creatoare prin imaginea mării, în frumoasa creație, „La țărmul mării”.

„Prietenii, bună seara, sub clar de lună spun
Sub vântul care plânge trecând prin codrul brun
Ca niște unde care, lovindu-se, se sparg
Și sub ușoara briză ce trestia o-nclină
Un călător visează și-n visuri se alină
Și-ascultă glăsuirea talazului din larg.
Pe-acest pescar noptatec pe stânca sumbră-l văd
Cum își îndreaptă ochii spre al cerului prăpăd
Și-n timp ce-a lui privire pătrunde-n firmament,
El se întrebă, poate ce este cu-acest cântec
Ce către ceruri suie rupt din al mării pântec
Se stinge și renaște în fiecă moment.
Ați auzit, prietenii, ce imn a înălțat
Nemărginita mare spre cerul înstelat?
Ce muzică sublimă trezește Dumnezeu
În lumea infinită Atoatecreator
Însuflețind talazul statornic călător
Să cânte imnul sufletului meu!
Prin Dumnezeu vorbește talazul vast al mării
Și totul prinde viață la șoaptele chemării,
Venind din mari adâncuri ca soarele-n răsfrângerii
Al valurilor mării fantastic cor de îngeri
Care-și topește-n spații nemărginite ceara
În castul clar de lună, prietenii, bună seara!”

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE „IULIA HASDEU”

EDIȚIA A XVI-A

Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a organizat, în perioada septembrie-noiembrie 2018, cea de-a XVI-a ediție a Concursului Național de Poezie „Iulia Hasdeu”. Competiția a avut două secțiuni: una pentru liceeni și cealaltă pentru copii, cu vârsta cuprinsă între 7-12 ani, a doua fiind adăugată anul acesta. Dintre cei 118 concurenți, juriul, format din Iulia Dragomir – profesoară și poetă, președintă a juriului, Mădălina Paula Ștefan – profesoară și poetă, Gabriela Teodorescu - profesoară, publicistă, critic literar, a stabilit acordarea următoarelor premii:

MARELE PREMIU - *Mehes Ilinca Daria*, Liceul Teoretic „Gabriel Țepelea”, comuna Borod, jud. Bihor;

Secțiunea liceeni:

PREMIUL I - *Lazăr Anca-Marina*, Colegiul Național „Ion C. Brătianu” - Pitești, jud. Argeș;

PREMIUL II - *Ignat Andra-Maria*, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Ioan Iacob”, localitatea Dorohoi, jud. Botoșani;

PREMIUL III - Se acordă Ex aequo elevilor: *Agafitei Manuela-Loredana*, Liceul „Regina Maria” Dorohoi, jud. Botoșani; *Ghileschi Nadin Mihaela*, Colegiul Național “M. Eminescu” din Botoșani, județul omonim; *Zett Ana* - Colegiul Național „Mihai Viteazul” Ploiești, jud. Prahova;

MENTIUNI - *Ghent Maria Gabriela*, Colegiul Național „Samuil Vulcan”, Beiuș, jud. Bihor; *Matei Alexandra*, Liceul Teoretic „Brâncoveanu-Vodă”, Urlați, jud. Prahova; *Horodnicu Teodora*, Liceul “Dimitrie Cantemir” Darabani, jud. Botoșani.

Secțiunea 7-12 ani:

PREMIUL I - Se acordă ex aequo elevilor: *Ghigă Sofia*, Școala Gimnazială „Tudor Arghezi”, Pitești; *Florescu Nicoleta*, Școala Gimnazială “Aurelian Stanciu” Salcea, jud. Suceava;

PREMIUL II - *Rotariu Ștefania*, Școala Gimnazială “Elena Rareș” din Botoșani, jud. omonim;

PREMIUL III - Se acordă ex aequo elevilor: *Novac Mihai*, Școala Gimnazială „Corneliu Micloși”, Covăsânt, jud. Arad; *Avrămoiu Maria-Karina*, Colegiul „Al. I. Cuza”, Focșani, jud. Vrancea.

MENTIUNI: *Casim Ioana Adelina*, Școala Gimnazială „George Coșbuc” Brăila, jud. omonim; *Dumbravă Dariana*, Școala Gimnazială „Corneliu Micloși”, Covăsânt, jud. Arad; *Lămbrulescu David Andrei*, Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”, Ploiești, jud. Prahova.

Sâmbătă, 10 noiembrie 2018, la Muzeul Memorial „B.P. Hasdeu” din Câmpina, s-au decernat premiile acestei ediții a concursului. Cu această ocazie, instituția noastră a organizat o excursie culturală la muzeul sus-amintit.

M a r e l e P r e m i u

Mehes Ilinca Daria

- Scoala de proveniență:
la Liceul Teoretic „Gabriel Tepelea”, comuna Borod,
județul Bihor
- Clasa a V-a
- Competențe și abilități sociale: Spirit de echipă,
seriozitate, corectitudine
- Competențe și aptitudini organizatorice: Respon-
sabilitate, stăpânire de sine, putere de convingere,
ținută morală deosebită
- Competențe și aptitudini artistice:
Muzică, dans, desen

MIRELE

Îngerul aprinde-n taină
Candela-nvechit-a nopții,
Codru-și leagănă supușii
Într-o pătură de frunze...
Licurici pudrați cu stele
Fac potecă înspre rai...
O prințesă –n voaluri albe
Stă și-așteaptă cu alai...

Rătăcit în pagini scrise,
Mirele-a uitat de toate.
Îl cuprinde doruri multe
Și de viață... și de moarte....
A uitat de-a sa mireasă,
A uitat și de alai.....
E rătăcitor în stele,
E **POETUL**.....e **MIHAI**.

NOAPTEA

Pături groase de-ntuneric ascund contururi, siluete,
Din nebuloase nesfârșite se naște luna-n dalbe
plete.

Cereasca împărăteasă a nopții din caiere de-argint
își toarce vise
Îmbracă mantie de stele și le presară pe pământ
întinse.

Liniștea se-așterne-n pace,pleoape mici închide-n
taină....
Îngerii păzesc mistere,toate... sub a nopții haină.

POETUL

Rege al apelor!
Prinț al pădurii!
Tu mă inspiri,
Când eu visez
Păduri de-argint,
Câmpii cu flori și cer cu stele...

În tulburarea apelor
Îți caut chipul
Dar nu-l găsesc...
Căci tu ești Luceafărul
Ce răsare mereu
Doar în sufletul meu.

RÂNDURI DENTRU RÂNDUNICI

Zânișoară a primăverii!
Vestitor de bucurie!
Pune-ți hainele de bal
Și, în puf,bijuterie!
Îmbracă-ți fracul negru-nchis
Și, la rever,să-ți pui narcise
Căci pomii, floarea și-au deschis
Și fluturii se-mbată-n vise!

ȚARA MEA, MAMA MEA!

O, maică, dulce maică!
Azi, de ziua ta,
Am să îți plâng trecutul
Căci n-am cum a-l uita.

Dureri sfâșietoare
În suflet ai purtat,
Și-n brațe ți-ai dus pruncii
Uciși de glonț spurcat.

Peste multe ai trecut
Când te-au lovit și te-a durut,
Ai strâns din dinți și ai tăcut
Dar ai luptat căci AI CREZUT.

S E C Ţ I U N E A L I C E E N I

P r e m i u l I

Lazăr Anca-Marina

- Şcoala de provenienţă: Colegiul Naţional „Ion C. Brătianu” - Piteşti
- Limbi studiate: engleză, franceză
- Competenţe personale: comunicare, abilitatea de a lucra sub presiune, de gestionare a timpului, luarea deciziilor, auto-motivare, adaptabilitate.
- Activităţi extracurriculare: scriere creativă, teatru, film, regie, dezbateri.

DRAGĂ PESCARIE

Ți-aș cere o lacrimă să-mi dai.
Aș scălda-o odată cu umbrele
În același vechi râu pe care îl călcai
Când veneai la mine părăsindu-ți luntrele

Și eu gâtul ți-l sărutam cu algele dorului
Și în păr îți împleteam corali adâncului.
Râul ar fi plâns în unde-lacrimi de nufăr
Numai la gândul că n-am avut astâmpăr
Când ți-am dăruit atât amar de ploi.

Eu, cu valurile mele, malurile, râurile
Ți-am cerut o singură, firavă lacrimă
Pescare, cu inima ancorată în sforile
Deșertului, nu mi-ai dat nicio fărâmă.

LEII SAN MARINEI

Uite, îți încredințez acești lei
Ia-i și învață-i să iubească
Cum tu nu m-ai putut iubi,
Învață-i să se hrănească
Din eternul farmec al pândeii,
Învață-i săucidă cu grație;
Îndelung alintându-și prada,
Amețitor mișcându-și coada,
Învață-i să fie tot ce n-ai fost
Tu pentru mine.
Și când nu mai poți cu ei
Am să-i învăț eu

Cum să pui pe picioare
Inima cu patruzeci de gheare;
Am să le povestesc eu
De căldura ta de portocală
Și de pui de pisică
Pe care nu m-ai lăsat
Niciodată să o cunosc.
Știu că
Tot ce-mi lipsește de la tine
Nu a fost niciodată acolo.
Leii soarelui meu au pierit
Roși de umbrele serii albine.

ODĂ LUI HADES

Ți-a spus cineva, vreodată,
Că întreci noaptea
Prin întunericul din ochii tăi?
Ți-au spus în ce plin de întuneric
Se îneacă umbra ta?
Cum fiecare floare
Pe care o atingi
Moare?
Eu în suflet port
Flori galbene țesute-n
Fir de toamnă.
Mi-am lăsat rănile
Să fie trandafiri,
Sângele negru
Parfum de rouă moartă.
M-ai privit ca și cum
Aș fi fost singura stea
În cea mai întunecată noapte a ta,
Iar eu prin ochii tăi am văzut
Că iadul e dezordonat
Tu ești un dezastru de haos superb
La care nu pot renunța.
În timp ce eu sunt
O roză galbenă
Ascunsă sub cadavrul unui cuvânt,
Mică, fragilă și care doare.
Tu ești vântul ce
Mă poate doborî

Cu o singură suflare,
 Părul tău va fi întunericul meu
 Scipirea ochilor tăi va fi
 Singura mea lumină,
 Ești o colecție primejdioasă
 Alcătuită din toate lucrurile
 Mele preferate.
 Și cu toate astea
 Te voi lăsa
 În sufletul meu.
 Voi sta în umbra inimii tale
 Și am să-ți spun că nu mă tem
 De întunericul ce zace în ea.
 Și îți vei șterge picioarele
 La ușa sufletului meu,
 Pentru că eu am să aduc
 În dar iubirii-mi
 Întregul suflet.

PRIMĂVARA ALERGÂND

Plouă pământul rece
 Flori de gheață.
 În sufletul meu
 Încă ninge.
 Te rog să ascuți
 Cum se schimbă iarna:
 Ochii tăi sunt
 Ca o ceașcă de ceai,
 Pleoapele tale
 Îmi vorbesc
 Despre regretul
 Că nu le-am înțeles
 Sau că le-am înțeles
 Prea puțin.
 Îmi este frig tot timpul.
 Știai asta? Tremur.
 Brațele-mi sunt albe
 De la îngheț.
 Port nuferi albi,
 De-a lungul capului
 Și nu-mi pot simți mâinile.
 Suferința-i uneori
 Așa de mare că-mi
 Împletesc panglici albe,
 Pudrate-n colb de lună.

Iubirea a venit către mine
 Și mi-a zis:
 "Tadul te iubește",
 Mă priveau ecourile,
 Mă strigau gândurile,
 Îmi plâneau cuvintele.
 Putea-vei oare să crezi
 Că și moartea are o inimă?

SCRISOARE INIMII MELE

Umblu la gât cu o roză, o tinichea
 Adu roze pe tine să le pun, inima mea!
 Ești încâlcită în pletele albei amintiri,
 Pierdută-n stele, în propriile-mi născociri.
 Uită-te, plouă!
 Ai grijă să nu-ți ude filele de papir
 Căci tu inimă, ești un poem de rouă,
 Ai țesăturile din flori de trandafir
 Sutura-ți sunt pâlcuri de copaci
 Ești o pădure, inimă?
 Știu că ești ascunsă,
 Nu te adânci, inimă,
 În abisul toracelui, ca o ducesă,
 Știu că plămânii îți sunt gardieni,
 Fiarele sălbatice îți țin de strajă.
 Te crezi în siguranță cu teoreticieni
 Disecându-ți sufletul cu grijă?
 Nu înțelegi că poetul ți-e chirurg?
 El te condamnă la o viață de suferință
 Se condamnă și pe sine, râuri curg
 Din ochii săi, gândul îi plânge de dorință.
 Iubește-l! pentru el ești frumoasă
 Însă ești frumoasă în modul în care
 O pădure arzând este frumoasă,
 Deși vrea să te vadă întregă, cu fiecare
 Durere a ta, frunze ale-i sufletului
 Se prăbușesc în oceanul artei.
 Inimă, ți-e dat să-i înduri poetului
 Toate ofurile, sacrificiul creării artei
 Îți este datorat. Am vrut să-ți cer iertare
 Știu că și eu te-am chinuit.

P r e m i u l I I

Ignat Andra-Maria

- Școala de proveniență: Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Ioan Iacob”, localitatea Dorohoi, jud. Botoșani
- Clasa: a X-a B

MEDITAȚIE

Din bulgări de lumină a ieșit ca o stea senină
și din ochii teiului s-au umezit de lipsa noastră.
Luna supusă pleacă într-un unghi ceresc
peste Feți-Frumoși să arunce albul sorții.
Crengile copacilor plâng, florile din grădină
se ascund printre ecouri albastre,
iar plopii se cutremură...
Păduri zburlite se apleacă de un vânt sălbatec,
iar un roi de frunze aruncate în văzduh cântă.
Noi ne furișăm pășind încet și,
cuminți, culegem aproape toate florile ascunse...
Rânduri-rânduri flori de tei ne-acoperă,
iar din ochii albaștri ai părinților
se-adună basmele copilăriei noastre.

NU MAI SUNĂ TOAMNA...

N-ai mai sunat...
și, de atunci,
uriașii s-au ascuns
în valize de păpuși,
iar tandrețea filelor tale
s-a așternut pe cărările
pe care pruncii alergau
mână în mână cu vântul.
Am simțit
apele ferecându-și porțile
oricărei ramuri
evadate din leagănul
slăbit de îngheț.
Am stat în echilibru
pe două nervuri de frunză,
pe vârfuri...
să nu deranjăm
simfonia melancoliei

și, totuși,
cea care era în umbra ta,
pe fotoliu
sau la masa din sufragerie,
e doar o picătură
din norii legați
cu ață de pod.

SUB NORI

Sub norii plini de antracit,
Păsările râd în ramurile goale;
În teiul cel bătrân al neuitării
Viscolul ca lupul dă târcoale...
E iarnă de argint!
Prin sufletul meu intră iarna,
De-abis și degete de gheață,
Din gând se naște un izvor de sânge
Cuprins de vântul rece
Ce nici nu știe-a plânge.
Păsările sparg în cânt divinurgia
Întregind cu trupul lor văzduhul,
Norii cern săruturi plumburii,
Iar moartea unui cânt dă semne de iubire
Lung destăinuind adâncurile iernii.

ÎMPLINIRE

Am visat, cândva, că mi-ai vorbit...
Geniu peste Univers...O, Țară! O, Mamă!
Și de-atunci, de O SUTĂ de ani, te caut
În flori, în zâmbet, în oameni,
În lucruri...
Am visat, cândva, că mi-ai vorbit...
De la tine, Mamă, am ieșit
Ca o pasăre cântându-și trilul!...
M-oi întoarce, știu, cândva la cuib
Precum ploaia se întoarce-n mare -
Am visat, cândva, că mi-ai vorbit...
Am avut, însă, nevoie de puțin timp
să deslușesc niște cuvinte
și să rup în bucăți câteva clipe
din viitorul meu care a devenit prezent...

Am avut nevoie de puțin timp
 să pun un atom de suflet
 și să unesc bucăți din puzzle-ul României Mari.
 Și, în tot acest timp,
 mi-a fost dor de șoapta dulce-a mării
 purtându-mi frământările departe,
 ascunse-n veci păcatelor vederii,
 în liniștea speranțelor deșarte.
 Mi-a fost dor de forța ce doboară
 un zid crescut dintre furtuni,
 să mă înalț în pacea-universală
 acolo unde dorm străbuni.
 Mi-a fost dor și de lumina
 aprinsă pentru ce a fost și ce va fi...
 pentru că sunt o mlădiță din Grădina
 ce nu cunoaște decât zori de zi.

„A FI ȘI A SIMȚI...”

Sunt un artist al foamei
 de fericire,
 umblu pe funiile cărților
 la fiecare gong de începere a spectacolului
 și mă tot chinui să-mi clădesc
 tabloul
 în pasteluri
 de la brâul cerului în jos.
 Simt că lumina candelii care odată ardea
 s-a stins...
 Pietonalul pare pustiu;
 nimeni nu mă mai recunoaște.
 Zăvorul porții, care, rămânea deschisă mereu
 când eram în toiul jocului
 astăzi e ruginit și blocat...
 Doar o suflare divină mă însoțește...
 Albastrul de Voroneț mi
 se-arată înaintea ochilor
 din ce în ce mai des.

P r e m i u l I I I

Agafiței Manuela-Loredana

- Școala de proveniență: Școala Gimnazială nr. 4 Suharău, jud. Botoșani
- Premii obținute la olimpiade și concursuri școlare:
- ✓ Premiul I și calificare la etapa națională a Sesiunii de Referate și comunicări științifice la disciplina Istorie;
- ✓ Premiul al II-lea, Olimpiada de Istorie etapa județeană;
- ✓ Premiul al III-lea, Olimpiada de Limba și literatura Română, etapa județeană;
- ✓ Mențiune la Olimpiada „Lectura ca abilitate de viață”;
- ✓ Premiul al II-lea la concursul „Vara sub cerul Botoșanilor”;
- ✓ Mențiune la Concursul de creație literară și pictură „Alecui Ivan Ghilia”;
- ✓ Premiul I și calificare la etapa națională, Olimpiada de Sociologie;
- ✓ Premiul I și calificare la etapa națională, Olimpiada de Istorie;
- ✓ Premiul al II-a, Olimpiada de Geografie;
- ✓ Premiul al III-lea, Olimpiada „Lectura ca abilitate de viață”;
- ✓ Premiul al III-a, Sesiunea de Referate și comunicări științifice la disciplina Istorie, secțiunea Istoria Românilor
- ✓ Trofeul și Premiul I la Concursului Național de creație literară și pictură „Alecui Ivan Ghilia”;
- ✓ Premiul al II-lea, Concursul Internațional „Grigore Vieru, poet al sufletului românesc”, ediția a VI-a;
- ✓ Premiul al II-lea, Concursul „Statul național unitar român la 99 de ani”, eseu la secțiunea Istoria Românilor;
- ✓ Mențiune la Concursul Național „Geo-Info-Virtual”
- ✓ Mențiune la Concursul Național Interdisciplinar „Solomon Marcus”, Secțiunea Creativitate și cultură umanistă;
- ✓ Mențiune la Concursul „Student pentru o zi” organizat de USV, disciplina Istorie
- ✓ Participare la Tabăra de Excelență de Centenar în august 2018;
- ✓ Premiul I la Concursul de Poezie „Șașa Pană”, ediția a VIII-a

CU POEZIA TE LOVEȘTI DE MOALELE CAPULUI

mi-am izbit poezia de
moalele capului
atunci când am crezut
că e prea târziu să
mai fac ceva
să mă tac
între atâtea și
atâtea oase
afumate bucăți de cuvinte
care nu își găseau
niciunde locul
și care nici acum nu vor să iasă
de pe unde și-au făcut un culcuș
căruia nu îi spun casă
deși a trecut atâta timp
astea așteaptă să se facă
două decenii și pace
acum nu mai pot zice nimic
fără să mișc un os
dacă n-am permisiunea lor
nici nu pot respira
atât de strânsă mă țin
acum nici nu a trecut
ce vor ele să treacă și
eu acum aștept
toată grămadă
și-mi pică genele
dar ochii nu-s acolo
dorm pe afurisita de poezie
care are nevoie de tăcere
și-auzi se dă de ceasul morții
că-i a mea și că
nu o pot schingiui
curând voi putea
să-i fac ce vreau
fără să am gene
ochii sau
o bucată de cerșetor
voi putea să-i pun
în loc de dinți bucăți
de coastă ca să observ
și la final să simt
cât o durea
astă devenire
care nu are nici zori

nici miez de noapte
și e pe atât de bolnavă
că orice atingi pe lumea
asta da'
nu ai ce face
că nu te scapă nimeni
și niciunde
nici măcar
un principiu din ăla filosofic
cu colți de lup și gheare ascuțite
nu ai cum să scapi
din beci și acolo
am să te țin până
când oasele își schimbă
locul ori
oamenii n-or mai fi cum sunt
ei în cele mai multe văgăune
și cuțitele le vor fi inutile
că vor spinteca cu dinții
orice bucată de carne
care nu-și are locul
pe lumea asta
și de cealaltă de care
nu zice nimeni nimic
om vedea când
se vor fi sfâșiat unul
pe altul și
cu oasele lor
ale mele nu au scăpat
încă de poezie ori
cum cred eu că
nu o să trăiesc să le
văd scăpând de ea
și de vorbe în vânt
așa că mă gândesc
să le pun ochi
să vadă cât de
fără sfârșit e
cât le ține legat
și țintuit
îți lovește moalele capului

MATERIAL UMAN

oamenii sunt pentru
oameni ceea ce nu
poate fi nici măcar
teaca pentru cuțit
și nonsensul
pentru sens
materia pentru
antimaterie iar
de senzația căderii
în contrast cu zborul
nici să nu mai vorbim
oamenii sunt totul și
nimic pentru
cei asemenea lor
de altfel unde
ai pomenit
din oameni
să se făurească unelte
tot din ei ori din alții
să stoarcă și să geamă
suferința
de acolo din căsuțele dintre
coaste și legăturile
lor
aflăm că din oameni
se pot face multe și
nu poți nega că
că unii oameni
au avut nevoie de mai
mulți ochi sau alte
părți ale corpului ori
a ceea ce pare că nu se vede
și au luat de la alții
fără să mai dea înapoi ori
un gest de a da pe schimb
oamenii au găsit în alți oameni
ce n-au avut ei și câteodată
au luat tot ce se poate vedea
cu ochii și auzi cu urechile
fără urmă de îndoială
unui om îi poți lua multe
și pot să jur că
fiecare dintre noi a luat
câte ceva de la un alt om
fără să mulțumească ori
să încline capul
nici vorbă să zâmbească
a luat și a plecat

pare con-damnarea acțiunii
și ștergerea cu buretele
dintre firele de praf
care există în fiecare
ce-a fost dar de fapt chiar
nu s-a ivit ca un alt lucru
de luat sau de atins
fără să zici ceva
ori să te uiți numai
să iei și să nu mai dai
nici de-a dracului din brațe
și e bine de zis ori
de văzut cum oamenii
pot fi ce sunt dracii
care sparg îngerii de sticlă
și ei rămân abandonți
în gunoi alături
de alte mărunțișuri
li s-a luat forma
care nu mai vine
nici de-i ploaie
nici de-i soare
dar ei pot lua
ori atinge
pe bună dreptate
ai nimicul ca să-l
ia ca pe o păpușă de cordele
și să o îngroape la
paparudă
de unde nu mai e
și nimeni nu știe
ce s-a întâmplat
după ploile mari
și dacă poți
lua ce-i lângă nimic
oamenii pot face
din oameni cuțite
și ștreanguri adânc
înfipte în pământ
spânzurate de cer
în fine ca să își dea seama că
omul este un material ca
niciun altul și că nu poți
să te aștepti să-l ai ca
pe alt material
mulți spun că
nu trebuie să te învoiești
cu el

SĂRUTUL E O TĂIETURĂ PRELUNGĂ

nu mai știu cum a fost
 să te sărut fără să mă gândesc
 la asta și nici la tine
 ar fi de prisos să descoși
 săruturile de pe ochi
 de pe buze și de pe
 orice bucată de carne
 care și-a luat adio
 de la întrupare
 poate că toți au primit
 un sărut de care nu s-au putut
 dezlipi și a rămas
 în sinea aceea tremurândă
 ca un ț₀ și tot vine
 și se duce când
 vrea din minte ori
 de pe suflet
 de pe mâinile legate
 cu alte săruturi rău-voitoare
 pe care le vrei tăiate
 sau cel puțin ghimpate
 ori împunse de cuie
 cel puțin ceva care
 să aducă durerea la suprafață
 iarăși situația se complică
 atunci când
 ai la dispoziție
 un om și o mie de cuțite
 și limpede nu știu ce
 am a face
 mai puțin a tăia
 dintr-o bucată
 de anterior fără
 un nume specific
 de reținut
 mai multe cioburi
 și nimic de băgat la cap
 ori la sânge
 eu însămi am rămas blocată
 între oameni și cuțite
 iar intențiile mele
 nu au mai avut râvnă
 și au obosit
 și de oameni și cuțite
 mi-am luat gândul
 de la această tendință
 de a trebuit să îmi las tăietura

aia de pe braț singură
 dar îmi pare rău și
 sună a trădare
 a vechilor mele porniri
 cu care dorm sub pernă
 în nopțile de insomniacă
 înamorată de tărie
 și eradicat stele din
 marginile orizontului
 numit existență
 și de aceea
 mereu dintre
 o mie de cuțite și un om
 și invers aș alege mereu cuțitele
 care nu-ți dau coșmaruri
 cu cai urcați pe trepte
 care vor să te prindă
 de ceafă și să te lase fără
 second-skin și memorie
 ambele sunt necesare
 unui trai cât de scurt o fi el
 de aceea nu mă încântă
 nici oamenii și caii
 ambele vor două mijloace vitale
 și te vor săruta peste dinți
 ca să te bage în sperieți
 ar fi tăiat frânghiile
 în clarobscur
 dar văd bine
 cel puțin aș fi fost
 sărutată prin întretăiere
 voi adopta altă tăietură
 ca să mai construiesc un leagăn
 din nu știu ce bucăți din mine
 care pot merge la ea
 fără să stricăm altă figură
 esențială a ăluia de
 credea că față-i face pe oameni
 inocenți însă
 eu zic că e altceva
 precum ce și cum taie cu un cuțit
 e viu ori mort
 sărutat ori ba
 oamenii și tăieturile se leagă
 cuțitul e o prelungire a mâinii
 iar mâna e umană
 omul e cuțitar început
 uneori cuțitele au mai puțină
 vină decât oamenii și
 mai multă calitate de a fi uman

NONSENS%&SINE

te-oi scăpa de una
două încercări
de-a întoarce vorba-n corzile
vocale
de unul sau două cioburi
pisate în ceaiul de iasomie
și te mai scap de mine
care-încearcă să mi te zdrobească
într-un fel de înțelegere
care se tânguie-n patru labe
peste cărți și ziare
ori cuvinte doborâte la nervi
plimbare și
care mai de care alte
întâlniri
în care caut să văd dacă n-ai fost
o dată de două ori
adus în discuție
cu tonul scăzut
la bârfă că nu ești nicicum și
că dai mai mari dureri de cap
comparabil cu beția
dacă e să dau crezare
ai să-mi sucești cursul logicii
și dincolo de asta
să te feresc de mine și
nu te arăta
când mă termin în mine
la orele târzii cu
picioarele goale pe podeaua
care nu scâncește
ca tine când
te țineau sub aripă și mustață
ca să nu te mai vadă
jucându-te cu înțelesurile
în zilele care se termină în
și-n nopțile în care
acvilele vor atârna de cer
și oamenii de pământ
îngerii vor plânge în Iad
iar demonii vor râde în Infern
dar nu vom auzi
suntem prea departe de sens
de lume
de gloată și mugete
și suspine îndoite cu praf de opiu
sau niște hemofilii adormite
între cele nouă și numai nouă
pagini răsfirate pe

biroul de frânt suflete
în două sau trei secțiuni
alături de fratele geamăn
al sinelui care
stă cu un câine îl lesă
deasupra noastră
a sensului
al promiscuității
ori plimbării naturilor
între cele patru stări elementare
cu capul spre materii
cu fața mânjită de antimaterie
și mult sânge
ca să sfințească zarea
și tragedia de dincolo de
blocul cu prime mov
înșirate la exterior
dar care la o atentă căutare
sunt nimic
ori doar o imagine
care-ți scoate ochii
îți doboară sensul peste mă răcini
ca în final să ajungă
în burta fosilizată
din care iese un
nonsens cu parfum de mentă
și coșmaruri împlinite
în ziua în care nu mai aveam
coaste să frâng
lacrimi să plâng
ochi de scos
urechi să aud
cum geme
pielea
în persistențele
lui Dali
deasupra cugetului
și mai departe de vrăjile
de carton
de mine și
de tine
unde iubirea și ea se sinucide
în trei cânturi și nouă catrene
cu mine
cu tine
cu sine
și pudră de opiu
ori nonsens
în grota bătrânului
care crede că orice

nod își are dezlegare
 numai nu ce e cu lipsă
 de sens
 aer și îmbrățișări
 #freehugsfromthehellofmymind
 și nonsens în două cafele dulci
 căptușite cu arsenic
 și priviri fără ochi
 oameni fără creștet
 câini fără limbă
 vorbe fără glas
 haine fără corpuri
 materie negrupată
 în negurile lumii ăsteia
 fără de cap și tălpi
 peste mine
 tine

FALANȚA // VOIA ZÂNELOR

e voia zânelor din
 cerul gurii și
 ți-am spus că vin
 să-ți iau ceva mic de tot
 anume
 1) falanga degetului arătător și
 tot ce-mi dai
 ca s-o fac trofeu de continuitate
 lângă 17 molii bătute-n pioaneze
 pe tapet
 dacă nu-mi dai micimea ta
 îți iau mișcarea
 ori a doua natură de
 croitor de mulțumiri
 sau punți peste băltoace
 ei
 mi te iau pe mine
 cu toate oasele pe care
 le vreau făcute praf
 și cernute printre
 privirile mele iscoditoare
 în conținutul de gratii
 și gradate cu dispariția noastră
 sub pietrele de moară
 prafuri
 pe care să le trag pe nas
 ca pe niște medicamente
 de la care te aștepți să facă
 ața mai elastică
 dar când colo s-au aliat

cu tendințe alăturate
 din aerul cu pucioasă
 și nu mă aștept decât
 să agonizez cu plămâni
 îmbibați în amestecul
 din sângele meu și
 pulberea din sternul
 ală de-atunci
 de care mă sprijineam
 cu prescripție
 <<suc placebo și frunze de mentă>>
 care nu mai pare
 atât de solid
 ci e praf și pulbere magică
 pentru scopul
 din metastaza
 constructului meu sentimental
 într-adevăr
 falanga ta
 e acolo-n vârful minții mele
 de parc-aș fi pus-o de veghe
 peste ce e mai moale și cenușiu
 nu ar fi fost nimerit
 să te las în altă parte
 când de minune
 te-ai înscris
 să ningă peste plămâni mei
 cu fulgi aproape nevăzuți
 și petale un pic mai mari
 ca să nu fie singuri
 ci cu noi tot timpul
 iarna și primăvara
 ,n iad (ori purgatoriu)
 la zoo sau pe podețul din parc
 la colț de unirii
 oriunde-ar putea fi
 iarnă și primăvară
 și nicidecum altfel
 să ni se alături
 plămâni (noștri) prăfuiți
 la pândă pe răspântia
 dintre pulberea ta cea
 mai fină și mintea mea
 care stau să se cunoască
 și să se iubească
 până la următoarea
 ambulanța

Ghileschi Nadin Mihaela

- Școala de proveniență: Colegiul Național „M. Eminescu” din Botoșani, jud. Botoșani
- Clasa: a XI-a
- Premiată la Concursul de poezie „Nicoară” Botoșani, la Concursul Național „Porni Luceafărul...”, 2018, dar și la concursuri naționale și internaționale de haiku
- Profesor îndrumător: Cezar Ciobîcă

PRIVEȘTE-MĂ

Privește-mă adânc în ochi și
 Spune-mi ce vezi
 Știu că vrei, în taină
 Să descoperi ceva nebănuț în mine.
 Privește-mă adânc în ochi și
 Construiește mintal amintirile noastre
 Pe care noi nu le am trăit încă
 Noi, pare un cuvânt mult prea personal.
 Privește-mă în ochi și vei vedea
 Oaza pe care o cauți ascunsă în
 Miezul nemilos al deșertului
 Și fugi în apogeul fericirii spre ea.
 Privește-mă în ochi și soarbe
 Fiecare licărire a râului curat și rece
 Care curge neîncetat la vale
 Adăpându-ți sufletul.
 Privește-mă adânc în ochi
 Mult mai adânc decât până acum
 Și iartă-mi te rog nesăbuița de a nu-ți spune
 Că aici, adânc în locul în care privești
 Mirajele sunt la ordinea zilei...

ÎMI PLOUĂ

La poalele
 Ochiului meu stâng prinde
 Contur fantasma unei nopți de vară.
 Văd, sub mine, la o distanță de
 Minim zece etaje straturi groase de
 Sunete aleatorii care-mi vibrează-n
 Tâmpile și-mi trezesc fiecare nerv,
 În speranța unui nou simțământ.
 Sub o umbrelă două umbre se
 Întrepătrund erotic formând imaginea
 Distorsionată a unui fost cuplu și-mi
 Pictez cu linii fine prima noastră
 Plimbare în ploaie, dar și ultima, de altfel.
 Mi-ai spus că nu-ți place ploaia,
 Că-n adâncul toracelui tău, undeva,

Ploua continuu cu pauze scurte și
 Rare, la fel ca zilele-n care-ți mai
 Vizitai părinții.
 Ești tu însăși ploaie și-ncerci să mă
 Săruți cu picuri reci și grei, dar nu te
 Oprești deasupra pielii mele și nu te
 Îmbibi în hainele mele ponosite ci-mi
 Cutreieri visele și gândurile și-mi faci
 Să-mi plouă continuu și mie, dar
 O diferență fundamentală face ca
 Mie să-mi placă să-mi plouă
 Continu
 Cu tine.

METAMORFOZĂ

Aud.
 Te aud în mine și totodată afară,
 Undeva la sute de kilometri depărtare
 Deși ești apa în care-mi scald creierii,
 Inima și gândurile în fiecare zi sperând
 C-o să prind într-un final pești cu mâinile goale.
 Sunt căpitanul vasului ce-mi poartă
 Numele și-ți aud cântecul de sirenă printre
 Valurile mării învolburate și cad pradă eforturilor
 Tale de a-mi încătușa conștiința și
 Apoi din sirenă te metamorfozezi în vas de pirați,
 Care-mi subjugă întâi averile materiale,
 Continuă spre libertate și sfârșește cu viața.
 Dar tu, tu nu lași rechiniile apelor să mă
 Sfâșie brutal terminând cu mine
 Asemenea unui glonț neanunțat în tâmpile
 Nu, tu-i lași să mi guste carnea firii puțin
 Câte puțin și râzi demonic, vădit amuzată
 De suferințele confuziei mele până
 Devin triton și te-nțeleg.
 Te-nțeleg și-mi dau seama că acum
 Tu ești căpitan în varianta sexului frumos
 Și nu poți să mă pricepi căci nu mai
 Vorbim, inevitabil, aceeași limbă,
 Iar eu rămân în compania delfinilor
 Și mă scald în tine.

JOCUL DE-A DUMNEZEU

Plouă.
 Plouă iar eu mă uit în gol având
 Ca punct fix sârmele pentru întins rufe
 Ale balconului și-mi aduc aminte de
 Zilele când ploaia era motiv de bucurie.
 Când eram mic bunica așeza strategic

O prelată peste toate rufele atârinate
 Militărește, în poziție de drepți, pe sârmă
 Atunci apărea bucuria mea supremă.
 Mă furișam abil pe după picioarele
 Bunicii, luam un scaun, și l așezam în fața
 Geamului de la balcon și priveam.
 Priveam micile bălți pe care ploaia le
 Lăsa în prelata așezată neregulat.
 Atunci, cu palma mea mică, luam
 Micile petice de apă și-mi imaginam
 Că sunt un Dumnezeu al copiilor
 Un Dumnezeu care ține-n mâna-i micuță
 Toate apele oceanelor, tot albastrul cerului
 Și-mi imaginam că și Doamne-Doamne
 Face la fel cu noi, cei de pe Pământ.
 Stăteam ore-n șir pironit cu ochii asupra
 Acelei prelate deși nu mai ploua
 Însă eu continuam să vorbesc cu
 Viețuitoarele apelor ca un adevărat Tată
 În timp ce bunica lăsa treburile bucătăriei
 Ca să mă privească cu chipul acela
 Înduioșat, mângâindu-mi părul.
 Mi-e dor de bunica, sau mi-e dor de ploaia
 Mi-e dor de mine și de Dumnezeu
 Care eram când puterile mele erau mici.
 Sper ca Cineva să nu uite de mine,
 Așa cum am uitat eu sa sun
 Acasă...

DEZINFECTARE SENTIMENTALĂ

Curățenia a fost mereu mult mai
 Ușoară și distractivă în doi.
 Ajunsă-n fața dezinfectării sentimentale
 Realizez cu uimire că și aici este
 Nevoie de mai mult de două mâini și-o
 Minte limpede.
 Curățenia sentimentală necesită mult
 Mai mult timp decât acea curățenie
 Generală de primăvară pe care maică-ta
 Te obligă s-o faci în schimbul ieșirilor tale.
 Este nevoie de mai mult timp și mai
 Multe sticle de detartrant, clor și alți
 Acizi dăunători care ți-ar arde carnea
 Până la os, decât ai folosi într-o viață
 Întreagă de broască țestoasă.
 Curățenia sentimentală se realizează
 Cu ajutorul unor role întregi de saci
 Menajeri cu care ai putea umple,
 La drept vorbind, numeroase depozite
 Pentru gunoi.
 Însă instrucțiunile spun că, dacă nici
 După toate acestea sufletul nu e complet
 Dezinfecat, rămâne o ultimă soluție:
 Vă rugăm utilizați cu mare grijă
 Focul.

Zett Ana

- Școala de proveniență:
Colegiul Național „Mihai Viteazul” Ploiești
- Clasa: a X-a
- Premii:
 - ✓ Premiul I la Concursul „Leții cu Nichita” – Secțiunea Desen – 2017,
 - ✓ Premiul I Concursul de Teatru /Secțiunea gimnaziu (*Iona de Marin Sorescu*),
 - ✓ Premiul II la Concursul Județean „Public Speaking” – 2017,
 - ✓ Mențiune la secțiunea avansați – Concursul Național „Sub aripa lui Nichita” – 2017,
 - ✓ Mențiune la Olimpiada Județeană de Limba Română – 2017
- Activități preferate: lectură, mers pe munte, pictură
- Limbi străine: engleză (avansat), franceză (începător)

BALCONUL ÎNFLORIT

căci sufletu-ți era o rigolă
 pe fereastra crăpată a pleoapei
 în care puneam primăvara
 gânduri mușcate și foarte roșii –

le rupeai mereu ca un copil
 de șapte ani să faci tocăniță cu ele:
 o puneai la încălzit câteva minute
 sub focul de lupă,

timp în care tu excaladai alte dealuri
 și alți sâni,
 alte coline
 pe care le vei unge cu sosul roșu
 din semințele pe care în marte
 le-am sărutat în sufletul tău corp

din care aveau să dea bulbi
 care nu caută, ci doar sunt.

VEDERE S E P I E

Îmi plăcea să mă uit la tine
din cada de porțelan și jucărie.

Stăteai arareori cățarat pe o pălărie,
cu vârful nasului îndreptat spre orașul cu șapte gări
care nu mai funcționează.

– Fă-mă să zbor și fă din capișonul ăsta
pălărie cu aer cald!
am să pun șampon cu măslină în saci mici
ca să mă țină la sol,
apoi am să-i arunc
și am să te sărut din nori cu ambele mâini,
cu ambii ochi,
cu ambele urechi,
cu ambele nări,
iar când va veni furtuna în ceruri
am să plonjez în cada ta de porțelan și jucărie
și am să mă cuibăresc sub tine,
în spațiul rămas, în curba fină
ce-ți lasă josul spatelui să leviteze
și inima-mi să bată protestantă.

HAIDE

cât de electrici suntem
când ne rulăm tălpile pantofilor
pe iarba încinsă, tapetată cu asfalt,
și cât de mult ne place să devorăm
lămâi pe stomacul gol –
în bucătărie, la cinci dimineața.

a fost vreodată dragostea noastră poetică
sau doar am făcut io un popas
în romanele de dincolo de visul, „imaginație”?

haide,
aleargă, de-a binelea să simți,
nu să găsești răspunsul,
ai văzut și tu că astăzi
este coadă la tranzacția de sentimente,
iar banalele bănci de odinioară
au dat faliment.

cât de capabili am fi să ne scrijelim
povestea în nisip,
însă ne oprește incapacitatea de a asculta:
urcă-te pe blocul care te face
un zgârie ceruri și strigă-te –
într-o zi ai să te regăsești în vocalele
cu care îmi întregesc numele.

nu e nevoie să fii funambul,
e de ajuns numai să-i strângi
cuiva mâna.

CADOU DE CRĂCIUN

P R O L O G

suntem inimi de eroi zdrobiți.

mașinăriile defilează canionul brazilor
albinoși.

globul schiază pe formele stâncoase,
ghețoase de pământ și mare,
iar zăpada i se zguduie artificială
pe dinăntu.

sunt oameni acolo care cad amarnic în dragoste unul
cu altul –

„...Îi voiam mâinile venoase și osoase
să mă spele de frisoni și fluturi...”

„...O vreau să mă sfâșie din întreg, să mă coasă
și să mă sărute rău în ărăpastia dintre cele două pla-
nete pribegi...”

sunt cești din același set semiprețios
care la miezul nopții iau stelele între coastele porțe-
lanate,

sunt hainele care valsează cu tablourile lui Monet
și mai sunt oameni cu pieile întinse la soare,
gata scoase din mașina de spălat zile.

toți se amestecă și se convertesc până ce nu mai sunt,
ci suntem. –

montați într-un glob care ne râșnește pulbere
peste alte ființe luptătoare cu arbalete.

E P I L O G

iar dacă am părut om pentru un moment sau o viață,
îmi cer cele mai uscate scuze:

a fost din greșeală.

PROBLEMĂ INDIGESTĂ

tac.

tac la limită.

tac sigur.

– procedeu de care uzez în limbajul
zilnic. Tac și mă tac.

Sunt Marele meu Anonim –
n-am idoli și-aș vrea să împart
pe stradă flori,
să mi te adresez obrajilor
tăi cu polen.

Ai finite zile cu sori
în care-ai putea
să-ți rafinezi prin axiome
viața,

însă tu stai nor
peste pavele murdare
printre care s-au rătăcit fărăme
din colțuri de floare.

tac.

sunt limită și tac.

tac sigur.

se văd ziduri ca niște simple
puncte și linii
și nu mai sunt ziduri.

de Ștefania Popișteanu, Luminița Avram, Adriana Zamfir

În lunile octombrie și noiembrie, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a desfășurat următoarele activități culturale:

• **septembrie-noiembrie:** Concursul Național de Poezie „Iulia Hasdeu”, ediția a XVI-a – proiect cultural dedicat liceenilor (cursuri de zi) și copiilor din România. Anul acesta, a fost adăugată o secțiune pentru copii, cu vârste cuprinse între 7-12 ani.

Dintre cei 118 concurenți, juriul, format din Iulia Dragomir – profesoară și poetă, președintă a juriului, Mădălina Paula Ștefan – profesoară și poetă, Gabriela Teodorescu – profesoară, publicistă, critic literar, a stabilit acordarea următoarelor premii: MARELE PREMIU – Meheș Ilinca Daria, Liceul Teoretic „Gabriel Țepelea”, comuna Borod, jud. Bihor;

Secțiunea liceeni: PREMIUL I – Lazăr Anca-Marina, Colegiul Național „Ion C. Brătianu” - Pitești, jud. Argeș; PREMIUL II – Ignat Andra-Maria, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sf. Ioan Iacob”, localitatea Dorohoi, jud. Botoșani; PREMIUL III (s-a acordat Ex aequo): Agafiței Manuela-Loredana, Liceul „Regina Maria” Dorohoi, jud. Botoșani; Ghileschi Nadin Mihaela, Colegiul Național “M. Eminescu” din Botoșani, județul omonim; Zett Ana - Colegiul Național „Mihai Viteazul” Ploiești, jud. Prahova; MENȚIUNI: Ghent Maria Gabriela, Colegiul Național „Samuil Vulcan”, Beiuș, jud. Bihor; Matei Alexandra, Liceul Teoretic „Brâncoveanu-Vodă”, Urlați, jud. Prahova; Horodincu Teodora, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, jud. Botoșani.

Secțiunea 7-12 ani: PREMIUL I (s-a acordat Ex aequo): Ghigă Sofia, Școala Gimnazială „Tudor Arghezi”, Pitești; Florescu Nicoleta, Școala Gimnazială «Aurelian Stanciu» Salcea, jud. Suceava; PREMIUL II – Rotariu Ștefania, Școala Gimnazială „Elena Rareș” din Botoșani, jud. omonim; PREMIUL III (s-a acordat Ex aequo): Novac Mihai, Școala Gimnazială „Corneliu Micloși”, Covăsânț, jud. Arad; Avrămoiu Maria-Karina, Colegiul „Al. I. Cuza”, Focșani, jud. Vrancea.

MENȚIUNI: Casim Ioana Adelina, Școala Gimnazială „George Coșbuc” Brăila, jud. omonim; Dumbravă Dariana, Școala Gimnazială „Corneliu Micloși”, Covăsânț, jud. Arad; Lămbulescu David Andrei, Școala

Gimnazială „Nicolae Titulescu”, Ploiești, jud. Prahova.

• **10 noiembrie:** decernarea premiilor Concursului Național de Poezie „Iulia Hasdeu” la Muzeul Memorial „B.P. Hasdeu” din Câmpina.

• **25 octombrie:** depunere de flori la Monumentul Vânătorilor, alături de alte oficialități locale. În cadrul ceremoniei, membrii Cercului „Cinstim eroii neamului” și ai Grupului vocal “Prahova” ale Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești au susținut un program artistic. Acesta a constat într-un recital de cântece populare patriotice și o depunere de flori la Monumentul sus-menționat.

Coordonatorul acestor două Cercuri este dl. sociolog dr. Vicol Neculai.

• **august-octombrie:** Cercul de pictură al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești se pregătește de Halloween. Începând cu luna august, copiii au început să picteze măști și să dea viață dovlecilor în culori de acuarelă. Coordona-tor proiect prof. Grațiela Moise.

23 noiembrie: Serata „Atitudini” în cadrul căreia membrii Cercului de teatru pentru copii, membrii Cenaclului „Atitudini” și membrii trupei de teatru amator „Atitudini” ale Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești au susținut recitaluri poetice. Elevi și profesori ai Colegiului de Artă „Carmen Sylva” Ploiești au oferit un moment muzical. Programul a continuat cu prelegerile „Despre proza lui Ion Creangă” - prof. Mădălina Paula Ștefan și „Despre actorii copii de azi” - prof. ref. Gelu Nicolae Ionescu. Evenimentul a avut loc la Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus” Ploiești.

• În cadrul **Universității Populare „Dimitrie Gusti”** s-au desfășurat activități interesante și educative, după cum urmează:

- **16 octombrie:** „Inventează o poveste pornind de la o imagine, o emoție, o culoare, un miros” - Prelegerea a avut loc la C.N. „Mihai Viteazul”, Ploiești și a fost susținută de doamna Emilia Petrescu, psiholog, colaborator al instituției noastre;

18 octombrie: „Orientarea profesională-motivația alegerii unei meserii”, CN „Mihai Viteazul”, Ploiești, temă susținută de doamna Emilia Petrescu, psiholog, colaborator al instituției noastre;

18 octombrie: „Comportamentul agresiv. Ce este? Cum se manifestă și cum îl combatem?” - Școala Gimnazială „Nicolae Iorga”, Ploiești, temă susținută de doamna Emilia Petrescu, psiholog, colaborator al instituției noastre;

23 octombrie: „Identificarea surselor de conflict care generează tensiune în rândul elevilor” - Școala Gimnazială „Nicolae Iorga”, Ploiești, temă susținută de doamna Elena Ionescu, jurist, colaborator al instituției noastre;

24 octombrie: „Prietenia, poemul grupului, un exercițiu de scriere creativă” - Colegiul „Victor Slăvescu”, Ploiești, temă susținută de doamna Emilia Pe-

trescu, psiholog, colaborator al instituției noastre;

24 octombrie: „Violența în școli” - Școala Gimnazială „Florin Comișel”, Ploiești, temă susținută de doamna Elena Ionescu, jurist, colaborator al instituției noastre;

25 octombrie: „Medicină și educație pentru sănătate” - Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Ploiești, temă susținută la două clase de doamna Carmen Diaconovici, medic, colaborator al instituției noastre;

29 octombrie: „Lumea ideală”, un exercițiu de scriere creativă - Colegiul „Victor Slăvescu”, Ploiești, temă susținută de doamna Emilia Petrescu, psiholog, colaborator al instituției noastre;

30 octombrie: „Bucură-te, zâmbeste, vorbește!” - C.N. „Nichita Stănescu”, Ploiești, temă susținută de domnul Claudiu Docu, jurnalist, colaborator al instituției noastre;

30 octombrie: „Ziua Armatei Române” - Universitatea Petrol și Gaze, Ploiești, temă susținută de domnul Calcan Gheorghe, prof. univ. dr., colaborator al instituției noastre;

31 octombrie: „Marea Neagră în literatură” - C.N. „Virgil Madgearu”, Ploiești, temă susținută de doamna Mădălina Paula Ștefan, profesor, colaborator al instituției noastre;

01 noiembrie: „Cine sunt? Ce pot? Ce îmi doresc să fiu, în armonie cu toate legile. - Colegiul Tehnic „Toma N. Solescu”, Ploiești, temă susținută de

doamna Elena Ionescu, jurist, colaborator al instituției noastre;

05 noiembrie: „Public Speaking” - C.N. „Mihai Viteazul”, Ploiești, temă susținută de domnul Claudiu Docu, jurnalist, colaborator al instituției noastre;

06 noiembrie: „Drepturile copilului” Școala Gimnazială „Nicolae Iorga”, Ploiești, temă susținută de doamna Cristina Dobre, avocat, colaborator al instituției noastre;

07 noiembrie: „Public Speaking” - C.N. „Mihai Viteazul”, Ploiești, temă susținută de domnul Claudiu Docu, jurnalist, colaborator al instituției noastre;

07 noiembrie: „Convingerile limitative, piedică în calea succesului” - C.N. „Jean Monnet”, Ploiești, temă susținută de doamna Adriana Nicoleta Zamfir, referent de specialitate în cadrul instituției noastre;

13 noiembrie: „Comportamentul agresiv. Ce este, cum se manifestă și cum îl combatem” - Școala Gimnazială „Radu Stanian”, Ploiești, temă susținută de doamna Emilia Petrescu, psiholog, colaborator al instituției noastre.

